1

REGNI NEAPOLITANI ERGA PETRI CATHEDRAM RELIGIO

ADVERSUS CALUMNIAS ANONYMI

VINDICATA.

ANNO MDCCVIII.

Non aliunde hæreses obortæ sunt, aut natæ sunt schismata, quam quod Sacerdoti Dei non obtemperatur; nec unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos, & ad tempus Iudex vice Christi cogitatur. Cui si secundum magisteria divina obtemperaret fraternitas universa, nemo adversum Sacerdotum Collegium quidquam moveret.

S. Cyprianus epist. 55. ad Cornelium Papam.

Serenissimo, & Catholico

HISPANIARUM REGI

CAROLO III.

AUSTRIACO

NEAPOLITANA ECCLESIA

SEMPITERNAM FELICITATEM.

CUm primum Christi auspiciis, & Clementis XI. collatis opibus, imperio tuo restituti sumus, *REX SERENISSIME*, confestim libellis editis Anonymi cu-

cujusdam laici animus in Romanam Ecclesiam intemperantior erupit. Veluti, Te Rege, præsidium nacta esset licentia, & quę nunquam alias in Regnum Neapolitanum invasisset, fas esset sub Austriaco Principe impune grassari, & volitare. Quo exultare hostes tui nominis taciti quidem indignabamur, sed futurum sperabamus, ut cum ille exemplis pietatis tuæ consuevisset, ad saniora consilia se aliquando capesseret, & literarum laudem pari sacrarum rerum reverentia cumularet. Nuper vero cum scriptum alterum emiserit, indignis refertum contumeliis in Clericos, probris in Monachos, maledictis in hoc tuum regnum, & calumniis in Regiam Majestatem Tuam, & Apostolicam Sedem, silere nos minime patitur, neque amor patriæ debitus, neque fides Tibi obstricta, neque

religio, quam ſacris rebus omnibus, & Apoſtolicæ potiſſimum Cathedræ profitemur. Danda igitur opera eſt, ut omnes intelligant, quantam ille labem inferre conatus ſit auctoritati tuæ, cui vindicandam permiſit Deus ſubditorum exiſtimationem, & Romanæ Cathedræ dignitatem, quarum utramque per auſpicia regni tui labefactare conatus eſt, nec veritus ad facinus horrendum opem, vireſque tuas implorare. Simul etiam enitendum, ut ſentiant, moliri illum regno tuo perniciem teterrimam. Etenim ſub Auſtriaco nomine tam rata ſunt Sacerdotii, & Imperii fœdera, ut neque poſſit regnum conſiſtere exciſo religionis fundamento, neque poſſit Eccleſia concuti, niſi regia poteſtate plane convulſa. Cum igitur, *REX OPTIME*, ſanctiſſimorum Imperatorum animum, &

vir-

virtutes referas, qui, ut ait Xyſtus III. epiſt. 2. *Deo fenerantes ſollicitudinem ſuam, non prius dignati ſunt curare terrena, niſi cæleſtibus paruiſſent*; ita conſiliis ſucceſſum, armis felicitatem, regniſque tuis robur, & præſidia parare perges, ſi ſacra Eccleſiæ jura, pro avita Auguſtiſſimæ Domus, & ſingulari animi tui religione, ſarta tecta tuearis. *Tùnc enim Chriſti dextera imperium defenditur, cum Eccleſiæ ſtatus inconcuſſus ſervatur*. S. Leo epiſt.40. Quo plura de fide, ac patrocinio tuo nobis polliceri licebit, rem potiſſimum tuam, regnique tui cauſam acturis: *Pro tui enim imperii ſalute geritur, quidquid pro quiete Eccleſię, vel ſanctæ religionis reverentia laboratur*. Cœleſtin. epiſt. ad Theodoſium.

Laico cuicumque nulla ratione de Ecclesiasticis causis disputandi fas esse dico; opus enim hoc Pontificum, & Sacerdotum est. Basilius Imperator in Allocut.ad VIII. Synodum. Act.X.

FIrmissimis christianæ disciplinæ fundamentis subnixa est regula, quam in tribuendis Sacerdotiis, & mandandis honoribus semper tenuit Ecclesia, ut scilicet non conveniat, *Sanctuarium Dei jure hæreditario possideri, quia de omni gente, quæ facit justitiam, acceptus est Deo*. Cum enim inter eos, qui renati sunt ex aqua, & Spiritu Sancto, non sit *neque Gentilis, neque Judæus, neque Barbarus, neque Scytha*. *Ad Coloss*.3. contineri inter se debent Christi-fideles, non tàm charitate patriæ, vel gentis, aut sanguinis vinculo, quàm cognatione fidei, & religionis. Neque enim decet, ut sanctiori fœdere coëant animi, qui unius imperii consortio sociantur, quàm quibus est unus Dominus, una fides, unum baptisma, unus Deus; quique sunt unum corpus, & unus spiritus in una spe vocationis suæ, ut disputat Apostolus *ad Ephes*.4. & quos una fides verè facit esse germanos; *major est enim fraternitas Christi, quam sanguinis*, inquit

Am-

Ambrosius *ferm.90.* Itaque Apostolicis hisce institutis imbuta Ecclesia, eos solos habuit exteros, & barbaros, quos vera fides non coagmentasset corpori, cui caput est Christus. Cumque inter filios suos summa ope amoliri satageret animorum divortia, nunquam passa est, ut inter jura sacrorum, atque ad aras ipsas exercerentur nationum dissidia, & populorum simultates. Propterea leges de certo genere hominum à beneficiis arcendo, ac de alienigenis repellendis, non modo nullas condidit Ecclesia, sed eas sæpe definivit, juri communi, & Ecclesiasticis moribus adversari.

Ex Italico Anonymi libello.

(1) Hinc illi ipsi, qui maxima contentione de excludendis alienigenis disputarunt, quique apud Anonymum in ejus sententiæ patrocinium advocantur, professi sunt, id non posse sine Apostolicæ Sedis privilegio constare; facta scilicet juris communis gratia, sive impetrata dispensatione, & assensu Apostolico. *Ita Rebuffus privilegio constare* docet *loc. cit. apud Anonymum*, cujus verba recitat *Thomasinus ab eodem relatus nu.*8. *ejusdem cap.*103. *Barbosa in cap.Ad decorem: de inst. & in cap.Bonæ memoriæ*,4. *de postulat. Præl. num.*8. 10. *&* 12. *Gonzalez ad cap. Te nobis. De Cleric. peregrin. Crespi de Valdaura loc. cit. num.*61. *Salgado de supplic. ad Sanctissimum*

(1) Per omnes ubique Christiani nominis Provincias, beneficia Ecclesiastica soli obtinent indigenæ, præterquam in Regno Neapolitano, miserando, & perpetuo cunctarum deformitatum theatro. Præclare id tradit *Petra ad Rit. M. C. V.*265. *n.*150. *vol.* 3. *Beneficia Ecclesiastica exteri obtinere nequeunt, tam jure communi in c. Cum de beneficiis, de præb. in* 6. *cap. Nullus, cap. Obitum*, 61. *dist. Covar.in c.*2.*de Testam. nu.*2. *Garzia de benefic.lib.*2.*c.*15.*nu.*12. *Cres-*

mum part. 1. *cap.* 10. *num.* 69. *indultis Apoſtolicis*, inquit, *prohibitum eſt extraneis in his Regnis obtinere beneficium*, & *nu.* 111. eam conſuetudinem eſſe ait, *Indultis Apoſtolicis* confirmatam. Idem fatetur, *Queſada diſſert. quot.* 2. *num.* 9. & 13. & *Cenedo practic. quæſtion. Canon.* 18. qui, cum late ſcripſiſſet contra alienigenas, hæc addidit *num.* 7. & 8. *Quamvis autem hæc ita ſe habeant; ſciendum eſt, ſi hujuſmodi ſtatuta, & leges non fuerunt approbatæ per Sedem Apoſtolicam, Judices Sæculares eas obſervantes, & adeptionem poſſeſſionis beneficii alienigenis prohibentes, & eos in illa turbantes, peccare; quoniam contra libertatem Eccleſiaſticam agunt; ut ex Panormitano, & Capiſ. pulchrè reſolvit Portoles, &c.* Tota igitur ſtatutorum, & conſuetudinum vis, & auctoritas in privilegio Sedis Apoſtolicæ poſita eſt; ac proinde rectè deciſum refert, *Garzia part.* 7. *cap.* 9. *num.* 4. *Quod de jure quilibet poteſt eligi, & inſtitui, dummodo ſit idoneus, cap. Ad decorem: De Inſtitut. & ſtatuta excludentia à beneficiis certum genus perſonarum dicuntur CONTRA JUS.*

Creſpi de Valdaura, obſerv. 6. *ex num.* 81. *Jan. Langlæus in ocio ſemeſtr. lib.* 7. *cap.* 10. *pag.* (mihi) 380. *Guilhem. Ant. à Freundeberg de reſcript. morat. tit.* 9. *concl.* 69. *lit. P. f.* 775. *Gaſpar Klochius de ærar. lib.* 2. *c.* 25. *nu.* 48. *Philipp. Knipſchildt de jur. & privil. univerſ. lib.* 2. *c.* 8. *à nu.* 105. *Tum legibus peculiaribus omnium fere regnorũ attentis: ut de Polonia, Gallia, Navarra, & Aragonia teſtes ſunt Salzed. ad Bernard. Diaz. cap.* 54. *in princ. De Regno Caſtellæ, & Franciæ Gonzalez de Salzed. ad leg. polit. lib.* 2. *c.* 15. *Rebuff. in prax. benef. reg. de idiomat. gloſ.* 1. *tit. de reſcrip. mix. n.* 8. *R. Valenz. conſ.* 34. *num.* 70. *& conſ.* 105. *nu.* 89. *lib.* 1. Quibus accedunt Thomaſinus, & Petrus de Marca.

Porro Anonymus noſter, ut conſuetudinem alienigenarum repellendorum, per omnia Chriſtiani nominis regna latiſſimè ob-

tinentem affirmet, iis insistit exemplis, quæ Christianorum Principum animos ab his cœptis maximè deterreant. Excitos enim tumultus, & scandala oborta, ait, si quando Romani Pontifices morem illum violare suscepissent. Egregiam scilicet tuendæ disciplinæ, & asserendi juris rationem. Certè Novatores memorare possunt tumultus longe luctuosissimos ab se editos, ubi senserunt per Sedem Apostolicam attentari effrænatam suam libertatem. Potius igitur eo argumento docemur, quanti exempli res sit, ne Sacerdotia tribuantur pro laicorum libidine, sed jure communi Ecclesiæ; cum Summi Pontifices maluerint quamcumque temporum procellam excipere, quam ea in re ab Apostolico officio decedere, illud *Gregorii homil.7. in Ezech.* præ oculis habentes: *Si de veritate scandalum sumitur, utilius nasci scandalum permittitur, quam veritas relinquatur.*

Sed jam, quæ historiarum monumenta proferat, videamus, an ea scilicet ob oculos Christianorum Principum ponenda sint, an potius inter exempla perfidiæ, & contumaciæ amandanda, à quibus Christi-fideles avertant oculos, & animos.

(2) Regem Galliæ obstitisse electioni, qua Episcopus Bituricensis creatus erat nepos Cancellarii Romani, narrat *Matthæus Parisius an.1146.*

(2) Agmen ducit Ludovicus VII. Galliarum Rex, qui jure jurando testatus est, nun-

nunquam se passurum, ut Petrus de Castra Bituricensium Episcopus, injussu Regis creatus, & ab Innocentio II. consecratus, eam Ecclesiam obtineret. Id vero quam feliciter Ludovico cesserit, audiamus ex Bernardo; qui illius pertinaciam, jam triennali interdicto à Pontifice percussam, tandem expugnavit. *Is epist.*221. ad Stephanum Episcopum Prænestinum hæc scribit: *Putabam me deferre Regi pacifico, & ecce invenior gravissimo Ecclesiæ hosti assentasse. Conculcantur apud nos sancta; Ecclesia turpiter ancillatur. Nam & electiones Episcoporum probibentur fieri, & sicubi id præsumptum à Clericis fuerit, Electus Episcopari non sinitur.* Deinde postquam retulit *clamores pauperum, lacrymas viduarum, planctus orphanorum, gemitus compeditorum, sanguinem interfectorum*, addidit: *Frequens in omnium auribus vox*: Hereditate possideamus Sanctuarium Dei; *sic Rex emendat, quod in Bituricensem Ecclesiam HERODIANO JURAMENTO commisit*. Hoc primum exemplum est, quo conatur Anonymus animum Catholici, & Austriaci Regis excitare. Sanè luget Bernardus, rejectas à Ludovico, non solum Bituricensis, sed etiam Parisiensis, & aliorum Episcoporum electiones; vel igitur eas Rex repudiabat, quia exteri electi erant; ergo

 lu-

lugendum putavit Bernardus, quod alienigenæ repellerentur; vel alio nomine obnitebatur illis electionibus Ludovicus; & jam nihil Anonymo Ludovici temeritas suffragatur.

(3) Anno 1346. Rex item Galliæ universali lege exteros à beneficiis Regni sui exclusit, etiam Cardinales.

(3) Philippi Galliarum etiam Regis factum à Clemente VI. rejectum, ac damnatum, nemo jure velit Neapolitanorum rationibus favere; quantum enim abhorreat à canonica disciplina, ipse Clemens graviter conquestus, ostendit: *Utinam*, inquit, *consiliarii tui, qui Te induxerunt ad ea, solerti diligentia maturius attendissent gravia pericula, quibus talia facientes, & in eis faciendis consilium, vel favorem præstantes, olim editi à SS. Patribus CANONES evidenter involvunt.* Apud Raynaldum anno 1346.num.39. Eandem causam egit Clemens cum Alfonso Rege Castellæ, qui gravatè tulerat exterum Cauriensis Ecclesiæ ordinatum Episcopum, ad quem ita scripsit: *Numquid Apostoli Domini, quorum Episcopi sunt successores, extra proprias nationes, & gentes, Provincias alias, atque Regna in sortem prædicationis, disponente Domino, non susceperunt? Numquid B. Jacobus, per quem Hispaniis evangelicæ veritatis lumen resplenduit, & sacri baptismatis innotuit Sacramentum, in Hispaniis ortus est? Quid igitur mirum, si Romanus Pontifex,*

ad

ad exequendum ministerium servitutis injunctæ, illius, cujus vices gerit in terris, & apud quem non est Judæi, Græcique distinctio, neque acceptio personarum, instructus exemplo, personas idoneas eligit, & quamquam alienigenas, vacantium Ecclesiarum regimini præficit, deputatque Pastores ad Dominici gregis curam? Apud eundem anno 1348. num. 14.

(4) Nihilo probabilius est, quod de Uladislao Rege Poloniæ affert ex Raynaldo ad ann. 1429. num. 13. ubi ita conatus Uladislai excipit Martinus V. *Ut multa sileamus indigna, quæ Tibi, PRÆTER JURIS DISPOSITIONEM, persuadere quotidie moliuntur; nuper vidimus copiam quarundam literarum, per quas Tua Serenitas Prælatis, & Canonicis Ecclesiæ Gneznensis mandat sub gravi pœna, ne aliquem extraneum in dicta Ecclesia recipiant ad possessionem alicujus beneficii; cum inter Prælatos Regni ita statutum sit, & conclusum; de quo maximam suscepimus admirationem. Primùm quidem nunquam antea inter Episcopos Regni tui, qui rectè sunt dicendi Prælati, hanc tam iniquam, & exorbitantem conclusionem, quæ cedit in vilipendium nostrum, & Sedis Apostolicæ, & Regni dedecus, Prælatorumque infamiam,*

(4) Uladislaus in Regno Poloniæ idem edixit.

fa-

factam esse audivimus, &c. Deinde num. 14. ſubdit ea, quibus cernant univerſi, quam perpetua, quam conſtans, quam firma ſit conſuetudo, quam venditat Anonymus. *Fili chariſſime, non velis in hoc errore verſari, ut putes, Nos non noſtro, ſed alieno arbitrio, Eccleſiis vacantibus providere. Supplicant ſæpè Reges, & Principes, &* Nos *eis interdum complacemus, quando præſertim cognoſcimus preces eorum, exauditione, & gratia noſtra dignas; interdum etiam aliter diſponimus, quam ipſi Reges, & Principes ſupplicarint. Nuper ſiquidem quinque proviſiones in Regno Angliæ fecimus alio modo, quam ipſe Rex ſcripſerat; magis enim conſideravimus PERSONARUM MERITA, ET COMMODA ECCLESIARUM, quàm regiam voluntatem. Hoc ſimiliter fecimus aliàs in Regno Caſtellæ, & noviter in Regno Franciæ in duabus Eccleſiis; fueruntque proviſiones noſtræ reverenter, ut dignum erat, à Regibus acceptatæ. Nec Aragonum Rex, licet ſua culpa alienatus à Nobis extiterit, unquam adverſatus eſt proviſionibus Eccleſiarum, quas arbitrio noſtro in Regno ſuo fecimus. Itaque non exiſtimet Serenitas Tua, quod quaſi ex præſcripta conſuetudine, ad voluntatem Dominorum temporalium, provideamus Eccleſiis, licet aliquando,*

do, cum Nobis videtur, complaceamus eisdem, &c.

(5) Abrogatam legem Henrici Regis Castellæ cum sibi objicere debuisset Anonymus, nescio qua confidentia adsciverit in patrocininm causæ suæ. At enim, inquit, per aulicos Sacerdotiis imminentes, ut ea sibi, venia Pontificum impetrarent, victa est lubrica pueri regis ætas. Præclara sanè disputandi ratio, ut, ubi facta pervertere non possis, consilia in pravum trahas. Sed cur non potius legem illam puero Regi aliena cupiditas, & ambitio suggesserat? Cum præsertim statutum de excludendis exteris *ambitiosum* definiatur apud *Barbosam d. cap. ad decorem.* Cur autem tanti interesset aulicorum, ut tam stduiosè ambirent Pontificum veniam, qui adeo apud Regem valerent, ut suo arbitratu illius voluntatem flecterent, & leges refigerent?

(5) Id ipsum Henricus Rex Castellæ lata lege statuerat, sed alieno ambitu revocatus ab incæpto est. *Mariana Hist. Hisp. lib. 19. cap. 1.*

(6) Cum legibus vero Caroli V. Apostolico privilegio suffultis, nihil nobis negotii est. Cætera per Covarruviam tradita, & hic ἀκαίρως ingesta, de Ecclesiastici regiminis utilitate, inferius excutiemus. Interim omnibus ejusmodi Principum statutis, ac legibus, liberam illam Synodi Chalcedonensis vocem reponimus, *in quam Patres*, inquit Petrus de Marca in Proleg. ad Concordiam, *à Judicibus*

(6) Sed flecti animus invictissimi Caroli V. non potuit, cujus leges de excludendis alienigenis vigent, ac semper vigebunt. Earum rationem reddit *Covarruvias pract. quæst. cap. 35. num. 5.*

cibus interpellati, simul omnes eruperunt: *CONTRA CANONES PRAGMATICUM NIHIL VALEBIT, REGULÆ PATRUM TENEANT*. *Act.*4. *Conc. Chalc. Quod Synodi decretum Marcianus edicto suo firmavit anno* 454. *in l. privilegia*, *Cod. de Sacrosf. Eccl.*

(7) Confuetudo igitur univerfalis Ecclefiæ eft, ut foli indigenæ ad beneficia admittantur; quam fi quis infringere tentaverit, illud Auguftini *Ep.*54. alias 118. *ad Januarium*, ufurpare licebit: *Si quid tota per orbem frequentat Ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniæ est.*

(7) Poftquam ejufmodi facta, partim à fuis auctoribus abrogata, partim Ecclefiæ, & Summorum Pontificum judicio rejecta, recenfuit Anonymus, illud Auguftini *Epist.*54. alias 118. ad Januarium, triumphabundus, ufurpat: *Siquid tota per orbem frequentat Ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniæ est.* Nos potius, poft damnatum ab Innocentio Ludovicum, coërcitum à Clemente Philippum, Uladislaum à Martino objurgatum. Henricum latas leges abrogantem, fubjiciamus: *Siquid tota per orbem* damnat *Ecclesia, ut ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniæ est.* Infolentiffimæ etiam infaniæ eft, imperium cum Ecclefia confundere; & quod pauciffimi Reges Ecclefiæ infenfi, legibus contra Ecclefiafticam libertatem editis attentarunt, toti Ecclefiæ tribuere.

(8) Præfertim cum exortus aliquando fuerit Rex, qui folemniter teftatus fit, velle

(8 Cæterum par erat, ut agmen primum de moribus, & confuetudine populorum, clauderet refponfum Conradi Friderici II. filii, regis

regis nimirum immanissimi, & odio in Romanam Ecclesiam prorsus exitiali; quem diris malis devotum, & anathemate percussum, paternæ, & avitæ tyrannidis æmulatorem appellat Innocentius IV. *Epist.66.* ad Nobiles Suevos, apud Raynaldum anno 1251. num. 11. *Herode sublato*, inquit, *qui Christi animam in animabus fidelium impie perdere nitebatur, hæreditario jure paternæ tyrannidis, principatum alter sibi vindicat Archelaus, &c.* En quibus fundamentis disciplinam sacrorum instruxit Anonymus. En quibus ducibus contra Romanum Pontificem, navibus, & equis Ecclesiastici canones vindicandi sunt.

velle se in Regno Neapolitano eo jure uti, quo cæteri in suis Regnis Principes. Is autem fuit Conradus, qui Romæ accusatus, quod bona Ecclesiastica invasisset, respondit, se contentum *eo jure in Ecclesiis vacantibus, quo utitur Rex Franciæ, & Angliæ in Ecclesiis vacantibus Regni sui.*

(9) Quam ostendimus consuetudinem ab omni Ecclesiastica regula aberrantem, sacris etiam canonibns munire satagit Anonymus, quibus contendit, esse repulsos alienigenas à beneficiis obtinendis. In primis autem producit legem Synodi Generalis VIII. quæ, nisi se *paucarum horarum* exceptione tueatur, illum in rebus hisce tractandis non satis exercitum prodit. Canone enim 13. S.Synodus duo constituit; primum, ut ad majores ordines Cathedralis Ecclesiæ provehantur ii, qui in inferioribus ordinibus in eadem Ecclesia morati fuerint; alterum, ut nunquam inter Clericos

(9) Id non solum in more Ecclesiæ positum, sed lege etiam cautum est, Can. 13. Conc. Gener. VIII. *Quoniam quidem dicit alicubi divinum eloquium, Dignus est operarius mercede sua, hujus rei gratia, & Nos decernimus, & promulgamus, ut magnæ Ecclesiæ Clerici* (sensus est de Ecclesia Constantinopolitana, ubi habebatur Concilium) *qui in subjectis ordinibus morati sunt, ad majores gradus ascendant, &*

& si digni claruerint, melioribus perfrui mereantur honoribus. Sed non ex illis, qui foris sunt, aliqui se his innectentes, debitas eis, qui multo tempore laboraverunt, dignitates, vel honores recipiant; ac per hoc inveniantur Ecclesiæ Clerici nullo modo posse proficere.

Cathedralis Ecclesiæ accenseantur Clerici, qui servitio Laicorum addicti, domestica, aut suburbana illorum negotia gessissent. Alios igitur canon admittit, alios repellit; sed qua parte admittit, non excludit alienigenas; qua vero repellit, etiam arcet indigenas. Quod igitur causæ suæ præsidium in eo canone posuit Anonymus? Certe, cum domestici Laicorum nobilium prohibentur aditu Cleri Cathedralis, ipsi quoque indigenæ submoventur, qui non abstinuerint ab eo turpi ministerio; cum vero minoribus Clericis magnæ Ecclesiæ munitur via ad ordines superiores, eadem quoque patet alienigenis, qui in subjectis ordinibus morati fuerint. Nam de excludendis alienigenis à minoribus ordinibus magnæ Ecclesiæ, in tota illa Synodo neque vola, neque vestigium.

Anonymi autem eruditionem desideramus; tum in eo, quod nomine *Magnæ Ecclesiæ* intelligit solam Constantinopolitanam, cum tamen eo pacto veteres appellarent Ecclesiam Cathedralem in magnis urbibus, quam hodie vulgò dicunt *Majorem Ecclesiam*; cum etiam in eo, quod putat designari extraneos in illis Concilii verbis: *Sed non ex illis, qui foris sunt*; cum sententia canonis sit, ut excludantur etiam oriundi, qui non sint de

Cano-

Canone magnæ Ecclesiæ; illi enim *forenses* appellabantur; qui etiam Novella 16. Justiniani cap. 1. vocantur περιττοὶ *superflui*; unde Leo IV. in Romana Synodo cap. 39. *Tantam*, ait, *superfluitatem forensium Presbyterorum*. Licet etiam forenses nuncupentur in collectione Martini Bracarensis Can. 56. Presbyteri Pagenses.

(10) Ex Thomasino *part. 2. discipl. lib. 1. cap.* 103. pergit Anonymus ea recitare ad adstruendam Ecclesiæ legem, quæ maximè omnium, Ecclesiæ judicio exterminata sunt. *Anno.* 1408. inquit Thomasinus, *Comitiorum Generalium Cleri Gallicani decreto, extraneis omnibus aditus interclusus est beneficiorum quorumcumque, nisi saltem decennium in publica alicujus Regni Universitatis palæstra contrivissent*: quod decretum manasse fatetur *inter schismatis Avenionensis procellas*. Sed qui Ecclesiasticæ historiæ rationem habuerit, ac temporum illorum conditionem perspexerit, non ignorat, illis Cleri Gallicani Comitiis obviam itum esse, malis undique glišcentibus, ne in Galliam incessèrent. Regnis enim fœdissimo schismate inter se divulsis, Carolus VI. *neutralitatem* edixit, quoad certus, & legitimus Pontifex Ecclesiæ præficeretur; eaque schismatis calamitate obtinente,

(10) Idem statuit Gallicana Ecclesia in Comitiis Generalibus an. 1408. *Hist. univ. Paris. tom. 5. pag.* 155

tradita ratio conferendi beneficia, *salva debita Sanctæ Sedi Apostolicæ reverentia, & Domino Papæ futuro legitimo*, Hæc non aliter Anonymo suffragari possunt, quam si neutralitas illa, & Αναρχία revocetur, atque eædem renoventur schismatis procellæ. Illud tamen nos vehementer angit, quod inter sævissimos illos turbines, adhuc *salva* fuerit *debita S. Sedi Apostolicæ reverentia*, quæ tamen per Anonymum nostrum non est satis salva.

(11) Præclara constitutione S. Ludovici hoc ipsum præcipitur, quæ utpote Sancti Regis, tamquam Ecclesiasticus Canon valere poterit.

(11) Inter Ecclesiasticas leges refert edictum S. Ludovici Galliarum Regis, quod religione Sanctissimi Principis, putat, posse sacris Canonibus exæquari. Homo scilicet laicus non reputat ea, quæ Patres prædicant de gratia τῆς χειροτονίας ad res sacras ritè definiendas, gerendasque, & quod recitat Crespetius *in summa Ecclesiasticæ disciplinæ* verbo *Laicus*: ex Gratiano *cap. Clericus*, 3. *quæst.*4. *Laici, quamvis Religiosi sint, nulli tamen de Ecclesiasticis facultatibus respondendi* (alias *disponendi*) *legitur unquam attributa facultas*. Quodque docet Synodus Moguntina cap.35. cum gratiam illam, quæ ritè ordinatis confertur ad res sacras, & munera Ecclesiastica rectè obeunda, *esse*, ait, *ordinis, & muneris, non hominum, aut personarum*. Id autem maxi mè

ximè S. Ludovici exemplo liquidum est, qui licet eximia pietate, & vitæ innocentia claruerit; cum se tamen immiscuit rebus sacris, tales condidit leges contra Ecclesiæ jura; & libertatem, *malorum usus consilio*, inquit Gregorius IX. ut ejusdem minis exterritus, eas statim rescindere coactus fuerit; quo in Sanctam Sedem obsequio religionem suam commendavit. *Rayn. ann.* 1236. *num.* 31. *& sequ.* Ita S. Ludovici leges sacris Canonibus exæquatæ sunt.

Quod verò propiùs spectat legem illam S. Regis, quam ex Petro de Marca Romanæ Curiæ Anonymus opponit, compertum habemus, Gallis ipsis testibus, illam esse suppositam; ut apud Thomasinum *part.* 2. *discipl. lib.* 2. *cap.* 33. Certè quintus articulus, qui est de oneribus pecuniarum, longissimè abest à mente, & pietate Sancti Principis, qui sua illa Constitutione nihil attigit jura Summi Pontificis, ut te statur Carolus Fevretus lib. 2. de abusu cap. 7. num. 3. *sed tantùm declarat*, inquit, *beneficia esse ab ordinariis conferenda juxtà sancta decreta, & sanctiones Canonicas, quæ etiam potestatem, & superioritatem S. Sedis in spiritualibus adstruunt*. Is verò suspectus Anonymo esse non potest. Mentem autem fuisse S. Ludovici, ut Ecclesiæ liberta-

tem

tem defenderet, non adversùs S. Sedem, sed adversùs laicorum rapinas, constat ex ipso Petro de Marca lib. 3. c. 1.

(12) Sed Pragmatica Sanctione Caroli VII. beneficia solis indigenis attributa sunt; ea vero constitutio iis rationibus munita dicitur, ut stomachetur Petrus de Marca contra Sanctionis interpretem, eique stultitiam more suo occinat Anonymus, quod scribere ausus sit, illam Apostolico privilegio esse nixam. Jam quo Apostolico privilegio, quove humano, aut divino jure Pragmatica Sanctio constet, videamus. Illam vixdum editam Eugenius IV. rejecit, ejus suasores appellans *perturbatores Ecclesiæ*. Deinde Pius II. eandem execratus est, quod illa *vires nostræ Religionis enervarentur, unitasque Ecclesiæ, ac libertas perimeretur*. Monitis Pii II. obsecutus Ludovicus XI. eam ab omni Gallica ditione eliminavit, deque ea ita loquitur ad Sanctissimum Pontificem *Pragmaticam Sanctionem Tibi, tuæque Sedi infensam, utpote quæ in seditione, & schismatis tempore, atque per seditionem, sectionis à tua Sede figuram nata sit; & quæ, dum Tibi, à quo sacræ leges oriuntur, & manant, quantamlibet eripit auctoritatem, omne jus, & omnem legem dissoluit. .... Te Principem totius Ecclesiæ, Antistitem sacro-*

(12) Nec verò, ut stultè putavit Glossator Pragmaticæ Sãctionis, ullo privilegio nititur ea constitutio, ut verba ipsa S. Ludovici ostendunt: & Pragmatica etiam SanctioCaroli VII. in qua non solum Carolus nullũ privilegium allegat, *qui potius de Pontificum contradictione conqueritur*, ut ait Petrus de Marca lib. 4. concord. cap. 9. num. 9.

ſacrorum, Te dominici gregis Paſtorem profitemur, Teque jubentem ſequimur, Tibi, & Beatiſſimi Petri Cathedræ conſentimus, & jungimur. Itaque, ſicut mandaſti, Pragmaticam ipſam à Regno noſtro, noſtro Viennenſi Delphinatu, & omni ditione noſtra per præſentes pellimus, dejicimus, ſtirpituſque abrogamus. Eaque abrogatio recitata, & confirmata eſt *ſeſſ.4. Lateranenſis V.*

(13) Pragmatica Sanctione perfunctus, eas Eccleſiæ leges verſat Anonymus, quibus, non quidem à beneficiis univerſis, ſed ab Epiſcopatu tanta religione ſubmoti ſunt alienigenæ, ut ſi quando ſecus uſuveniſſet, ſacrilegii loco poſuerint fideles. Eam Domini præceptionem per Apoſtolos traditam commendaſſe teſtimonio ſuo Athanaſium, qui doluit conculcatos apoſtolicos canones, cum alienigena è Cappadocia, loco quinquaginta manſionibus diſſito, ſibi ſufficeretur in Epiſcopatu Alexandrino; plebem vero chriſtianam non aliter toleraſſe eam vim ſibi, & ſacris legibus illatam, quam intentato militum, & armorum terrore. Sed quo ſpectet dolor Athanaſii, quidve potiſſimum indignatus ſit in ea electione Gregorii Cappadocis, ſuis ab originibus breviter repetamus.

(13) In hanc rem afferri ſolent Canones plerique, mandantes, ut Eccleſiis è proprio ſinu eligatur Epiſcopus; quam *Domini conſtitutionem per Apoſtolos traditam* appellavit Athanaſius, cum exclamavit cōtra electionem Gregorii in Epiſt. ad ſolit. vit. agent. *Hic excogitavit, quo pacto legem alteraret, diſſolvens Domini conſtitutionem per Apoſtolos traditam, & mores Eccleſiæ immutans, novumque excogitās conſtituendorum Epiſcoporum modum. Ex aliis quippe locis, & quinquaginta manſionum intervallo diſſitis, ad populos nolentes cum militibus Epiſcopos mittit.*

Tradita ſanè ab Apoſtolis electionum diſci-

disciplina est, & ab usque antiquo fœdere du-ᴄ̧ta, ut sacrorum Ministrorum electiones fierent, Episcoporum judicio, Clericorum suffragio, & populi testimonio. Unde Cyprianus *Epist.*35. ad Clerum, & plebem, de Aurelio Lectore, usus exemplo Eleazari: *Videmus*, inquit, *de divina auctoritate descendere, ut Sacerdos plebe præsente sub omnium oculis eligatur .... ut vel detegantur malorum crimina, vel bonorum merita prædicentur*. Quam consuetudinem Ethnicis ipsis admirationi, & exemplo fuisse legimus apud Lampridium in Alexandro Severo. Id fuisse Patrum regulis sancitum, docet S. Leo *Epist.*89. *Expectarentur*, inquit, *vota civium*, *testimonia populorum*, *honoratorum arbitrium*, *electio Clericorum, quæ in Sacerdotum solent ordinationibus, ab his*, *qui norunt Patrum regulas*, *custodiri*. Nec alia de causa Concilium Illiberitanum *Can.*24. constituit, ut quorum incognita vita esset, ii ad Clerum nunquam promoverentur, ut nimirum publico testimonio comperta esse posset vita, moresque eligendorum.

Ea eligendi ratio sensim elanguit inter initia ipsa quoad secundi ordinis Sacerdotes, & Ministros, totaque concessit in potestatem, & conscientiam Episcoporum, ut exemplo Celerini, & Aurelii docet nos Cyprianus

ep.33.

ep.33. & 34. quoad Episcopos vero diu viguit; sed ita tamen, ut factiones plebis passim coërcerentur Episcoporum, & Conciliorum auctoritate: *Turbis* τοῖς ὄχλοις *non est permittendum, eorum, qui in Sacerdotio sunt constituendi, electionem facere*, inquit Laodicenum Can. 13. & Cœlestinus I. in Decret. cap. 22. *Docendus est*, inquit, *populus, non sequendus*. Ambitione demum petitorum, & temeritate plebis deventum est ad mores hodiernos, cum vix alicubi veteris instituti, & electionum vestigia supersunt.

Hæc qui sciat, quæ nemo planè nescit, videt, eo tempore, cum electiones fierent, Populo suffragante, absonum profectò, & contra Apostolicas traditiones fuisse, quod Ecclesiis præponerentur ignoti homines, quorum nemo nosset mores, vitæque institutum, sine ullo scilicet suffragantis Populi testimonio. Quod autem Athanasio invisa fuerit ordinatio Gregorii non originis, sed testimonii, & electionis defectu, nec quia alienigena, sed quia nec ulli notus, nec postulatus fuerat, constat, tum ex ipso Athanasio in epist. Encyclica ad Episcopos, ubi ait: *Oportuit omnia juxta Ecclesiasticas leges disquiri, & peragi, præsentibus Clericis, & populis, qui illum postularent*; Tum ex Julio I. in Epist. ad Orientales

Episcopos apud Athan. in Apol. contra Arianos: *Neque notum multis, neque postulatum à Presbyteris, neque ab Episcopis, neque à plebe.* Igitur postulari poterat alienigena, si propterea non est ritè institutus, quia non fuerat postulatus; idque verba Athanasii aperte innuunt. Quid, quod ipse Athanasius interdum non è sinu vacantis Ecclesiæ, sed ex intimo eremi recessu Anachoretas sanctissimos arcessivit ad Episcopatum, quos ipse recenset in epist. ad Dracontium? Ipsiusque Athanasii studiosissimus Nazianzenus etiam è Cappadocia ad Sedem Constantinopolitanam assumptus est; ad quam deinde Chrysostomus ab Ecclesia Antiochena transivit; quorum scilicet non originis, sed celeberrimæ virtutis habita ratio est?

Tum certè, cum ea ratione procederent ordinationes, plurimi intererat, ut Episcopi renunciarentur, qui in Ecclesiis vacantibus, aut si minus, proximis educati fuissent, de quorum vita, & moribus testimonium dicere populus posset. Sed sublatis electionibus, nec amplius requisito vacantis Ecclesiæ suffragio, ac testimonio, quid imperitis imponitur ex verbis Athanasii, Cœlestini, & Leonis, qui spectabant suorum temporum consuetudinem? Quibus profectò tam evincitur, violari

cano-

canones à Pontificibus; qui exteros vocant ad beneficia, quam ex legibus decemviralibus, violatores esse publici juris Romanos Principes, qui non amplius leges ferant centuriatis comitiis, nec populi judicio mandent honores, & bella indicant. Nimirùm sapienter Sex. Cæcilius apud Gellium lib.20. cap. 1. *Legum opportunitates, atque medelas*, ait, *pro temporum moribus, & pro rerumpublicarum generibus, ac pro utilitatum præsentium rationibus, proque vitiorum, quibus medendum est, fervoribus, mutari, & flecti*. Propterea *quæ in pace latæ sunt leges, plerumque bellum abrogat; quæ in bello, pax; ut in navis administratione alia in secunda, alia in adversa tempestate usui sunt*, apud Livium lib.34. Proinde meritò Petrus de Marca, ut judicem Anonymo feramus familiarem suum, *lib.3. de Concord. c.6.* ex novis causarum, & negotiorum figuris agnoscens necessitatem novi juris decretalium, subjecit: *Nos veteres laudamus, nostris tamen annis vivendum esse censemus.*

Hæc autem adjecta sint ex abundanti, cum satis constet, fuisse alienigenas ad Episcopatum vocatos, etiam cum servaretur disciplina electionum, teste ipso Athanasio verbis, factisque. Quod si aliquid momenti in sacris illis electionum institutis ponere velit Anony-

mus, id non Romanorum Pontificum potestatem, quæ semper summa fuit, etiam cum vigerent electiones, sed regias Nominationes petit. Per eas enim sublata esse jura electionum sæpe questus est Clerus Gallicanus, qui de abolendis Concordatis, & restituendis Electionibus iterùm, & sæpiùs egit apud Reges Galliæ. Itaque laicorun potùis causam invadit Anonymus, quorum id auribus dare studet.

Antequam autem Athanasium dimittamus, intelligat Anonymus, omnia illa deformatæ disciplinæ vulnera, quæ deflet *loc. cit.* Athanasius, à laicorum licentia fuisse imposita, ob ademptam scilicet Ecclesiæ libertatem, & injectas Magistratuum manus in Episcopis eligendis. Constantio enim curam, & custodiam ecclesiastici canonis simulanti, & obtendenti, ea objicit, quæ ostendunt, illos ipsos interdùm, qui præferunt curam servandorum canonum, totam eorum disciplinam subruere, & ecclesiasticæ dignitatis fundamenta convellere: *Quare*, inquit, Athanasius, *dum se simulat Ecclesiasticum curare Canonem, omnia contra Canonem agere molitus est? Quis Canon præcipit, ut è palatio mittatur Episcopus? Quis tradidit Comites, inconsideratosque spadones ecclesiasticis præesse rebus? Aut edicto judi-*

judicia eorum; qui Episcopi vocantur, promulgare?

(14) Nihil præterea, antiquatis electionibus, pertinet ad præsentem disciplinam locus Cœlestini, qui cum tribuit Clericis Narbonensibus, & Vienensibus facultatem resistendi Clericis extraneis sibi præpositis, vindicare studet vetera jura electionum, ne ullus scilicet invitis detur Episcopus, ut ait cit. c. 5., ac ne suffragantium minuatur libertas, *qui liberum de eo, qui eos recturus est, debent habere judicium*. Rursus obnitebatur Cœlestinus, sicut alii Romani Pontifices, conatibus Episcoporum Arelatensium, qui αὐτοκεφαλίαν sibi arrogabant; quique ex monasterio Lirinensi monachos plerosque alios aliis Ecclesiis præfecerant, quorum voluntati ut Clerici vacantium Ecclesiarum resisterent, permisit Cœlestinus. An ideo permissa potestas à Cœlestino est, resistendi suis ipsius mandatis, & aliorum Romanorum Pontificum? An leges, legumque latores, ut sibi resistatur, mandare solent?

(14) Cœlestinus ep. 1. cap. 5. ad Epp. Narb. & Vienn. facultatem tribuit resistendi, si extra finium vacantis Ecclesiæ fuerit electus Episcopus.

(15) Ad locum Leonis I. præcipientis, ut *ex Presbyteris ejusdem ecclesiæ, vel ex Diaconibus optimus eligatur*, hæc subjicit in notis Pascasius Quesnellus in romanas rationes non optimè animatus: *Ab hac lege discedere majori-*

(15) Leo I. Ep. ad Anast. Thessal. & Ep. 88. *Ex Presbyteris*, inquit, *ejusdem ecclesiæ, vel ex Diaconibus optimus eligatur*.

juribus Sedibus semper licuit. De Romana pluribus exemplis constat. De Carthaginensi testatur Aurelius in Concil. Carthaginensi c. 55. .... Eandem prærogativam sibi assumsisse videtur in Galliis nostris Arelatensis Episcopus, qui majores Sedes per omnia æmulabatur.

(16) Joannes autem XXII. cum Philippo Regi disertis verbis expressit, sex episcopos ab se creatos, omnes esse ejus regni oriundos, clarissime ostendit, potuisse alienos eligere; nam cur id Regi exprimeret, si aliter nullo pacto fieri potuisset?

(17) Fatetur Anonymus his, aliisque legibus, quæ in eandem sententiam congeri possent, id tantummodo decerni, ut ne cui extraneo conferatur episcopatus; cæterum illis nihil caveri de extero à reliquis beneficiis arcendo. Sed ecce tibi rationem à nemine, ut putat, animadversam, qua exteris ad inferiora beneficia aditus obstructus erat. Clerici olim ita titulis beneficiorum suorum addicti erant, ut non liceret ad alias Ecclesias transire; quotquot igitur leges vetuerant, ne Clerici à suis Ecclesiis recederent, & alteri adhærerent, totidem interdixerant, ne alienis Clericis darentur beneficia.

Prohibuerint sane, quo minus Clerici alie-

(16) Joannes XXII. Philippo V. Galliæ Regi, de sex Episcopis ab se creatis rationem reddens: *Omnes*, inquit, *de Regno tuo Franciæ oriundi*.

(17) Canones de solis Episcopis loquuntur; sed cum Clericis per sexcentos Canones interdictum esset ad alias ecclesias transire, per eosdem ipsos interdictum erat obtinere beneficia in alia ecclesia. Conc. Nic. Can. 15. *Restituatur propriæ ecclesiæ, in qua ordinatus est.* Can. 16. *cum omni necessitate cogantur, ut redeant ad ecclesiam suam*, Concil. Arel. I. an. 314. can. 21. *De Presbyteris, aut Diaconibus, qui solent dimittere loca sua, & ad alia se transferunt, placuit, ut iis locis ministrent, quibus præfixi sunt. Quod si, relictis locis suis ad alium se locum transferre voluerint, deponantur.*

alienæ Ecclesiæ obtinerent beneficia, eædem illæ leges, quæ prohibebant Clericis transitum ad aliam Ecclesiam, quid hoc ad alienigenas? Profectò illæ leges non prohibebant, ne Episcopus laico alienigenæ conferret ordines, atque adeo etiam beneficium, quod tum ab ordine non separabatur: *Recense Concilium*, inquit Augustinus Epist.225. *ibi invenies de SOLIS CLERICIS fuisse statutum.... Hic institutum est, ut CLERICUM alienum nemo suscipiat*. Porrò licuisse Episcopis, laicos alienigenas Clero adscribere, & Ecclesiæ suæ mancipare, intelligimus ex Can.9. Arausicani I. idque exemplo suo docuerunt illustrissimi Patres, quos refert Thomasinus part.2. discipl. lib.1. cap.1. atque ordinatione sua Augustinus πολλῶν ἀντίξοος ἄλλων. Alienigenæ igitur per antiquos Canones ad ordines, & beneficia admissi sunt.

Ad hoc, impunè Clericus ad aliam Ecclesiam transire poterat venia sui Episcopi. *Inferioris gradus Sacerdotes, vel alii Clerici concessione suorum Episcoporum possunt ad alias Ecclesias transmigrare*, inquit Carthaginense IV. Can.27. Solo igitur Episcopi permissu Clericis alienigenis beneficia conferri possunt. Sed nunquid non legit Anonymus in eodem Carthaginensi assertam Episcopo Car-

tha-

thaginesi totius Africæ Primati facultatem ordinandi, quos vellet, & unde vellet Clericos, atque adeo beneficiis augendi etiam sine inferiorum Episcoporum consensu? Sane Aurelio Primati, ut hoc per Cōcilium sibi liceret, postulanti responsum est Can. 55. *Necesse habet tu omnes ecclesias suffulcire; unde Tibi non potestatem damus, sed tuam assignamus, ut liceat voluntati tuæ semper & tenere, quem voles, ut præpositos plebibus, vel ecclesiis constituas, qui postulati fuerint, & unde voles.* Præterea in sacris ministrorum ecclesiasticorum ordinationibus paria fuere τὰ πρεσβεῖα Carthaginensis Episcopi, & Alexandrini, ut observat Justellus ad eum Can. 55. Cur igitur eandem potestatem invidet Anonymus Romano Pontifici; quem Patriarcham saltem totius Occidentis ipsi schismatici agnoscunt, & fatentur; qui necesse habet *omnes ecclesias suffulcire*, ut quos velit, & unde velit Clericos ad sacerdotia destinet? Cur incorrigibilis, & gladio coërcendus ab eo dicitur, si jure illo utatur, quo semper alii Primates, & Patriarchæ usi sunt? Postremò non faciunt ad ecclesiasticam id temporis disciplinam obsoletæ illæ consuetudines, & leges, quibus una cum ordinibus beneficia conferebantur. Nunquid enim delenda sunt Tridentini decreta de
ordi-

ordinibus ſine beneficii, ſed ſolius patrimonii titulo interdum conferendis? Quam deſperata igitur eſt cauſa Anonymi, quæ non poteſt conſiſtere, niſi revocentur obliterati mores, immo quæ ex ipſis antiquis moribus convellitur, & profligatur?

(18) Nequa verò linea ſit ſine mendo, Anaſtaſium, ait, non alii obnoxium crimini fuiſſe, quàm quod procul ageret à ſua Eccleſia. Non ignorant tamen, qui illius temporis monumenta verſarunt, quantis ille ſceleribus ſeſe polluiſſet, quantàque ambitione fureret, quave potiſſimum de cauſa Leo curaſſet Romam illum revocare, Cæſaream aulam ambientem, ac ſollicitantem, quo ſibi ad Pontificatum ſterneret viam; quibus deinde ſtimulis actus ſchiſma conflavit contra Benedictum III. Inter acta ejuſdem Synodi Romanæ legitur ſententia Adriani II. qua iterum Anaſtaſius damnatur, ejuſque immania flagitia memorantur. Binius in notis ad idem Concilium narrat, qua de cauſa revocatus ille in Urbem fuerit à Leone, cui contumaciter parere detrectans, Synodalem ſententiam ſuſtinuit. Non aberat ille modo à propria Eccleſia, ſed velut anguis, inquit Leo, per alienas parochias diſcurrebat, vitiorum ſuorum caligine perditus.

(18) In Concil. Romano ann. 853. ſub Leone IV. depoſitus fuit Anaſtaſius Cardinalis, cujus totum ſcelus fuit, quod jam quinquennium moratus eſſet Aquilejæ.

(19) Tridentinum quoque edixit, ut unusquisq; in sua Ordinatione Clericus certæ Ecclesiæ affigeretur; quod sanctum consilium calamitate nostrorum temporum frustra fuit; vana quadam affixionis cæremonia duntaxat superstite.

(19) Deflet corruptam nostrorum temporum conditionem Anonymus, quòd, cum vehementer curasset Tridentinum Clericos certæ Ecclesiæ addicere, vix supersit vana quædam cæremonia ex sacrosancto Concilii decreto, cum vetus disciplina longe severior ea de re fuerit. Ut autem severa fuerit vetus Ecclesia, in multis certè vincimus ea tempora quoad vagos Clericos. Nam non solum alienos Clericos, sed etiam laicos; neque modo transmarinos, aut ex alia Provincia, ut ex *can.*24. *Illib.* & Gregorio *lib.*2. *ep.*25. sed ex alia quavis Diœcesi, etiam proxima, sine literis commendatitiis, aut dimissoriis Episcopi sui, nefas est ordinare; pœna proposita per Tridentinum *sess.*23. *cap.*8. Ordinantibus, & Ordinatis, ut hi à susceptis, illi à conferendis ordinibus. per annum suspensi sint. Præterea peregrinis, non solum suscipiendis ordinibus, sed re quoque divina facienda interdictum est decreto ejusdem Tridentini *de Celebrat. Missæ sess.*22.

Fallitur etiam Anonymus, cum scribit, legem Tridentini de Clericis ecclesiæ affigendis, in vanam quandam cæremoniam evasisse. Siquidem per affixionem illam Clericus *adscribitur*, &, *tanquam servus adscriptitius*, *mancipatur servitio Ecclesiæ*, *pro cujus utilitate*

ordi-

ordinatus est, inquit Fagnanus in cap. Admonet. De renunciat. *Unde locum deserere non potest inconsulto Episcopo*; num.37. *Quod si deserverit, sacrorum exercitium est ei interdicendum*; num.11.

(20) Paucis illis horis dandum est, quod prima exempla *absolutæ* ordinationis, hoc est, sine titulo, & cardine, referat ad Hieronymum, & Paulinum quarto sæculo exeunte; cum longe ante Origenes ita fuerit ordinatus presbyter ab Episcopis Theoctisto Cæsariensi, & Alexandro Hierosolymitano, medio seculo tertio. Sub Constantio Augusto Sozomenus lib.6. cap.24. recenset Monachos, *qui creabantur Episcopi, non urbis alicujus, sed honoris causa*. Ipse Augustinus narrat, voluisse Ambrosium presbyteratum sibi conferre, ita ut Ecclesiæ suæ minimè affigeretur. Itaque jam hic morbus latissime manaverat, cui remedium obtulit Synodus Chalcedonensis *Can.6.* cujus vestigiis inhærere professa est Synodus Tridentina *sess.23. cap.16.* Miror proinde latuisse Anonymo rem adeo notam, & à Tridentino expressam, & quæsivisse remedium contra absolutas ordinationes à Can.13. VIII. Synodi, ultra medium sæculum nonum; cujus verba quid huc conferant, judicent, qui oculos in fronte habent.

(20) Sub fine quarti seculi Paulinus, & Hieronymus absolute ordinati sunt; sed eorum exemplum nullam intulit mutationem disciplinæ. Postea vero illa mutata est; & propterea fortasse sæculo nono prohibitum fuit, ne beneficia darentur exteris Canone 13. VIII. Synodi supra recitato.

(21) Mens, & consilium Tridentini eam mille Canonum sententiam confirmavit, Licet enim S. Synodus hoc non decreverit, tamen non latet, id fuisse in ea decernendum, instantibus Gallis: & fortasse nihil aliud obstitit, quam terribile illud *Proponentibus Legatis*, quo alia multa præclara decreta impedita fuerunt.

(21) Quanquam fatetur Anonymus, nullum decretum editum fuisse à Tridentino, de exteris excludendis à beneficiis, licet plerique in eam legem studiosè incumberent, & Gallicani Patres pro se acriter rem urgerent; non tamen despondet ille animum, sed hæc, inquit, mille canonum sententia, à mente saltem ipsa Sacri Concilii confirmata est.

At superi vestram fidem! urgent Galli, nec promovent; plerique instant, nec tamen legem illam Concilio probant; magnis studiis, multorumque sententiis res decernenda jactatur, tamen à Concilio rejicitur. Quæ fuit igitur Concilii mens? Anne, ut id decerneret, quod rejecit? At *fortasse*, inquit, in causa fuit terribile illud, *Proponentibus Legatis*, quo pleraque saluberrima decreta interclusa sunt in sacrosancto illo Patrum conventu: Sed quo auctore, quo teste; quibus argumentis, hæc Legatis Apostolicis dica scribitur, & invidia conflatur? *Fortasse*, inquit. O quam præclare Menander:

Ὅστις δὲ διαβολαῖσι πείθηται ταχὺ,
Ἤτοι πονηρὸς αὐτός ἐστι τοὺς τρόπους,
Ἢ παντάπασι παιδαρίου γνώμην ἔχει.

Quam immeritò autem carpat Anonymus formulam, *Proponentibus Legatis*, dicere poterit ex Pallavicino lib. 8. c. 6. Quod si cætera decre-

cre-

creta, *Proponẽtibus Legatis* intercepta, ejuſdem generis erant, ac lex Anonymi, næ illi operam Eccleſiæ fidelem, atque utilem navarunt in omnes partes. Nec immeritò *terribilis* formula illa dicetur novarum rerum ſtudioſis.

(22) Non defuiſſe tamen Eccleſiæ ſuæ Dei providentiam, ſubdit Anonymus; nam ea Tridentinum edixit, quæ ſi minus expreſsè alienigenas à beneficiis arcerent, certè ad eam diſciplinam maximè ſpectarent. Ejuſmodi eſt, inquit, lex illa, ut Epiſcopi beneficia ſuæ Diœceſis, vel fructuum portiones Seminario adſcribant, etiamſi à Cardinalibus poſſideantur. Tum altera, ut Clericis in Seminario educatis, & inſtitutis beneficium aliquod conferatur. Quid hic vidit Anonymus? Quid hinc aliud efficitur, quam quod indigenæ non ſint ab omnibus beneficiis excludendi? Quis hoc inficiatus eſt unquam? Quod beneficiorum fructibus Eccleſiæ laborantis inopia relevetur? Cur id præſtare non poſſit alienigena? Nunquid enim nullus eſt indigena, qui familiæ ſuæ commodis, pluſquam Eccleſiæ neceſſitatibus ſtudet? An verò omnes alienigenæ canones, Evangelium, religionem ejurarunt? At legimus in Evangelio, unum alienigenam præmultis indigenis fuiſſe accepti beneficii memorem, & laudem Deo dediſſe. Cur autem ſpectavit

(22) Divino certè conſilio factum eſt, ut huc ſpectarent pleræque leges Tridentini. Nam decretum de beneficiis, aut fructuum portione Seminario unienda, etiam ſi à Cardinalibus poſſideantur, oſtendit, mentem Concilii fuiſſe, ut beneficia in ſubſidiū Eccleſiarum, ubi ſita ſunt, & Clericorum illarum, impendantur, non verò exterorum. Et rurſus illud, ut Epiſcopus alumnos ſui Seminarii ad beneficia deputet

Con-

Concilium ad exteros excludendos, cum portiones fructuum illis detrahendas, Seminario addixit? Nonne etiam mensæ episcopali, & capitulari, & cunctis indigenarum beneficiis, portio detrahitur, quæ Seminario erigendo, conservandoque tribuatur?

(23) Quid autem illi argumento reponamus, quod palmare, & invictum prædicat Anonymus, quo conatur ostendere, præceptum de excludendis alienigenis; non à sacris dumtaxat Canonibus, & divinis legibus traditum, sed ab ipsa natura expressum? Enimverò lege omnium gravissima, inquit, ad sacerdotia postulantur digniores; sed lex de admittendis indigenis hos minus dignos præfert exteris dignoribus, ut docet S. Thomas; lex igitur, qua indignæ sunt admittendi, legem illam gravissimam vincit; illam autem vincere non potest, nisi lex divina naturalis; ergo divino naturali jure beneficia indigenis tribuenda sunt.

Sed vindicandi à calumnia sunt cum suo magistro Theologi. Nemo ignorat dignitatem, aut absolutè, aut relativè spectari; & minus dignos absolutè, sed relativè digniores, præferri in sacerdotii petitione, tam humano, quam divino, & naturali jure. Tunc enim humana, & divina jura de eligendis dignoribus,

(23) Quanquã gravissima lex sit admittendi digniores ad beneficia, tamen optimæ notæ Theologi cũ S. Thoma, indigenam minus dignum præferunt extero digniori, quia *ille, qui de gremio Ecclesiæ assumitur, ut in pluribus consuevit esse utilior, quantum ad bonum commune, quia magis diligit Ecclesiam, in qua est nutritus. Et propter hoc etiam mãdatur Deuter.17. Non poteris alterius gentis hominem facere Regem, qui non sit frater tuus. Quodlib.4. quæst.8. art.4. ad 4.* Necesse est igitur, ut hæc lex sit divina, & naturalis. Huic autem argumento, quid reponi possit, ignoro.

bus; non vincuntur; & cessant; sed potissimum vincunt, & vigent. Sunt siquidem digniores, qui sunt Ecclesiæ utiliores, & è quibus majora Ecclesiarum commoda existunt. At nonne locus ab Anonymo descriptus, quem tribuit S. Thomæ loc. cit. Clericum assumit de gremio Ecclesiæ, *quia ut plurimum consuevit esse utilior, quantum ad bonum commune*? Igitur quando unquam S. Thomas originem dignitati antetulit? aut quæ unquam pugna inter se humana, divina, & naturalia jura commisit? Audiendus est ipse S. Doctor, 2. 2. quæst. 63. art. 2. *Considerare oportet, quod dignitas alicujus personæ potest attendi dupliciter; uno modo simpliciter, & secundum se; & sic majoris dignitatis est ille, qui magis abundat in spiritualibus gratiæ donis; alio modo per comparationem ad bonum commune. Contingit enim quandoque, quod ille, qui est minus sanctus, & minus sciens, potest magis conferre ad bonum commune propter potentiam, vel industriam secularem, vel propter aliquid hujusmodi. Et quia dispensationes spiritualium principalius ordinantur ad utilitatem communem, secundùm illud 1. Corinth. 12.* Unicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem; *ideo quandoque absque acceptione personarum in dispensatione spiritualium illi, qui sunt sim-*

ſimpliciter minus boni; *melioribus præferuntur*. Lex igitur de admittendis, indigenis, quatenus ſint utiliores, eſt eadem, ac lex de admittendis dignoribus; quæ proinde præcipit etiam, admittendos exteros, ſi futuri ſint utiliores. Non igitur per ſe origo, ſed *commoda Eccleſiarum* ſpectanda ſunt, ut ex Martino V. *epiſt. cit.* Cæterum S. Doctor hac eadem ratione diſputat de præferendis conſanguineis Epiſcopi æque dignis extraneis, *quia ſaltem magis in hoc præeminet*, *quod de ipſis magis confidere poteſt*, *ut unanimiter ſecum negotia Eccleſiæ tractent*, cit. art. 2. Neque tamen tribuet Anonymus S. Thomæ, universè præferendos eſſe conſanguineos.

Verùm, ut ne tantopere argumento illo triumphet Anonymus; recenſeat, amabo, omnium Eccleſiarum faſtos, ordinemque ab ipſis Apoſtolis repetat, profectò in unaquaque inveniet, graviſſimam hanc divinam, & naturalem legem paſſim fuiſſe violatam. Nam nec Apoſtoli ipſi eorum, ubi nati ſunt, locorum ordinati ſunt Epiſcopi; nec cives tantùm, & indigenas conſtituerunt Epiſcopos in iis, quas fundaverunt, Eccleſiis. Marcus enim, Timotheus, Ignatius, Apollinaris, Maximinus, Dionyſius exteri ſuis plebibus erant. Ita & Methodius Confeſſor illuſtris, qui Patarenſis,

ſis, ac deinde Tyri Epiſcopus fuit. Ita Euſtathius egregius defenſor Nicænæ fidei, Sydæ in Pamphilia natus primum Beroeæ in Syria, tum Antiochiæ creatus Epiſcopus. Ita Nazianzenus Zaſimorum Epiſcopus, Conſtantinopolitanam deinde ſedem tenuit. Eandem rexit Chryſoſtomus Presbyter Antiochenus, qui Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ Diaconum ordinavit Caſſianum Scytham. Paulinus patria Burdigalenſis, Presbyter ordinatus à Lampio Barcinonenſi, Nolanæ Eccleſiæ præfuit. Auguſtinus Tagaſtenſis, factus eſt Presbyter, & Epiſcopus Eccleſiæ Hipponenſis. Sed quis erit finis, ſi omnes numerare velimus pietate, literis, & meritis in Eccleſiam claros, qui ſacerdotia aſſecuti ſunt contra legem Anonymi à Paſtoribus ſanctiſſimis, *Eccleſiarum commoda, & merita perſonarum* cogitantibus; iis præſertim ſeculis, in quibus canones, & jura maximè colebantur? Non affirmabit, opinor, per hos conculcatam Apoſtolorum traditionem, & jura humana pariter, ac divina; neque eos violatæ legis naturalis reos peraget; etiam ſi nulla ſæpe illos urgeret Eccleſiæ neceſſitas. At nunquid ignorantiam invincibilem juris illius in eos cadere potuiſſe dicet, homo in Probabiliſtis agitandis acerrimus? Duorum igitur alterum oportet, ut vel ſan-

ctissimos Ecclesiæ Patres sempiternis flammis addictos, vel se liberiorem in procudendis legibus fateatur.

(24) Bernardus omnes elevat prætextus Romanæ Curiæ, cum reprehēdit epist. 397. alias 387. ad Odonem Ab. num. 2. Monachos beneficii cujusdam fructus percipere contendentes; ostendit enim, solis Clericis in diœcesi ministrantibus eos cedere debere. *Quid, quod de altari contenditur, & hoc adversus filios Levi, ideſt, adversùs Clericos... Huc accedit, quod EIDEM ECCLESIÆ, de qua præſens diſceptatio eſt, Clerici ſoli deſerviunt; voſque cum illis partimini beneficium, cum quibus non exhibetis obſequium. Paulus clamat pro Clericis, imo ante ipſum Moyſes:* Non alligabis os bovi trituranti. *Item:* Quis plātat vineam, & de fructu ejus non edit? Aut quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? *Vos autem per cōtrarium convenimus. Qua*

(24) Bernardi locus, ad quem desiluit Anonymus, de solis decimis agit, ut ipsa ejus verba ostendunt. *Thomasin. part. 3. discipl. lib. 1. cap. 10. num. 6. ac Mabillon. in notis ad eam epist.* Contendit enim Bernardus, non Monachos, sed solos Clericos, curam animarum gerentes, esse decimis alendos. Nihil hoc ad beneficia, nihil ad indigenas attinet. Nam Monachi, etiam indigenæ, à decimis arceantur; Clerici verò, etiam exteri, si modo verbum prædicent, & sacramenta ministrent, decimas percipiunt. At, inquit, si Monachi, etiam servientes universali Ecclesiæ piis officiis, & institutis, excluduntur à decimis; cur ii, qui Romæ degunt, alienos labores invadent, & inde colligent fructus, ubi minimè laboraverunt? Decimæ igitur solis Clericis pro plebe laborantibus solvantur, per me licet. Sed quid decimis cum beneficiis? Quid origini, de qua disputatur, cum residentia?

Quod autem erit Anonymi consilium, si Monachos ipsos ostenderimus, decimas, & oblationes fidelium percepisse? Non ne agnoscet, licere interdum vinum præsumere de-

vi-

vinea, quam quis non plantavit, & lac de grege, quem quis non pascit? ac recidere in caput suum molem argumentorum suorum? Audiat igitur Ivonem Carnotensem epist. 107 *Licet decimæ, & oblationes principaliter clericali debeantur militiæ, potest tamen Ecclesia omne, quod habet, cum omnibus pauperibus habere commune; quanto magis cum his pauperibus, qui relictis facultatibus propriis, non in angaria bajulantes Christi crucem, sequuntur pauperem Christum?* Sanè permissum est Monachis in Conc. Rom. anno 1078. Can. 8. & in Pictaviensi Can. 6. ut ex Romani Pontificis, aut Episcopi Diœcesani consensu, decimas, & primitias perciperent. Id non diffitetur eo loco Bernardus, nam post verba relata ab Anonymo, ait: *Esto tamen; liceat & hoc ex dono Episcopi, nec ulla jam reputetur injuria, cum canonica excusat investitura.* Ac norunt omnes, quod fuerit jus Monachorum Cluniacensium in decimis exigendis, & quam gravatè tulerit S. Abbas Petrus, quod Innocentius II. levaverit Cistercienses onere decimarum Cluniacensibus solvendarum. Et quanquam probra ingererent, & asperius incesserent Cistercienses, quarum Abbas erat Bernardus, jura tamen sui Ordinis Petrus tuebatur Pontificum, & Canonum decretis: *Nos,* in-

Qua audacia, ò Monachi, præsumitis, seu vinum de vinea, quam non plantastis, seu lac de grege, quem non pascitis? Quo pacto ibi exigitis, ubi nihil exhibetis? Certè, si ita vultis, baptizate nascentes, sepelite morientes, visitate jacentes, copulate nubentes, instruite rudes, corripite delinquentes, excommunicate contemnentes, absolvite resipiscentes, reconciliate pœnitentes; & in medio denique Ecclesiæ aperiat os suum Monachus, cujus officium est sedere, & tacere. Sic fortasse dignum se probabit mercenarius mercede sua. Alioquin invidiosum admodum est, velle metere, ubi non seminaveris; sed & colligere, quod alius sparserit, etiam injuriosum. Ubi notanda sunt verba *eidem Ecclesiæ*. Neque enim sufficit si Ecclesiæ in genere serviatur. Nā Monachi illi orantes, & populi peccata lugentes, serviebant ecclesiæ universali. Longe enim præ-ver-

inquit, *Ecclesiæ Catholicæ auctoritatem prætendimus*, lib. 1. Epist. 28. Ergo Ecclesiæ auctoritate, non soli Clerici servientes particularibus Ecclesiis admittuntur ad Ecclesiæ fructus. Et hoc quidem in decimis; quid igitur in beneficiis, quæ latius patent?

Duo sunt hic minimè prætermittenda, quorum alterum dedecet Anonymi pietatem, alterum judicii firmitatem. Illud quidem, quod occasionem illudendi Monasticis Ordinibus captaverit recitatis satyricis versiculis: At *pateret quidem locus*, inquit S. Thomas opusc. 19. contra Religiosorum obtrectatores, *multa replicandi contra prædictos detractores, sed eos divino judicio reservamus, cum eorum nequitia possit esse omnibus manifesta ex his, quæ ex corde suo nequissimè protulerunt, secundum sententiam Domini dicentis Matthæi* 12. *Quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali*? Interim Euripidæos versiculos versiculis occentemus:

Αχαλίνων στομάτων,
Ανόμου τ' ἀφροσύνας,
Τὸ τέλος δυστυχία,

Hoc vero, quod parum sibi constet in usurpatione *Alienigenæ*. Nam in ipso libelli aditu, cum recenset consuetudines locorum, *Alienigena* dicitur, qui toti Regno exterus est; *Indigenæ*

verterunt corruptis temporibus, è quibus S. P. Benedictus clamare cœpit: *Ma, per salirla, mo nissun diparte Da terra i piedi; e la regola mia Rimasa è giù per danno delle carte. Le mura, che soleano esser badia, Fatte sono spelonche; e le cocolle Sacca son piene di farina ria.* Romani igitur frustra obtendunt ministerium erga universalem Ecclesiam, cum lege divina naturali serviendum sit particularibus ecclesiis, in quibus sita sunt beneficia. Ac doctores id suadentes in sola lege naturali suas disputationes instruût, ut ex Tap. &c.

digenæ vero dicuntur, & ad beneficia vocantur, qui de Regno sunt. Mox afferens Canones ecclesiasticos, *indigenarum* nomine eos appellat, qui vel de Canone Ecclesiæ, vel in ipsa baptizati, & educati sunt; quibus Canonum decretis illi ipsi excluduntur, qui antea ab ipso vocati sunt *indigenæ*. Nunc denique pro *indigenis* illos obtrudit, qui in suis Ecclesiis resident, ac ministrant; quo fit, ut qui antea *alienigenæ*, dicti fuerant, & à beneficiis repulsi, postrema hac notione *indigenæ*, ad beneficia adspirent. Ita apud illum nihil ratum, fixumque, nihil constans, atque cohærens, sed *utcumque est ventus, exin velum vortitur*. Quod sic ubi cordato homine indignum est, certè non est ferendum, in ipsa definitione *indigenæ*, hoc est, in ipso quæstionis cardine, & summa.

(25) Ex origine beneficiorum repetit Anonymus legem illam, jam satis convulsam, de excludendis alienigenis. Quod autem nomine Beneficii accipiat omnem ecclesiasticam pecuniam, condonamus paucis illis horis, quibus nihil ad vivum resecari potuit. Beneficia, inquit, sunt fidelium oblationes, Clericorum curæ commendatæ, quibus stipendiis ipsi militent, ut Evangelium annunciantes de Evangelio vivant; *aluntur* enim, *ut prædicent*, in-

(25) Excludendos esse alienigenas, constat rursus ex ipsa beneficiorum origine, quæ describitur Act. c. 4. vers. 34. & 35. *Neque enim quisque egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebat pretia eorum, quæ vendebant; & ponebant ante*

inquit Gregorius. Non video quid hoc argumento obstruat alienigenis aditum. Nam militare, & Evangelium annunciare ipsi etiam possunt; ac proinde aliena stipendia merere, & de Evangelio vivere. Porro cum ea scriberet Apostolus, exteri erant fere omnes, quotquot per orbem terrarum Evangelium prædicabant; illi præsertim, quibus Dominus ordinavit, ut Evangelium annunciarent, & de Evangelio viverent. Debita igitur exteris stipendia vindicabat Apostolus. Rursus eo loco contendit Paulus, licere sibi propter Evangelii laborem, & militiam, Corinthiorum facultatibus sustentari, quibus tamen ipse, quippe Tharsensis, alienigena prorsus erat. An rejecisset Paulum cum sua disputatione Anonymus exceptione originis, & ad Tharsenses illum suos alendum remisisset? Beneficiorum igitur origo exteris favet, & Paulus cum designat primordia beneficiorum, exterorum causam agit, ac pro illis admittendis pugnat.

Accedit, quod perspicientibus illam ipsam originem beneficiorum, quam tradit Anonymus, constat, non solum cum pauperibus alienigenis communicatas fuisse fidelium oblationes, sed etiam pro solis alienigenis interdum fuisse corrogatas. Scribit enim Lucas in Act. cap. 11. fideles Antiochenos per manus Bar-

ante pedes Apostolorũ. Dividebatur autẽ singulis, prout cuique opus erat. Beneficia igitur sunt fidelium oblationes, ex quibus alendi jus habent Clerici, ex Apostolo I. Chorint. c. 9. vers. 4. & seqq. *Numquid non habemus potestatem manducandi, & bibendi? Quis militat sui stipendiis unquam? Quis plãtat vineam, & de fructu ejus non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? Nunquid secundum hominem hæc dico? An & lex hoc non dicit? Scriptum est enim in lege Moysi:* Non alligabis os bovi trituranti. *Nunquid de bobus cura est Deo? An propter nos utique hoc dixit? Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est si nos carnalia vestra metamus? Nescitis, quoniam qui in sacrario operantur, quæ de sacrario sunt, edunt; & qui altari deserviunt, cum altari participant. Ita & Dominus ordinavit iis, qui Evangelium an-*

Barnabæ, & Sauli pecuniam largiter erogasse Palæstinis Christianis, utique alienigenis. Et Apostolus 1. ad Chorinth. cap. 16. *De collectis*, inquit, *quæ fiunt in Sanctos, sicut ordinavi Ecclesiis Galatiæ, ita & vos facite.... Quos probaveritis per epistolas, hos mittam perferre gratiam vestram in Jerusalem*. Inter tot autem Christianos, nemo unus inventus est, qui indignaretur, bona ecclesiastica exteris erogari, nemo violata jura, nemo exsuctum sibi sanguinem questus est, nemo gladium arripuit.

annunciant, de Evangelio vivere. Quod breviter expressit Gregorius hom. 19. in Job. cap. 10. *Aluntur, ut prædicent*.

(26) Infestum cum habeat Apostolum, unde sibi suppetias acciverat, nihilo secius adversum habet canonem 25. quem recitat Concilii Antiocheni; in quo videmus apertissimis verbis admissos alienigenas ad communionem ecclesiasticorum bonorum. Præcipit enim Canon, ut Episcopus res ecclesiasticas distribuat in omnes egentes; ipse autem eorum, quibus indiget, si tamen indiget, sit particeps ad usus necessarios, *& fratrum, qui apud eum hospitio excipiuntur*, καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπιξενομένων ἀδελφῶν. Ergo interdum alienigenæ non permissu modo, sed jussu etiam sacrorum Canonum, ecclesiastica pecunia alendi sunt. At saltem in ipsa diœcesi piis operibus insumendæ sunt opes Ecclesiæ ex canone

(26)
Eadem conditio beneficiorum, ut iis soli Clerici, & pauperes indigenæ alerentur, sæculis sequentibus retenta est. Legimus enim in Concilio Antiocheno can. 25. & refertur in can. Episcopus 12. quæst. 1. *Episcopus ecclesiasticarum rerum habeat potestatem, ad dispensandum erga omnes, qui indigent, cum summa reverentia, & timore Dei. Participet autem & ipse, quibus indiget, (si tamen indiget) tam in suis, quam in fratrum, qui ab eo suscipiuntur, necessariis usibus profuturis; ita ut in nullo qualibet occasione fraudentur, juxta* San-

ne Antiocheno. Quæ isthæc nova *indigenæ* definitio est? Ita ne advenæ, & peregrini statim indigenæ facti sunt? Ita ne tota labes canonicæ disciplinæ; totaque divinarum, ac naturalium legum vastitas, solo alienigenarum adventu, præsentiaque reparatur?

Sanctum Apostolum sic dicentem: Habentes victum, & tegumentum, his contenti sumus. Bona igitur Ecclesiæ in ipsa Diœcesi expendenda sunt.

(27) Aliena sunt à quæstione subjecta; quæ disputat de usu ecclesiasticorum proventuum. Quid enim ad indigenas, quod partione bonorum Ecclesiæ sexto sæculo instituta, non sit immutata eorum natura? Quod Clerici Ecclesiastica substantia ali possint, si tamen indigeant? Nam nihil in hoc melior est indigenarum conditio, quam exterorum; ac sicuti damnandi sunt indigenæ, si malè utantur, ita commendandi exteri, si rite expendant. Quorsum igitur hæc ingeruntur; nisi forte, ut nullum sit verbum, quo non suo veluti gladio juguletur? Horret animus meminisse, quid ipse Anonymus, altero scripto edito, docuerit de beneficiorum fructibus; interesse scilicet publicæ rei, ut laicorum familiæ bonis ecclesiasticis pinguescant, quo majorem illis pecuniam Reges imperare possint, ac pares sint pendendis amplioribus tributis. Hem virum severioris disciplinæ canones plenis buccis crepantem, & revocandis ethicæ christianæ studiis cœlitus missum! Huc demum evasit ardor

(27) Sexto sæculo ineunte, *refrigescente charitate*, ecclesiasticorum bonorum divisio facta est; tributa pars una Episcopo, altera Ecclesiæ, reliqua Clericis Diœcesis. At divisio illa naturam bonorum non mutavit. Quare Episcopi adhuc illorum sunt non domini, sed dispensatores: *Episcopus rebus Ecclesiæ, tanquam commendatis, non tanquam propriis utatur*, inquit Carthaginense IV. an. 398. can. 31. Itaque etiam nunc Episcopus sumere debet ex sibi tributa parte, quod necessarium fuerit, *si tamen indigeat*, reliquum erogare pauperibus. Clerici vero utantur parte illa attributa Clericis servientibus, quatenus indigent, reliquum pauperibus ero-

ardor excludendi alienigenas ab ecclesiasticis bonis, ut laicorum domus de victimis comederent adipes, & hæreditate possiderent Sanctuarium Dei.

erogaturi. Quid igitur superest, quod possit exteris erogari?

Geometrica mente Anonymi, atque omni arte cogitandi, ac methodo philosophandi prorsus indigna est argumentatio illa, quam instruit ex enumeratis sacræ pecuniæ partibus. Cum enim Ecclesiæ bona, inquit, partim Episcopo, partim Clericis, Ecclesiæ deservientibus, partim pauperibus eroganda sint, nulla pars reliqua est, quæ alienigenis tribuatur. Non equidem abiret, quin exsibilaretur, siquis Neapolitanos à beneficiis arcere vellet hac argumentatione Anonymi: Cum Episcopis, Clericis, & pauperibus distribuenda sint bona Ecclesiæ, quæ pars reliqua est, quæ Neapolitanis tribuatur? Profectò illa ipsa, quæ cedit Episcopis, Clericis, & pauperibus, cum ex Neapolitanis sint Episcopi, Clerici, & pauperes. Ita prorsus alienigenæ ad eas bonorum ecclesiasticorum partes vocantur, quæ designatæ sunt Episcopis, Clericis, Ecclesiæ deservientibus, & pauperibus, cum possint ex alienigenis alii episcopatum gerere, alii Ecclesiæ deservire, alii inopia fortunarum conflictari.

(28) Siquis autem minus ratione uti velit, & ea tantum credat, quæ oculis subjecta sunt ipso; certè oculorum intuito cernere potest, etiam post divisionē, naturam beneficiorum hanc esse, ut illis frui nequeāt extranei. Legimus enim inter for-

(28) Hactenus rationum momentis firmata

mulas Marculfi hanc instituendi beneficii formulam *Capitul. Bened. Lev. lib.* 7. *c.* 132. *Capitulari* 8. *lib.* 3. *offero Deo, atque dedico omnes res, quæ hac in chartula tenentur insertæ, pro remissione peccatorum meorum, ac parentum, & filiorum, ad serviendum ex his Deo in sacrificiis, Missarúque solemniis, orationibus, luminariis, pauperum, ac Clericorum alimoniis, & cæteris divinis cultibus, atque illius Ecclesiæ utilitatibus. Siquis autem eas inde, quod fieri nullatenus credo, abstulerit, sub pœna sacrilegii ex hoc Domino Deo, cui eas offero, atque dedico, districtissimas reddet rationes.* Voluntas igitur offerentiũ excludit exteros à beneficiis.

(29)
Idem docet summus Canonici juris magister Gratianus *ad can. Nulli Episcoporum* 29. *XII. qu.* 1. *§.* 1. *Sicut perfectione charitatis manente, secundum discretionẽ Ecclesiarum, distributio*

mata sententia; ad αὐτοψίαν sese Anonymus vertit; atque oculis ipsis rem subjecturum pollicetur, siqui forte minus ratione valeant. Mirum certè, quod oculos esse cæteris credat. *Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?* Ipsa, inquit, offerentium voluntas, ut in formulis Marculfi legimus, excludit alienigenas à bonis ecclesiasticis. Necesse est, oculos mihi erutos, aut obtusos credam, qui sententiam tam dilucidè expositam non cernam; sed nec eam cernent, opinor, vel oculatissimi. Quid enim? quod pauperum, & Clericorum alimoniis offerantur res fidelium, propterea exteris nefas est illas attingere? Nunquid nec pauperes illi esse possunt, nec Clerici? An forte repelluntur alienigenæ, quia non licet oblata sine piaculo inde auferre? At cur id non metuendum ab indigenis? Quid erat igitur, quod oculorum intuitu in formula Marculfi cerneremus? *Gerræ germanæ, atque ædepol liræ, liræ.*

(29) Summum Canonici juris magistrum Gratianum contra exteros disertè scripsisse ait, cum docuit, debere Episcopum ex bonis Ecclesiæ, *licet omnibus debeant esse communes*, primùm sibi, & suæ Ecclesiæ deservientibus necessaria subministrare, reliqua, quæ supersunt, fidelium usibus ministraturum. Cur hic fide-

fidelium nomine non veniant alienigenæ? Cur non & ipsi deservire possint Ecclesiæ? Cur hæc Gratiani verba non intentantur etiam indigenis non residentibus? Annuit hic Anonymus, cui plerumque alienigena etiam is est, qui, licet in regione natus, ibi tamen non commoratur, & residet. *Quo teneam vultus mutantem Protea nodo*? Sunt igitur exterorum beneficia illa, quæ à non residentibus possidentur; atque adeo cum Tridentinum agnoscit beneficia liberæ residentiæ, apertè agnoscit beneficia exteris rite collata.

Jam verò, ut Anonymum omni præsidio spoliemus, & omnem S.R.E. Cardinalibus, ac Prælatis, in Romana Curia degentibus, quos maximè petit, intentam calumniam obteramus; non diffitebitur Anonymus, licuisse interdum Episcopis pietate celeberrimis, in regni ministerium assumptis, sine ulla religione residentiæ; in aula Principum versari. Nam ut mittamus Leandrum Hispalensem, Gregorium Antiochenum, Ægidium Rhemensem laicorum Principum legationibus functos, S. Cunibertus Coloniensis, & Arnulfus Metensis Episcopi, Dagoberto, & Sigeberto à consiliis fuere, regnique gerendi partes obiere, ab Ecclesia quisque sua procul agentes: S. Leodegarius Episcopus Augustodunensis Major

tio fit Ecclesiasticarũ facultatum, dum aliis possessiones hujus Ecclesiæ ad dispensandũ committuntur; ex quibus licet res Ecclesiæ *omnibus debeant esse communes, primum tamen sibi, & SUÆ ECCLESIÆ DESERVIENTIBUS necessaria subministret, reliqua, quæ supersunt, fidelium usibus ministraturus; ita & prabendæ Ecclesiarum, eadem charitate manente, pie, & religiose possunt distribui; nec tunc rebus Ecclesiæ, ut propriis, sed ut communibus utilitatibus deservituris; ut ex his, quæ sibi assignata sunt, primum sibi necessaria percipiat, siqua vero suis necessitatibus supersunt, in communes usus Ecclesiæ expendat.* Suntque advertenda verba illa: *Suæ Ecclesiæ deservientibus.*

fuit domus Childerici II. regnique administer. Ipsæ formulæ Marculfi, ut ad suam ἀυτοψίαν Anonymum revocemus, fidem faciunt, Galliæ Reges primæ stirpis, non aliter olim jus in palatio dixisse, quam ex Episcoporum consilio; *Nos ergo in Dei nomine in Palatio nostro ad universorum causas recto judicio terminandas, una cum Domnis, & Patribus nostris Episcopis, vel cum plurimis Optimatibus nostris .... resideremus*. Sedulam enim, & salutarem operam rei Christianæ, & Ecclesiis suis sese collaturos existimabant Apostolici illi Patres, cum regnorum gubernaculis assiderent; nam tunc potissimùm utilitates ecclesiasticas procurabant; atque omni ope aderant Ecclesiis, cum ab Ecclesia sua corpore abessent. Eam ob rem can. 55. Concilii Francofordiensis commendaverunt Patres gratiam residentiæ, per Carolum M. ab Adriano I. impetratam Hildebaldo Archiepiscopo Coloniensi, sicut jam antea Angilramno Metensi, ut assiduè in aula versaretur propter *utilitates ecclesiasticas*. Hos increpet, & inclamet Anonymus; oggerat Bernardum, & Gratianum, majusculis literis objiciat *Eidem Ecclesiæ, & suæ Ecclesiæ deservientibus Clericis* esse fructus beneficiorum percipiendos. Hos multet proventibus Ecclesiarum suarum, ac neget bene-

beneficiis alendos, quos tamen Juſtinianus inſigniter indemnes præſtare ſtuduit; nimirum, ne cui Epiſcopo propter Eccleſiæ, aut Provinciarum, vel regni utilitates à ſuo cardine abſcendenti, fraudi eſſet abſentia, vetuit *Novella* 123. *cap.*26. ne creditores, donec ad Eccleſiam ſuam remeaſſent, ullam illis moleſtiam exhiberent. Scilicet, tantum abeſt, ut ſuis redditibus privarentur abſentes, ut ne ad ſolvendum quidem æs alienum, tantiſper dum redirent, adigi poſſent.

Quod ſi laicali in aula impunè verſari poſſunt Clerici illi, qui Cathedralibus, aut Metropolitanis Eccleſiis adnexi ſunt; ſi regnorum negotiis intendentes, & regum conſiliis adhibiti, ſuis beneficiis, eorumque fructibus non exciderunt; cur id non liceat Clericis, qui in Romana Curia verſantur propter eccleſiaſticas utilitates? Cur non liceat Cardinalibus in Summi Pontificis Senatum cooptatis, præſertim qui nullis Cathedralium titulis affixi ſunt, *QVORVM CONSILIO APVD SANCTISSIMVM ROMANVM PONTIFICEM VNIVERSALIS ECCLESIÆ ADMINISTRATIO NITITVR*, inquit *Tridentinum ſeſſ.*25. *cap.*1. Cur invidetur Civibus, & Patriciis noſtris, ſive in Romana Curia, ſive apud Reges, reſque publicas eccle-

ſiaſti-

siasticis muneribus, & legationibus summa cum laude, & Ecclesiæ utilitate fungentibus? Cur eos conatur Anonymus de publica Ecclesiæ luce in angulos titulorum suorum, atque à negotiis gravissimis rei catholicæ ad baptizandos nascentes, & sepeliendos morientes revocare? Non quod ulla sit obscuritas ecclesiastici ministerii; sed quod Deus dederit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Pastores, & Doctores ad consummationem Sanctorum.

(30) Legem igitur divinam naturalem, cui nec humana auctoritas, nec consuetudo præscribit, violat Romana Curia, cum beneficia Ecclesiastica exteris largitur; atque adeo statum Ecclesiæ perturbat.

(30) Ex ipsis hactenus Anonymi argumentis, quam explanatissime commonstravimus, ecclesiasticas facultates, & beneficia, cunctis, qui virtute, & scientia idonei sint, sua natura, & institutione esse communia; nec magis quidquam adversari humano, divino, & naturali juri, quam disputatio Anonymi de excludendis alienigenis, pro quibus disputat Paulus, tota florentissimorum sçculorum pugnat antiquitas, & resipiscentium Principum exempla, Conciliorum canones, & Primarum Sedium consuetudines conjurant. Quo fit, ut non possit Summus Pontifex istiusmodi perversis Anonymi legibus non obluctari, ad tuendam Juris Canonici auctoritatem, & disciplinam.

(31) Hisce de causis Princeps oppressis populis opitulari, etiam ..s debet.

(31) Quamobrem Rex Catholicus, cui

arma

arma Deus induit, ut Ecclesiæ jura defendat; huc vertere debet aciem auctoritatis suæ, ut scripta procaciora contra Romanæ Ecclesiæ dignitatem, inulta esse non patiatur. Eapropter Regii Magistratus ægerrime tulerunt, ac rejecerunt, pro sua fide, & officio, Anonymi libellum; & ad inauditam hominis confidentiam omnes Civitatis Ordines exhorruerunt. Pudebat etiam in religiosissima urbe, cujus integerrimam fidem Pontificia sæpe oracula commendaverant, debitam Apostolicæ Sedi reverentiam disputationibus, & scriptis esse vindicandam; immo, quod est gravissimum, ex eadem fidelissima urbe scripta prodire, tantis conviciis, & erroribus contra Petri Cathedram redundantia, ut vix è Gebennensibus lacunis aura pestilentior efflari possit. Dolebant, quod Anonymus non solùm crimini verteret Clementi XI. quod eo jure uteretur, quo Sanctissimi Pontifices hactenus usi sunt; sed etiam injustitiæ daret Regi nostro, si ea conditione Regnũ Neapolitanum gerere vellet, qua superiores Reges Austriaci illud administrarunt. Quod illud tanti Pontificis facinus ferro, & igni expiandum designaret. Quid si novis id legibus, & contra præteritorum temporum consuetudinem Clemens invexisset? Quid si jugum aliquod decreto suo suscepis-

pisset imponere? Quam atrociter ille, quantaque verborum acerbitate debaccatus esset? Nunquam tamen christiani homines ita in Vicarium Christi, & Sanctum Domini animati sunt; neque ulla unquam suspicione injuriæ ab amore, & cultu Romanæ Ecclesiæ divelli potuerunt: *In memoriam B. Petri Apostoli* (aurea verba sunt Caroli M. viro Principe, & Catholico digna) *honoremus S. Romanam Ecclesiam, & Apostolicam Sedem; ut quæ nobis Sacerdotalis mater est dignitatis, esse debeat ecclesiasticæ magistra rationis. Quare servanda est cum mansuetudine humilitas; & licet vix ferendum ab illa S.Sede imponatur jugum, tamen feramus, & pia devotione toleremus*. Concil. Triburien. *can.*30. Ita Rex magnus, & Imperator summus de S. Sede loquitur, si jugum imponatur vix ferendum; non ita loquitur Anonymus, cum Apostolicæ traditiones, & vetera instituta servantur.

(32) Quare Rex noster, reputãs injurias nobis à Curia Romana illatas, eo quod sanguinem nostrum exhauriat, ingentem quotannis pecuniam, ad quindecies centena millia scutatorũ exsugens, tantis malis occurrere

(32) Deinde ut classicum canat, tragice exaggerat Neapolitanorum calamitates, quibus confici ait, ob ecclesiastica beneficia exteris collata. Summa injuriarum capita sunt, pecuniarum transvectiones, quibus criminatur Romanos sugere sanguinem nostrum; & horrenda Neapolitanorum Clericorum, vel ignorantia, vel in Regem perfidia, unde malorum om-

omnium colluvies, & Ecclesiæ, sacrarumque rerum neglectus, atque deformitas.

Obstrepuere semper hostes fidei, & *veterem in limo ranæ cecinere querelam*, cum ipsa ecclesiastica pecunia natam, adversus Romanæ Ecclesiæ divitias. Ita gentiles apud Prudentium in *hymno Laurentii*, objiciunt familias ad egestatem redactas, & sacrorum Antistites, exhaustis civium domibus, locupletatos. Verùm, sicuti non mirandum, quod illi nulla Christi religione respersi, sacrarum oblationum conditionem, aut ignorarent, aut contemnerent; ita turpissimum est, inter Ecclesiæ filios de rebus ecclesiasticis non aliter disputari, quàm si adhuc humani juris essent; & bona Deo dicata, quæ à Tridentino dicuntur *bona Dei*, & à sacris canonibus, *Patrimonium Christi*, etiam sanguinem laicorum nuncupari; turbasque excitari, atque acrius, quam in prædones, arma corripi, cum pro *commodis Ecclesiarum*. & *meritis personarum* distribuuntur à Christi Vicario, qui est Dispensator fidelis, quem constituit Dominus super familiam suam. Sed qui posset sanius de beneficiis sentire, qui eo sanguine saginandas esse laicorum familias docuerat?

At commodis nostrarum Ecclesiarum consuleretur amplius, si Clericis nostratibus

rere statuit; neque enim sine labe injustitiæ committere potest, ut subsidiis studiorum destituamur; & objiciamur insidiis domesticorum hostium, qui nec patriam, nec Regem prodere dubitant, ut præmium quodcumque ex ipsis nostris substantiis ab Aula Romana consequantur. Unde fit, ut præter præclara quædam ingenia, quæ solo virtutis amore ducuntur, non alios habeamus Presbyteros, quam aut rudes Missarum recitatores, aut patriæ, & Principis proditores; ac proinde vel ligone, vel catena dignos.

 bene-

beneficiorum fructus provenirent. Istiusmodi homines, suas tantùm rationes putantes, nihil de communi salute sollicitos, ad Menenium Agrippam allegare velim, quo suo illo de membris desciscentibus apologo doceat, eò conferendam esse omnium membrorum opem, unde totius corporis compages fovetur, alitur, & vegetatur. Hoc argumento non modo nihil dolemus, sed certatim pecuniam, & substantiam conferimus ad regiam Caroli aulam transuehendam, apprime intelligentes, inde nobis, & toti regno vitam, & sanguinem derivari. Non decet autem, cum tam præclare de terreno regno sentiamus, tam abjectè de Christi regno sentire; ut velimus rationes subducere, summam inire, & veluti subreptum, aut interversum lugere, quidquid majorum nostrorum liberalitate Deo dicatum, & oblatum Ecclesiæ Matri est. Cum præsertim intelligamus, pecuniam eccclesiasticam, quæ Romam transmittitur, in pias causas, in Ecclesiarum, pauperum, & præcipue Christianorum Principum subsidia largissimè dimanare. Eas autem rationes Anonymo supputandas relinquimus; modo tamen summam expensi non nimis extenuet, sicut summam accepti in immensum auxit.

Cæterum eximiæ gloriæ loco ponere debe-

deberent; qui Neapolitani nominis studium præseferunt, si liberalitate, & munificentia erga Romanam Ecclesiam nullis regibus, nullis populis concederent; de qua virtutis gloria certarunt semper christianæ nationes, quæ Romanam Sedem usque adeo coluerunt, ut se illi ultro vectigales facere, eique tributa pendere, & regna offerre, ab eaque in feudum impetrare gestirent. Ita Hispaniam Gothi, Saxoniam Carolus M., Unghariam Stephanus, Bohemiam Uradislaus, Russiam Demetrius, Lusitaniam Alphonsus, Croatiam, Dalmatiam, Poloniam, Angliam, Duces, & Reges sui Romanæ Ecclesiæ obtulerunt. Ut mittamus ingentes opes, Provinciarum tractus, & ditiones amplissimas, quas suo nomine illa obtinuit, atque etiam obtinet, donantibus optimis Principibus; qui minime quæsti sunt, haustum sibi sanguinem à Romanis Pontificibus; sed potius professi pro sancta illorum Sede libenter cum opibus, & substantiis suis sanguinem, vitamque daturos.

Alterum injuriarum caput in insigni calumnia nititur, qua Neapolitanum Clerum lacerat. Non enim dubitat probrosissimis titulis Neapolitanos Presbyteros appellare rudes missarum recitatores, ligone, aut catena dignos, in nervum potius, aut in agrum able-

gandos, quam sui Ordinis insignibus honestandos,

Non hic opus habemus Cleri Neapolitani causam agere, cujus famam, ubique probatissimam nemo ante Anonymum ausus est allatrare; siquidem cognitione sacrarum literarum, potissimum vero moribus, & institutis sanctissimis omnes Ecclesias provocare potest; cujus exempla Innocentius XI. P. M. Episcopis, ad informandam Cleri disciplinam, proponere consueverat; & ex quo amplissimi, & rerum gestarum gloria celeberrimi prodiere Præsules, Cardinales, Summi Pontifices, licet Anonymi lex de excludendis alienigenis nulla unquam fuerit. At excepit Anonymus, non inficior, præclara quædam ingenia, quæ solo virtutis amore ducuntur, nullisque beneficiis illecti sese in ecclesiastico ordine celebraverunt. At si non sunt beneficiis alliciendi, qui solo virtutis amore ducuntur, quibus demum invitandis, & excitandis conferenda erunt beneficia? An, qui alio prorsus, quam virtutis amore tenentur? Quod autem metuat Anonymus, ne Clerici Neapolitani, beneficia captantes à Romana Curia, Regem, & patriam prodant, id malum non ex eo proficiscitur, quod Romanus Pontifex exteris beneficia, sed potius quod indigenis conferat.

An

An verò à solis laicis impetranda sunt beneficia, ut ita Clericos habeamus, minus quidem, si ita placet, agrestibus curis, sed impendio magis aulæ, & castris comparatos; atque adeo destinatos non altaris ministerio, sed laicorum mancipio? Postremò parcius jactet Anonymus contumelias contra ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei; & Chrysostomo obaudiat monenti, *ne siqui mali videantur Sacerdotes, propterea contemnendos existimet; nunquid enim propter terram vilem pretiosum aurum contemnitur?* hom. 43. in Matth. *Qui enim Christum diligit, cujusmodicumque sit Sacerdos, eum diligit*, hom. 10. in epist. ad Thessal. *Quisquis verò Dei ministrum contempserit vindictæ, & supplicio subjicietur; & qui divinam hanc dignitatem contempserit, acerbissimas suæ despicientiæ pœnas luet.* Cyrillus *lib.* 13. *de Adorat. in spirit. & verit.* Hæc obsecrat Neapolitanorum Clericorum minimus, ex agro, & ligone ad hoc certamen arcessitus à Domino, qui olim à pascendis gregibus Davidem accivit ad prosternendum audaciam Philistæi, qui exprobrabat agminibus Dei viventis.

Juvabit, opinor, paucis exponere, quam infeliciter cum Clericis Neapolitanis ageretur, & quam multis intercepta esset spes obtinendi

nendi beneficia, adeoque adjumenta colendorum ſtudiorum, ac ſublata piorum laborum præmia, ſi iis legibus res beneficiaria gereretur, quas Anonymus ex divino, & naturali jure deduxit. Primùm, quod ſpectat epiſcopatus, nullus poſſet ex Clericis Neapolitanis ad epiſcopatum cujuſcunque Eccleſiæ, etiam hujus Regni, adſpirare, ſecundum canones ab eo productos. Nam Cœleſtinus poteſtatem facit Clericis Eccleſiæ vacantis reſiſtendi extraneis, qui non ſunt de ſinu illius Eccleſiæ; à Leone verò ſancitum eſt, ut ex Presbyteris, & Diaconibus ejuſdem Eccleſiæ optimus eligatur. Neapolitani igitur ad ampliſſimos epiſcopatus, ad quos ſecundùm hodiernã diſciplinam vocantur, aſcendere non poſſent, ſi Anonymi argumenta valerent. Ex canone autem 13. Conſtantinopolitani IV. ab Anonymo relati, ad ſolam Metropolitanam Sedem, ſed iis ſolis, qui ſunt de canone Magnæ Eccleſiæ, aſcendere liceret. Conducibilior eſt proinde rationibus Neapolitanorum præſens conſuetudo, qua Metropolitanæ Eccleſiæ Neapolitanæ præponitur, non ſolum civis, ſed patricius, & quidem in Cardinalium Collegium allectus; cæteris verò Eccleſiis totius regni præficiuntur paſſim probatiſſimi quique ex Neapolitanis Clericis; quod ipſis quidem incita-

citamento esse solet, vacantibus autem Ecclesiis maximè salutare. Præstat enim è sinu cultissimæ Civitatis, & Ecclesiæ, Episcopos in sacris rebus exercitos, & subactos dari montanis, & incultis interdum populis, quam Clericos assumi ibidem enutritos, sacra politia, literisque non semper instructos. Itaque nihil infestius Neapolitano Clero accidere potest, neque est, quod magis studiorum subsidia, & alacritatem infringere valeat, quam si conferantur episcopatus ea ratione, quam restituere nititur Anonymus, & dolet esse antiquatam: Neque gravior pœna irrogari posset Neapolitanis Clericis per Romanam Curiam, quam ut hæc Anonymi lex vinceret, & valeret.

Neque lætandum Neapolitanis esset, si lex illa Anonymi servaretur quoad inferiora sacerdotia. Nam si ex formula Marculfi, ex Bernardo, & Gratiano, necesse est, ut Clerici iis in Ecclesiis deserviant, quarum fructus percipiunt; omnes patricii sanguinis primores, ac cives, sapientia, & laboribus clari, qui ministeriis amplissimis funguntur, revocandi essent ad campestres Ecclesias, quarum proventibus ingentia munerum, & itinerum impendia substinent, quibus obeũdis etiam patrimonia suarum familiarum libenter insumunt, &

exhau-

exhauriunt, ut pro ſe quiſque Patriæ, Eccleſiæ, & Dei gloriam amplificent. Legibus igitur ſuis Patriæ, & Cleri noſtri decus it perditum Anonymus, cum illius honori maximè velificari videtur. Ἐχθρῶν ἄδωρα, κ᾽οὐκ ὀνήσιμα.

Poſtremo loco unuſquiſque intelligit, quantum Regi noſtro ſit profuturum Anonymi opuſculum, cum Patriæ, & Eccleſiæ ſit adeo infenſum. Omnes enim Canones, qui ex Anonymi ſententia Romanum Pontificem damnant, exteris largientem beneficia Regni hujus, eumque tanquam incorrigibilem objiciunt armis piorum Principum, rejiciunt, atque proſcribunt morem Auſtriacorum Regum, nominandi ad inſignes pleraſque Neapolitani Regni Eccleſias Clericos Hiſpanos. Et quidem eo gravius, quod licet Pontifices beneficia exteris conferant, nunquam tamen interdixerunt, ne darentur indigenis; immo quoad res patitur, potior eſt indigenarum conditio. At Regibus Hiſpaniæ, non ſolum licet nominare alienigenas; quemadmodum etiam in Regnis, ubi ex indulto Apoſtolico excluduntur exteri; ut de Regno Valentiæ refert Chriſtophorus Creſpi de Valdaura obſervatione 6. §. 2. num.69. ex Bulla Xyſti V. edita an. 1587. ſed etiam cavent, ne quædam Regni Neapolitani Eccleſiæ conferantur indigenis;

genis;

genis; ad quas ſollenne habent, ut Hiſpanos mittant Epiſcopos. Quo nunc cum Apoſtolicis ſuis traditionibus, Domini præcepto, & Athanaſii verbis Anonymus? Si adeo ille indignatus dicitur Gregorium miſſum è Cappadocia, neque aliud illi diſplicuit, quàm diſtantia quinquaginta manſionum; æquo animo ferret evocatos Epiſcopos ab ultimis terrarum finibus, quorum non ſolùm mores, & vitæ inſtitutum ignoret populus, ſed neque linguam intelligat? Sed uti Athanaſius in præpoſtera illa electione temeritatem Conſtantii, & indignitatem Gregorii damnaverat, ita nos in Auſtriacis Nominationibus Regum religionem, & dignitatem electorum ſuſpicimus, & commendamus; locorum diſtantia nihil obſtante, & Anonymo cum legibus ſuis nequicquam obſtrepente. Nihil eſt igitur, quo Anonymus Summo Pontifici, tanquam Eccleſiæ perturbatori, & incorrigibili intentet vim, & arma; neque ulla injuria eſt, à qua Neapolitanos debeat Rex Cotholicus vindicare, niſi hæc ipſa, quod libellus Neapoli, Regi, Eccleſiæ, & Pontifici injurioſus, *Jura Regni Neapolitani* inſcriptus ſit. Quo in ſuſpicionem prope adducta fuiſſet incontaminata illa, & à Petro accepta erga Apoſtolicam majeſtatem reverentia Neapolitanorum, niſi privatæ unius

 viri

viri confidentiæ omnes undique reclamassent, & Magistratus libellorum vulgandorum cursum inhibuissent.

(33)
Ivo Carnotensis ad Regem recurrit etiam in re, quæ levioris momenti videri posset, veluti cum concilium intra eundem annum cogeretur sæpius, quam Canones statuissent.

(33) Ut suadeat, justam hanc esse belli causam, nec solùm posse, sed etiam debere Catholicum Regem armis propulsare Neapolitanorum injuriam, ob collata exteris beneficia, utitur exemplo Ivonis Carnotensis, quem, ait, Regis auxilium implorasse, cum Legatus Summi Pontificis, duobus celebratis, tertium Concilium indixisset intra eundem annum, præter canonum præscriptionem. Sed quoad oculorum intuitu perspicere, & judicare possumus (quod saltem nobis per Anonymum licet) non Ivo ad Regem confugit, sed contra Rex Philippus Ivonem consuluit, quid facto opus esset, cum Legatus ad tertium Concilium invitasset Prælatos regni sui. Respondet Sanctissimus Episcopus epist. quæ nobis est 61. non se id futurum putare, parendum tamen si fuerit indictum. *Si autem aliquis pro culpis suis, indulto sibi congruo spatio, à Legatis Apostolicis vocatus fuerit, non potest subterfugere, quin ad diem sibi præscriptum occurrat, nisi eum legitima causa detineat.* Injustis verò oppressionibus resistendum ait, sed ex Episcoporum consilio: *Vos, habito cum eis communi consilio, injustis oppressionibus pro perso-*

na

na vestra resistite. Quo autem pacto resistendum sit non hic explicat Ivo, sed in *epist.* 183. *Quoniam judicia Romanæ Ecclesiæ à nemine foris retractari posse, eadem Romana Ecclesia docente didicimus; si qui aliquando se prægravatos ipsius Ecclesiæ auctoritate conqueruntur, hoc eis consilium damus, ut non descendant in Ægyptum propter auxilium, sed ab ipsa ad ipsam confugiant; & inde expetant levamen, unde se conqueruntur accepisse gravamen*. Non laicorum opem, & arma contra Ecclesiam imploranda censebat vir ille fortissimus; immo ne contra laicos quidem ea ratione causas ecclesiasticas defendi voluit, cum populo Carnotensi graviter interdixit, ne, se Vicecomitis Carnotensis scelere prægravatum, & vinculis constrictum, armis liberare vellent: *Nec enim decens est*, inquit, epist. 100. *ut qui armis bellicis ad Episcopatum non veni, armis bellicis recuperem, quod non est Pastoris, sed invasoris*. Multo igitur magis est invasoris, velle armis, non tam recuperare possessa beneficia, quam obtinere conferenda. Utinam exempla Ivonis relegeret Anonymus; atque utinam non sola ratione, sed oculis etiam aliquando uteretur.

(34) Usurpat deinde nomen, & auctoritatem Abbatis Panormitani, & Francisci Victoriæ

(34) Tradunt hoc etiam illi doctores, qui scri-

ctoriæ. Sed tantùm abest, ut Abbas eo loco suffragari videatur Anonymo, ut vehementer obstupuerim, quod locum illum, & illum ipsum numerum 12. indicare voluerit, ac veluti digitum intendere ad legendas eas Abbatis sententias, quibus lætari nullo modo possint detractores Pontificiæ potestatis. Adeat igitur illum Anonymus, & si quidem voluerit, judicem, arbitrumve libenter habebimus testem suum. Post multa pro potestate Papæ supra Imperatorem, & Reges disputata, ait Abbas: *Puto etiam, quod ex legitima causa, & notoria possit Imperator indicere bellum contra personam Papæ; non dico contra Ecclesiam: ut si Papa esset hæreticus, & non posset judicari per Ecclesiam; vel schismaticus, vel alias incorrigibilis, & Ecclesia non habeat quid faciat.*

scripserunt post magna incrementa Pontificiæ auctoritatis, cum omnes ad nomen Romæ contremiscerent, quique illius magnitudinem vehementissimè propugnarunt. Abbas Panormit. in cap. sicut 29. de jurejur. num. 12. scribit, ad Imperatoris officium pertinere, ut etiam armis succurrat Ecclesiæ, si illam perturbet Pontifex hæresi, *hæreticus*, vel schismate, *schismaticus*, vel violando leges divinas, aut canonicas, *incorrigibilis: Puto etiam, quod ex causa legitima, & notoria possit Imperator indicere bellum contra personam Papæ; non dico contra Ecclesiam; ut si Papa esset hæreticus, & non posset judicari per Ecclesiam; vel schismaticus; vel alias incorrigibilis, & Ecclesia non habeat quid faciat.*

Quàm longe hæc distent à mente Anonymi patet I. quia docet Abbas, posse ex narratis causis inferri bellum contra personam Papæ, non contra Ecclesiam; loquitur igitur de puniendo scelere personali Papæ; non est autem facinus personale Clementis XI. quod beneficia conferantur extraneis, sed est institutum Romanæ Ecclesiæ; Ecclesiæ igitur arma inferenda essent à Rege Catholico. II. Non violat, sed tuetur Papa sacras leges, cum ad

nor-

normam juris communis diſtribuit bona Ecclesiæ. III. Non eſt incorrigibilis, qui retinet majorum traditiones, & conſuetudines ab Apoſtolis ad nos perpetua canonum diſciplina tranſmiſſas. IV. ſi arma contra Clementis Perſonam, tanquam incorrigibilem ferenda ſunt, quo judice, quave ſententia ille declaratus eſt incorrigibilis? Alienum eſt à Chriſtianis inſtitutis, ut ſuos Paſtores judicent, qui paſcendi ſunt: Unde orat. 17. Nazianzenus: *Judices ne judicate, nec legislatoribus leges præſcribite .... Nec obedientiæ lux, quæ tam terrena, quam cœleſtia tuetur, atque conſervat, infringatur*. Ac S. Joannes Climacus gradu 4. ait: *Cum Tibi cogitatio ſuggeſſerit, ut Prælatum tuum dijudices, aut damnes, loquere ad hujuſmodi ſerpentem, ò ſeductor maligne, non ego ducem meum judicandum ſuſcepi, ſed ille me; non ego illius; ſed ille mei dux eſt*. Et hæc quidem de Prælatis etiam inferioribus. Quid igitur de Principe Paſtorum, & Apoſtolicæ Sedis Antiſtite? de quo ait Ennodius in Apologet. *Sedis iſtius Præſulem ſuo ſine quæſtione reſervavit arbitrio. Voluit B. Petri Apoſtoli ſucceſſores cœlo tantùm debere innocentiam, & ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inviolatam exhibere conſcientiam*.

Primam Sedem à nemine judicari poſſe,

late

late oſtendit Petrus de Marca lib. 1. Concord. cap. 11. cujus epitomen his verbis adornavit Stephanus Baluzius: *Perſona Pontificis à nemine judicatur .... eadem Eccleſiæ Gallicanæ ſententia in cauſa Symmachi*. Qua igitur lege Anonymo ſiſtitur Sanctiſſimus Pontifex, cujus judicium terra, cœlumque reveretur; eoque ſedente lata ſententia, expeditæ ſecures? *Muta fiant labia doloſa*: Verba ſunt Stephani Papæ ad Baſilium, in calce VIII: Synodi: *quæ loquuntur adverſus Deum iniquitatem, aut adverſus juſtum. Si è grege Dei (quod opto) ovis es, limites Principis Apoſtolorum ne tranſilias. Dic age, quis te ita ſeduxit, ut Oecumenicum Pontificem conviciis, & ſcommatis laceſſeres, Sanctamque Eccleſiam Romanam maledictis lacerares, cui oportet, ut ſumma te cum veneratione ſubjicias? An non intelligis, hanc omnibus Eccleſiis præeſſe? Quis te Pontificum judicem conſtituit, quorum ſacris inſtitutis edoctus es? à quibus ad Deum pro te preces effunduntur? ... Quomodo judicas eos, qui uni Dei judicio ſunt ſubjecti? qui ſoli poteſtatem acceperunt ligandi, atque ſolvendi? Vide in quod te barathrum præcipitaris*. His Stephani literis Leoni Baſilii filio redditis, Patres Orientales epiſtolam ad eum dederunt, cujus hoc eſt initium,

tium; quod Anonymi libello subscribimus: *CATHOLICA DEI, APOSTOLICAQUE ECCLESIA SEMPER DE SUIS OPPUGNATORIBUS TRIUMPHAT*.

(35) Francisco Victoriæ vis magna inferenda est, ut ad sensum Anonymi flecti possit. Docet enim loco cit. recurrendum ad Principem, & resistendum etiam armis mandatis Papæ, *tendentibus in destructionem Ecclesiæ*; arma sunt igitur vertenda contra eum, qui Ecclesiæ destructionem machinatur, non contra columnam, & firmamentum Ecclesiæ. Rursus in ea ipsa pernicie, & vastitate Ecclesiæ, quam afferrent mandataPontificis in assumpta hypothesi, primùm negat, permittendum cuicumque privato, *non parere mandatis Pontificiis, quantumcunque essent contra determinationem Concilii, eo quod esset magna irreverentia, & quasi contemptus summæ auctoritatis*, prop.31. unde in ipso loco cit. ab Anonymo, Episcopis, vel Concilio provinciali permittit resistere, ac Principes implorare. Deinde quo pacto resistendum sit, ita docet ibid. prop.22. in coroll. *Semper tamen servato moderamine inculpatæ tutelæ, non excedendo reverentiam*; *NEC NEGANDO ALIQUO PACTO AUCTORITATEM ILLIUS*; *sed solùm allegando, quod hoc est inju-*

(35) Franciscus Victoria recurrendum esse ad Principem ait, contra conatus Romanæ Curiæ adversantes rationi: *Possent vel Episcopi, vel Concilium Provinciale per se resistere tali mandato, vel etiam implorare Principes, ut auctoritate eorum resisteret Summo Pontifici*, *Relect. 4. de potest. Papæ prop. 22.* Ac rursus vi, & armis ejusmodi mandata posse impediri: *Non solum liceret non parere talibus mandatis, sed etiam facto, & vi, si opus esset, resistere illis, & impediri armis executionem illorum mandatorum; & maxime intercedente publicè auctoritate, ut Principis. Ibid. prop. 19.*

juſtum, *& in detrimentum Eccleſiæ*. Loquitur autem ſiquando, facta declaratione, aut edito decreto Concilii, Papa contrarium mandaret. Quæ ſunt autem Concilii decreta, quibus mandata Sanctiſſimi Pontificis adverſantur? immo quæ Conciliorum decreta ſunt, quæ Anonymi ſententiam non rejiciant?

(36) Communi Theologorum ſententia, non ſeper leges Romani Pontificis juſtæ ſunt; Nam Card. Madruccius in Concil. Trid. ait; *Quemcumque Pontificem in judicanda lege conducibili, vel non conducibili falli poſſe.*

(36) Mittimus ea, quæ convertit, ut Apoſtolicæ Cathedræ contemptum, & invidiam faciat, ejuſque judicium in probandis, aut ferendis legibus conducibilibus ſæpe infirmum, falſumque traducat. Longe enim alia fuit omnium ſæculorum lingua, cum de legibus, judiciis, ſententiiſque Summi Pontificis loquerentur Chriſtiani. *Judicem vice Chriſti* appellavit illlum Cyprianus epiſt. 55. *De cujus judicio diſceptare nullus auderet, quod Patrum tradito per canones ſemper, regulaſque ſervavit*, inquit Zoſimus epiſt. 10. *Et cujus terreſtre judicium præjudicata auctoritas ſit in cœlo*, ait Hilarius cap. 16. in Matth. *Interpretem vocis Petri*, Concilium Chalc. epiſt. ad Leonem. *Linguam cœlorum*, S. Petrus Damian. ſerm. 26. *Legum moderatorem, canonum diſpenſatorem, Chriſti Vicarium, Chriſtum Domini, Deum Pharaonis*, S. Bernardus de conſid. lib. 4. cap. ult. Huc deceret, ut

ſtudia

ſtudia ſua conferret Anonymus, & Sanctorum Patrum in Romanis judiciis, ac legibus obſequentiſſimè ſuſcipiendis, & commendandis, ardorem æmularetur. *Sed quo pacto honore indiget parvuli hominis Romana Eccleſia, quæ laudes, atque præconia ex ipſius ore ſortita eſt Salvatoris?* S. Petrus Damian. opuſc. 5.

(37) At quid conſilii ineundum, inquit, ubi in Romana Curia ita partem Domini tractari contingat, ut Barabbas evadat, & Chriſtus occidatur? Profecto illud ipſum conſilium, quod nobis dedere geminæ illæ eccleſiaſticæ fortitudinis columnæ Ivo Carnotenſis, & Thomas Cantuarienſis, quos Romanæ Curiæ objecit Anonymus. Ut nimirum, *ſiqui aliquando ſe prægravatos ipſius Eccleſiæ auctoritate conqueruntur, non deſcendant in Ægyptum propter auxilium, ſed ab ipſa ad ipſam confugiant.* Ita Sanctiſſimus Martyr Thomas, cum ſe, partim ob corruptos regio auro quorundam Romanorum animos, partim ob falſos rumores per totam Angliam diſſipatos à Joanne de Oxenford, Romana Curia prægravatum quereretur, non deſcendit in Ægyptum propter auxilium, ſed ab ipſa Romana Eccleſia, in qua ſemper illi patuit perfugium, & portus, levamen expetivit: *Hæc omnia Domino Papæ diligenter inſinua, ut re-*

(37) Sanctiſſimus etiam Epiſcopus, & Martyr Thomas Cantuarienſis, ſemper in Romana Curia jus conculcari affirmavit in epiſtola, quam edidit Baronius ad ann. 1170. num. 10. *Neſcio quo pacto pars Domini ſemper tractatur in Curia, ut Barabbas evadat, & Chriſtus occidatur. Auctoritate Curiæ jam in finem ſexti anni proſcriptio noſtra, & Eccleſiæ calamitas protracta eſt.*

medium aliquod contra hæc mala nobis provideat, ſicut petimus, inquit in epiſt. 165. lib. 2. ad Joannẽ Cantuarienſem ſuum Romæ Apocriſarium: & in epiſt. 47. ibid. ad Alexandrum Papam: *Non eſt, ad quem habemus refugium poſt Deum, niſi ad te*. Neque verò quid lævum unquam locutus eſt de poteſtate, ac dignitate eorum, quorum avaritiam deteſtabatur; ſed eos ipſos appellabat *columnas Eccleſiæ* epiſt. 66. lib. 3. epiſt. verò 45. lib. 2. ad omnes Cardinales, cum expoſtularet de quorundam ſocordia: *Qui Chriſti vicem*, inquit, *gerere debetis in terra*. Noverat enim ex hominum vitio nihil detrahi muneris amplitudini, & ſanctitati. Quam in ſententiam præclare Joannes Gerſonius tom. 1. col. 188. de ſtatu Summi Pontificis, & Cardinalium verba faciens: *Status*, inquit, *prædictus non ideo perdit jura ſibi convenientia, ſi forte fuerint abuſus aliqui perſonales, olim, vel nunc inventi. Alioquin ſic argueretur adverſus omnem ſtatum, nedum eccleſiaſticum, ſed temporalem, quòd diſſipandus eſt, deſerendus, & perdendus; quoniam in multis offendimus omnes*. Quo autem ſenſu damnaretur Chriſtus in Curia, & Barabbas dimitteretur ab iis, quos Regis aurum excæcaverat; explicat idem Thomas epiſt. 33. lib. 2. *Permittunt enim, &*

præ-

præstant auctoritatem persecutoribus Ecclesiæ concutere, spoliare, & deprædari patrimonium Crucifixi. Qui proinde viderentur *consentire dicentibus*: *Crucifige, Crucifige Pontificem*, epist.36. lib.2. Ille igitur cum Judæis petit dimitti Barabbam, & Christum occidi, qui contra Summum Pontificem ad arma conclamat, ut cedat in laicorum commoda patrimonium Crucifixi.

(38) Superest, ut eos canones huc transferamus, quos Anonymus, ad ciendum nostri Regis animum, recitat in postrema acie argumentorum suorum; ut illis ipsis Rex optimus intelligat, quorsum adhibere debeat vim auctoritatis suæ, contra Apostolicam ne Sedem, quam à Christo tuendam suscepit, an verò contra eos, qui sacrosancta jura Sedis Apostolicæ pessumdare moliuntur: *Principes sæculi nonnunquam intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam muniant. Cæterum intra Ecclesiam potestates necessariæ non essent, nisi, ut quod non prævalet Sacerdos efficere per doctrinæ sermonem, potestas hoc impleat per disciplinæ terrorem. Sæpe per regnum terrenum cæleste regnum proficit; UT QUI, INTRA ECCLESIAM POSITI, CONTRA FIDEM, ET DISCIPLINAM EC-*

(38) His in casibus Principes opemferre debent Ecclesiæ. Par igitur, æquumq; fuit, ut Rex noster hoc facinus Romanæ Curiæ omnium iniquissimum inhiberet. Principes enim tutelam, & patrocinium canonum pro se gerere debent: *Principes sæculi nonnunquam intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam muniant, &c.*

CLESIÆ AGUNT, RIGORE PRINCIPUM CONTERANTUR, ipsamque disciplinam, quam Ecclesiæ humilitas exercere non prævalet, cervicibus superborum potestas principalis imponat; & ut venerationem mereatur, virtutem potestatis impertiat. Cognoscant Principes sæculi, Deo debere se rationem reddere propter Ecclesiam, quam à Christo tuendam suscipiunt. Nam sive augeatur pax, & disciplina Ecclesiæ per fideles Principes, sive solvatur; ille ab eis rationem exiget, qui eorum potestati suam Ecclesiam credidit. Can. Principes. 23. quæst. 5. & S. Leo M. epist. 125. ad Leonem Augustum: *Debes incunctanter advertere, regiam potestatem Tibi, non solum ad mundi regimen, sed maxime ad Ecclesiæ præsidium esse collatam; UT AUSUS NEFARIOS COMPRIMENDO, & quæ sunt bene statuta defendas, & veram pacem his, quæ sunt turbata restituas.* Itaque divino consilio datum est, ut Anonymus ipse, qui nobis ad dispellendas calumnias suas argumenta ministraverat, sententiam etiam contra se ipsum ex sacris canonibus pronunciaret; atque esset, ut Paulus ait, αὐτοκατάκριτος.

(39) Superest, ut Romanorum argumentis occurramus. Objiciunt autem potissimum

(39) Objicit sibi Anonymus, quæ pro alienigenis proferri solent, præsertim ex Innocentio III. *cap. Ad decorem. De institut.* qui

Pa-

Patriarcham Constantinopolitanum reprehendens, quod vellet solos Venetos in Constantinopolitanis Ecclesiis collocare; *Nec attendens*, inquit, *quod in omni gente, quæ facit justitiam, acceptus est Deo; nec Sanctuarium Dei convenit jure hæreditario possideri*. Hujus vim canonis ut elevet Anonymus, ad canones intelligendos, historiæ, & politioris literaturæ necessitatem graviter exaggerat. Ait, igitur, editam ab Innocentio regulam illam, cum Constantinopolitani essent schismatici, ut cognitione illorum temporum constare putat; atque adeo non posse aliter locum habere in admittendis alienigenis, quàm si omnes indigenæ schismatici sint. Numquid igitur nos etiam, inquit, schismatici sumus?

Sed regula per Innocentium tradita universalis est, nec ullis rerum adjunctis definita. Nam quod Sanctuarium Dei non debeat jure hæreditario possideri, semper, & ubique obtinet. Ergo si hæreditario jure Sanctuarium Dei possidetur ex sententia Innocentii, cum certum genus hominum ad beneficia admittitur, nunquam, & nusquam certo hominum generi addicenda sunt beneficia. Præterea si vim legis metiri liceret ex ea occasione, qua lata est, vix ulla erit lex universalis: nam fere om-

mum decretalem Innocentii III. *cap. Ad decorem* 5. *De instit. Sicut nostris auribus est suggestum, Constantinopolitanus Patriarcha, aliarum nationum clericos spernens, Venetos tantum in Constantinopolitanis Ecclesiis satagit collocare; nec attendens, quod in omni gente, quæ facit justitiam, acceptus est Deo; nec Sanctuarium Dei convenit jure hæreditario possideri. Quocirca mandamus, quatenus moneatis eundem, ut viros literatos, & aliàs idoneos, undecunque originem duxerint, in prædictis Ecclesiis, & maximè in majori, instituere non postponat*. Qui autem ejus temporis historiam noverit, intelligit, nullum inde contra nostram sententiam peti posse argumentum. Nam Constantinopoli à Latinis subacta, & Latino Patriarcha constituto, alter Constantinopolitanus Patriarcha Nicææ sedebat, cui parebant omnes Græci in schismate ob-

obdurati. Quoniam igitur conferri non poterant beneficia Græcis obstinatis in schismate, nefas esse duxit Innocentius, ut solis Venetis conferrentur; sed præcepit, ut saltem tribuerentur latinis ex omni natione. Numquid igitur etiam nos schismatici sumus, ut propterea debeant exteri nostra beneficia invadere?

nes ex particulari aliquo eventu natæ sunt, auctoritatem tamen habent latissimè patentem, & universalem. Ita quintus canon Nicænus præcepit, ut hi, qui ab Episcopis suis abjiciuntur, ab aliis non recipiantur, per occasionem Arii recepti ab Eusebio Nicomediensi, cum fuisset ab Alexandro communione multatus. Neque tamen excommunicati, contra eum canonem rite excipient cum Anonymo, neque recipi ab aliis jure contendent, dicentes, Numquid etiam nos hæreses in Ecclesiam inveximus? Numquid Arianæ perfidiæ auctores sumus?

Sed quibus paulo ante oculorum usum permiserat Anonymus, nescio, quo pacto oculis captos credere potuerit, cum hæc de penu sua promeret. Nam Græcos Constantinopolitanos, & omnes ejus nationis tunc in schismate obduruisse, cum ab Innocentio scripta est epistola illa decretalis, tam falsum est, quam quod falsissimum. Illa enim data est anno 1206. ut apud Raynald. num.2. non vero (quanquam, & hoc non magni referat) anno 1212. ut scribit Anonymus; etenim Venetus ille Patriarcha Thomas Maurocenus jam fatis concesserat anno 1211. ut apud eundem num.24. Tunc autem Græci, qui Constantinopoli, & sub ditione latini Principis

erant,

erant, ad Romanam communionem redierant; is enim nullum Romanæ Ecclesiæ rebellem in suo imperio patiebatur, ut apud Allatium *lib.2. cap.13.* schismatis autem principes Nicæam se ad Theodorum Lascarim receperant.

Ab omni igitur historiarum fide abhorret, Græcos illos fuisse schismaticos, ita ut indigenis beneficia conferri non possent. Id non ignorabat Anonymus, ac propterea ambigua structura verborum ludificare lectores conatus est; non enim est ausus affirmare, omnes Græcos in schismate perstitisse, sed Græco Patriarchæ in Nicæa urbe sedenti adhæsisse *omnes Græcos, qui præfracte in schismate permanserant*; & rursus: *non potuisse beneficia conferri Græcis, qui obstinati perdurabant in schismate*. Sed agamus, quæso, bona fide. Adhæsisse schismatico Patriarchæ eos omnes Græcos, qui obduruerant in schismate, atque adeo non potuisse illis beneficia conferri, non inficior. At obduruisse in eo schismate omnes Græcos, vix utroque lumine captus affirmet, quique monumenta illius temporis nec salutavit.

(40) Præterea decretalis loquitur de latinis Clericis, non qui residerent otiosi in patria sua, sed qui ad ministerium Græcis Ecclesiis exhibendū transirent.

(40) Alteram quoque ad canonem Innocentii adjecit exceptionem, ut Clericos, præsertim Romæ degentes, excluderet; Vocatos

catos quidem ad Græcas Ecclesias Clericos latinos, non qui in sua patria, aut Romæ otiosi sederent, sed qui se ad eas conferrent, eoque pacto è latinis Clericis evaderent Clerici Græcarum Ecclesiarum. Obliviosissimus mortalium sit, oportet, Anonymus, qui cum intra paucas horas libellum suum continenter commentaretur, & exararet, hic non meminerit, quæ paulo superius definivit; iisdem scilicet Patrum ducretis prohibitum esse Clericis extraneis obtinere beneficia, quibus interdictus est transitus Clericorum ad alias Ecclesias; ut proinde æque abhorreat à canonica sua disciplina, Clericum adscribi in alienam Ecclesiam, ac adrepere Clericum alienigenam ad beneficia. Quo igitur jure permittit, imo præcipit, ut Clerici extranei ad alienas Ecclesias transeant, ne videatur licere Clericis alienigenis beneficia obtinere?

(41) Alterum argumentum est, quod Canones excludētes à beneficiis extraneos intelligi non possint de Clericis Romanis, & præsertim Cardinalibus, qui *sunt Clerici totius orbis terrarum.* Si autem id verum sit, quo jure damnari potuisset Anastasius Cardinalis in Con-

(41) Alterum sibi objicit Anonymus ex eo quod Clerici Romanæ Ecclesiæ, & præsertim Cardinales, sint Clerici totius orbis terrarum. Quam in rem ludibundus insultat cæcis, ut ait, & rudibus incultæ Theologiæ temporibus. Non se putare ait, futurum, ut Romana Aula in hoc ævo bonarum artium iis præsidiis sese communiat, quibus in ipsa sequioris ævi barbarie vix se tutam præstare po-

potuit. Sed videamus, an ipse Anonymus cum tanta literarum, & doctrinarum supellectile, & cum nova sua Theologandi methodo, satis intelligat ea, quæ vel rudibus illis sæculis, grassante barbarie, perspicua fuerunt.

Concilio Romano? Versatus enim fuisset in propria Diœcesi, etiam cum degeret Aquilejæ, quippe qui Clericus esset totius orbis terrarum.

Cardinales esse Clericos Romanæ Ecclesiæ, quæ est Mater, & Magistra omnium Ecclesiarum, & eorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem Universalis Ecclesiæ administrationem niti; ac proinde omnium Ecclesiarum administrationem gerere in amplissimo Papæ senatu, negare nemo potest, nisi barbarus, & peregrinus à Tridentina fide. Contra verò, Cardinales esse Clericos omnium Ecclesiarum, & ad exercenda in illis munera clericalia singularum titulis adscriptos, atque earum Episcopis subjectos, quo pacto Clerici alii in suis Ecclesiis ordinati sunt, nulla barbaries somniavit. Proinde non poterat impunè ab Ecclesia Romana abesse invito Pontifice Anastasius Cardinalis, qui titulo S. Marcelli affixus erat, quique in Romano Senatu apud Sanctissimum Pontificem gerere curam pro se debebat omnium Ecclesiarum. Ea igitur ipsa ratione, quod universali Ecclesiæ sollicitudinem, & consilium impendere deberet, jure damnatus est à Leone IV. eo

quod à ſuo cardine procul ageret. Utrum autem Cardinales à titulis beneficiorum ſuorum, quæ ſimplicia dicuntur, diſcedere poſſint, ut Eccleſiæ univerſali apud Summum Pontificem deſerviant, vel barbari judicent; nam Anonymum interiores literæ, & exquiſitior eruditio rebus obviis, & vulgaribus fortaſſe minus idoneum fecerunt; itaut diceret, non ſufficere præſtitum univerſali Eccleſiæ miniſterium, ſed iis Eccleſiis eſſe ſerviendum, unde percipiuntur fructus; cum tamen ipſe fateatur, ſervitium univerſali Eccleſiæ impenſum vix divelli poſſe à commodis ſingularum Eccleſiarum. Eo igitur ſenſu Cardinales omnibus Eccleſiis allaborant, ut quarumcunque fructibus ſuſtentari mereantur; non ita tamen omnium Eccleſiarum Clerici ſunt, ut à titulo ſuo, & cardine Romanæ Eccleſiæ, injuſſu Pontificis abire poſſint.

(42) Hanc Romanorum Clericorum ſollicitudinem omnibus Eccleſiis intentam agnoſcit Bernardus eo ipſo loco, ex quo Anonymus verba illa deſcripſit ad invidiam Romanæ Curiæ. Agens enim cum Eugenio ſuo, qua cura, & ſtudio illos deligere oporteat: *Veniamus*, inquit, *ad Collaterales*, & *coadjutores tuos .... Non inconſideratè, ut vides, eligendi quique, aut colligendi ſunt in opus mini-*

(42) Si Clerici, qui Romæ verſantur omnibus, atque adeo ſuis etiã eccleſiis deſervirent, non eſſent ullo pacto reprehendendi, quod eccleſias ſuas relinquerent. At Bernardus lib. 4. de conſid. cap. 4. eos ad ambientium gregem rejicit: *Alius pro alio; alius*

ministerii hujus. Tuum est undecunque evocare, & asciscere Tibi, exemplo Moysi, senes, non juvenes; sed senes, non tam ætate, quàm moribus, quia Tu nosti, quia senes populi sunt. Annon eligendi de toto orbe ORBEM JUDICATURI? Sane huic negotio non se ingerat rogans. Consilio, non prece agendum est. Clericos igitur de toto orbe in opus ministerii à Summo Pontifice evocatos non reprehendit Bernardus, nec damnat Curiam frequentantes, qui de Curia sunt, hoc est, in Curiæ muneribus versantur; immo eos fatetur totius Ecclesiæ curam gerere, & orbem judicare. Ergo docet Bernardus, ex omnibus Diœcesibus posse Clericos sine piaculo Romam commeare, non quidem ambitione ductos (nam nihil est, vel sanctum, ac religiosum, quod gerere ex ambitu liceat), sed ad ministerium Ecclesiæ universalis vocatos; proindeque Clericos Romanos toti orbi, & omnibus Diœcesibus deservire. Clericos verò, qui de Curia non sunt, quis Clericos totius orbis appellavit? Quæ isthæc disputandi ratio est: Clerici, qui de Curia non sunt, Curiam frequentantes, ad ambientium genus pertinent; Ergo Romani Clerici non deserviunt Ecclesiæ universali, & omnibus Diœcesibus?

alius fortè, & pro se rogat. Pro quo rogaris, sit suspectus; qui ipse rogat pro se JAM JUDICATUS EST. Nec interest per se, an per aliũ, quis roget. Clericum Curiam frequentantem, qui non sit de Curia, AD IDEM noris pertinere ambientium genus.

(43) Luculentior est autē factorum doctrina, quam verborum. Ad concilia generalia extra Romanum Patriarchatum, Romanus Pōtifex Clericum quempiam suo nomine legabat; Episcopi etiam occidentales aliquot ex suo numero, qui sententiā exponeret Ecclesiæ occidentalis, mittebant. Cur autem has partes nunquā Romanis Clericis datas legimus, qui eas præ cæteris, si Clerici omnium Ecclesiarum essent, decentius obiissent? Quid igitur? nisi ut dicamus, nunquam hunc verborum ludum, quo Clerici omnium Ecclesiarū dicuntur Clerici Romani, ātiquis nostris Patribus subjisse.

(43) Eo præterea negat Anonymus, Clericos Romanos esse Clericos omnium Ecclesiarum, quia nunquam in Conciliis Genaralibus extra Romanum Patriarchatum pro Ecclesia Occidentali legati sunt; decuisset autem ipsos præ cæteris obire legationem pro Episcopis Occidentalibus, si habiti fuissent ab antiquis Patribus pro Clericis totius orbis terrarum.

Sed Ecclesia Occidentalis non alios habuit legatos in Conciliis Orientalibus præter legatos Summi Pontificis. Ita in Nicæno Osius Cordubensis, & Vincentius, ac Vitus Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Pontificis legati præsederunt, & primi omnium subscripserunt, nec alii ab Occidentali Ecclesia legati sunt. In Ephesino Archadius, & Projectus Episcopi, ac Philippus Romanus Presbyter, Cœlestini vices suppleverunt, iidemque fuerunt Occidentalis Synodi, & Ecclesiæ legati; ut ex relatione Concilii ad Imperatorem post Act. 3. *Misit has literas per Archadium, & Projectum Sanctissimos Episcopos, & Philippum religiosissimum Presbyterum Magnæ Romæ, qui Cœlestini Sanctissimi, Deoque dilectissimi Episcopi præsentiam supplent. Quia verò viri isti, qui venerunt, totius Occidentalis Sanctæ Synodi sententiam nostræ huic* Synodo

Synodo per literas exposuerunt, *sensumque de fide*, *&* *pietate nobis consonum declararunt*, *&* *eadem*, *quæ nos*, *decreverunt*, *&c.* Ita quoque in Chalcedonensi Papæ Leonis legati fuere Paschasinus, & Lucentius Episcopi, & Bonifacius Presbyter Romanæ Ecclesiæ, præter quos nullos legimus Occidentis legatos. Habet igitur Anonymus passim legatos pro Occidentali Ecclesia Clericos Romanos. An verò de singulis, & particularibus Occidentis Ecclesiis urget argumentum? At hæ quidem nunquam legarunt suo nomine Clericos Romanos, quia non sunt constituti in cardine singularum Ecclesiarum. Immo hoc ipso non decebat, ut particularium Ecclesiarum vices sustinerent Clerici Romani, quia omnibus Ecclesiis in commune consulere deberent. Et sanè imminuta potius videretur amplitudo, & universitas Romanorum Clericorum, si pro uno aliquo particulari Episcopo interfuissent Conciliis.

(44) Alia ratione urget Anonymus Romanos Clericos, petita à conditione Ecclesiæ, & Episcopi, cujus sunt Clerici. Si enim jure dici possent Clerici totius orbis, etiam Romanus Episcopus appellandus esset Episcopus universalis; id autem blasphemiæ loco habet, fretus auctoritate Gregorii M. Ipse Anonymus

(44) Præterea cum eadē sit Clericorum, & Episcoporum conditio, quæ est suæ Ecclesiæ, si Clerici Romani essent Clerici omnium Ecclesiarū, etiam Episcopus omnium Ecclesiarum Romanus Pontifex esse

mus viderit, qua ſpe, fiduciaque congredi voluerit tam iniquo loco, atque huc referre ſummam totius cauſæ, ut beneficia exteris rite conferantur, & præſertim Romanis Clericis, ſi Romanus Pontifex merito nuncupatur Epiſcopus univerſalis. Profecto eas in anguſtias ſciens, prudenſque, ſe conjecit, ut nunquam ab adverſariis in majores redigi potuiſſet: adeo ut, abſque loquendi acerbitate fuiſſet, dubitari non immeritò potuerit, an fortaſſe compoſito cauſam Romanæ Curiæ agere voluerit, inducta adverſarii perſona; ita nimirum ſola illa argumenta verſat, & εὐκαίρως ἀκαίρως ingerit, quibus nulla ſibi metuere poſſet inferiora.

Jam vero titulus Epiſcopi Univerſalis, quo ſenſu repudiatur à Gregorio, nihil officit Romanis Clericis, quo minus recte dicantur pro officio ſui Clericatus tranſigere negotia totius orbis; quo vero ſenſu ab omni Eccleſia uſurpatur, Anonymi ſententiam proruit. Nam quod Romanus Epiſcopus, ſicut Romanæ Eccleſiæ, ita etiam aliarum ſit Epiſcopus Cardinalis, & Titularis; atque eo jure cunctas Eccleſias adminiſtret, quo plerique Pontifices regendas retinuerunt quaſdam Eccleſias, etiã poſtquam ad Pontificale faſtigium evecti ſunt, ut Leo IX. Tullenſem, Alexander II. Lucenſem,

eſſe deberet; quod falſiſſimum oſtendit ãtiquitas, immo horrenda blaſphemia eſt, ſi fides habeatur Gregorio M. qui Joannem Jejunatorem Epiſcopũ Conſtantinopolitanum graviter objurgavit, quòd ſe univerſalem Epiſcopum vocaret; eumque titulum ſibi delatum reſpuit ad Eulogium Alexandrinum lib. 7. ind. 1. ep. 30....... *Sed abſit à cordibus Chriſtianorum nomen iſtud blaſpemiæ, in quo omnium Sacerdotum honor adimitur, dum ab unò ſibi dementer arrogatur, &c.*

ſem, & Neapolitanam aliquamdiu Paulus IV. & nuper Innocentius XII. nunquam nobis ſine laude memorandus; in quibus Eccleſiis non alium Epiſcopum ſuffecerunt, ſed ſolos Vicarios; hoc, inquam, ſenſu, Papam eſſe univerſalem Epiſcopum, negat Cardinalis Cuſanus, negat Gregorius, negant Pontifices, negat Eccleſia; id enim *ſine aliorum imminutione* fieri non poſſet. Neque ad alium ſenſum ſpectant verba Gregorii: *Si enim univerſalem me Papam veſtra Sanctitas dicit, negat ſe hoc eſſe, quod me fatetur univerſum*. Eſto igitur eadem conditio Clericorum Romanorum: neque ipſi dicantur Clerici univerſales omnium Eccleſiarum eo jure, quo Clerici ſinguli Eccleſiis mancipati, &, ut Gregorius loquitur, incardinati.

Quo autem ſenſu univerſalis Epiſcopus ab Eccleſia dicatur Papa, audiat Anonymus ab Eccleſia ipſa Gallicana, quam crebris ſermonibus advocare non dubitat in patrocinium ſuum, de cujus fide teſtimonium perhibet eximius, non Curiæ, ſed Sorbonæ Theologus Natalis Alexander, qui diſſert.4. in hiſt. Eccl. ſæculi XV. & XVI. in proleg. num. 1. *Gallicana Eccleſia*, inquit, *& quotquot in Galliis ſunt Academiæ, dogma fidei eſſe cenſent, quod Romanus Epiſcopus unus ſit jure*

Divi-

Divino Summus in Ecclesia Pontifex ; cui omnes Christiani parere tenentur ; & qui immediatè à Christo non honoris solùm, aut dignitatis, sed & potestatis, & jurisdictionis Primatum habeat. Ad universalis etiam Ecclesiæ disciplinam pertinere profitentur, ut majores Ecclesiæ causæ ad Sedem Apostolicam referantur; ut in fidei, ac dubiæ disciplinæ causis consulatur illud Christianæ religionis oraculum ; Ut ad honorandam S. Petri memoriam Appellationes ex toto orbe Christiano ad Romanum Pontificem fieri possint, secundum canones ; ut ipsos canones temperare possit, eorum executionem in omnibus Ecclesiis urgere, promovere ; eorumque infractores, cujuscunque sint ordinis, & dignitatis, pœnis canonicis coercere ; ut casus sibi reservare, Indulgentias concedere, leges ad Ecclesiæ ædificationem condere valeat.

Petrus de Marca, cui longe magis Anonymus in libello suo addictus est, quàm ille fuerit juribus Apostolicæ Sedis ; quique nullius gratiæ, aut adulationis suspectus esse potest, ut idem ipse loquitur, dum usurpat pro Romana Sede testimonium Patrum Africanorum lib. 1. cap. 2. num. 4. cum eandem fidem Gallicanam multis testibus confirmasset, num. 7. ejusdem cap. ita concludit : *Sane duplici nomi-*

nomine ad retinendam cum Ecclesia Romana communionem Galli obligantur, quia in Romana Sede, tum Universalis Ecclesiæ Caput, tum Occidentalis Ecclesiæ Patriarchatum suspiciunt. Constat enim illos æque, ac Concilium Aquilejense (cui præerat Ambrosius) totius orbis Romani Caput Romanam Ecclesiam agnoscere, unde in omnes venerandæ communionis jura dimanant. Adeo ut à Concilii Chalcedonensis societate alienos se esse putarent, nisi juxta sexcentorum illorum Patrum sententiam, non solum SINGULARUM ECCLESIARUM, sed etiam UNIVERSALIS ECCLESIÆ CAPUT Romanum Pontificem profiterentur.

Consonat in hac confessione omnis Ecclesia, quæ Privilegium, ac Primatum Romanæ Sedis à Christo concessum, atque fundatum semper agnovit. Hinc Petrus Damianus opusculo 5. exorto murmure in populo Mediolanensi. *Non debere Ambrosianam Ecclesiam Romanis legibus subjacere, nullumque judicandi, vel disponendi jus Romano Pontifici in illa Sede competere*, his verbis turbas sedavit, & repressit voces, quas Anonymus renovavit, atque regessit: *Non ergo quælibet terrena sententia, sed illud verbum, quo constructum est cœlum, & terra; per quod deni-*

M que

que omnia condita sunt elementa, Romanam fundavit Ecclesiam. Illius certè Privilegio fungitur, illius auctoritate fulcitur. Unde non dubium, quia quisquis cuilibet Ecclesiæ jus suum detrahit, injustitiam facit; qui autem Romanæ Ecclesiæ Privilegium ab ipso summo omnium Ecclesiarum Capite traditum, auferre conatur, hic proculdubio in hæresim labitur; & cum ille notetur injustus, hic est dicendus hæreticus. Fidem quippe violat, qui adversus illam agit, quæ Mater est fidei; & illi contumax invenitur, qui eam cunctis Ecclesiis prætulisse cognoscitur.

Contra hoc fidei dogma de Primatu Summi Pontificis multifariam peccat Anonymus I. cum universalem curam omnium Ecclesiarum, quam gerere debet Summus Pontifex, revocat ad amplitudinem, non jurisdictionis, sed charitatis. II. Cum negat eam ad officium Summi Pontificis pertinere. III. Cum exæquat auctoritatem Romani Pontificis in alias Ecclesias cum Episcopo Lavellensi, immo cum quolibet etiam laico, cum lege charitatis unicuique mandatum sit de proximo suo. IV. Cum nulla seu Divina, seu Canonica constitutione permissam esse curam rerum nostrarum Romanæ Ecclesiæ affirmat. V. Cum amplissimam Pontificis jurisdictionem appellat vul-

gato

gato nomine *Usurpationem*; ita ut ejus consuetudinem, & usum, tanquam propriam turpitudinem allegare non possit Romana Curia. VI. Cum pro debita Romanæ Sedi reverentia, valere illam, suasque secum res habere jubet, si aliter non possit nostris se rebus immiscere, nisi nostra beneficia capiendo. VII. Cum mauult, iis legibus nos vivere, quibus vixisse ait, tot sæcula, antequam Romana Ecclesia hanc novam sibi curam assumeret. VIII. Cum contra Pontificiæ jurisdictionis antiquitatem illud ex Evangelio usurpat, quod Novatores pro tessera adhibere consueverunt: *Ab initio autem non fuit sic.*

Certè sic fuit ab initio I. ut Romanus Pontifex particulares Ecclesias, earumque Episcopos à regula fidei, vel disciplinæ deficientes coërceret; quam potestatem Victor I. in Asiaticas Ecclesias exercuit, ut narrat Eusebius *lib.* 5. *histor. cap.* 24. Neque unquam Irenæus, & Catholici illi, quibus asperior visa est sententia Victoris, defectum potestatis, & jurisdictionis objecerunt. Eàdem auctoritate coactus est Dionysius Alexandrinus apud Dionysium Papam fidei suæ rationem reddere. II. ut ad se delatas ex singulis Ecclesiis fidei, & morum controversias suo jure dirimeret. Eapropter Irenæus ab Episcopis Galliæ

Romam missus est, teste Hieronymo, & Polycarpus Apostolis proximus, imo Joannis discipulus ad Anicetum contendit, teste Eusebio *lib.*1.*cap.*14. III. ut ab omnibus Ecclesiis appellationes exciperet. Quo jure restituti sunt à Julio I. Athanasius, Paulus Constantinopolitanus, Marcellus Ancyranus, & alii ante Synodum Sardicensem, cujus canoni appellationes hujusmodi occasionem præbuerunt confirmandi summam illam Pontificis jurisdictionem; *quam cuncta per mundum novit Ecclesia*, inquit Gelasius epist. 13. *quoniam quorumlibet ligata sententiis Pontificum, Sedes B. Petri Apostoli jus habeat resolvendi, utpote quæ de omni Ecclesia fas habeat judicandi.* Hunc eundem totius Ecclesiæ sensum expressit S. Irenæus lib.3. cap.3. cum ait: *Ad Romanam Ecclesiam propter principaliorem potestatem necesse est omnem convenire Ecclesiam.* Non charitatis amplitudinem, sed *potestatem* agnovit Sanctissimus Martyr; neque æqualem Episcopis minimarum Sedium, sed cunctis *principaliorem*; non precario quæsitam, sed *necesse*; neque occidentales solùm, sed *omnem Ecclesiam*. Ab initio igitur, & tribus illis, ut ait Anonymus, beatis sæculis, curam habuit omnium Ecclesiarum Summus Pontifex jure suo; neque unquam viximus à paterna illa

Apo-

Apostolicæ Sedis sollicitudine avulsi.

(45) Universalem etiam Pontificii Primatus jurisdictionem explicat, & confirmat titulus Episcopi *Catholicæ Ecclesiæ.* Catholica enim Ecclesia, non pro particulari aliqua hic accipitur, quæ ad Catholicam pertineat, veluti cum Constantinus Imperator ad Africæ Proconsulem, Carthaginensem Ecclesiam appellat, *Ecclesiam Catholicam, cui Cæcilianus præest*; sed *pro ea, quæ sub se contineat universas*; ut loquitur Innocentius III. in disputatione cum Joanne Patriarcha Constantinopolitano. Aliter igitur particulares, aliter Romana Ecclesia *Catholica* nuncupatur. In illis enim definitur; in hac nec Episcopatus, nec Ecclesia ullis finibus circumscribitur. Quod etiam expresserunt Pontifices, cum se absolutè *Episcopos* inscripserunt; quam nominis vim agnovit Marcus Antonius de Dominis; licet perperam negaverit antiquitatem. Ita certe Liberius epistolas inscribebat: *Liberius Episcopus.* Titulus igitur *Episcopi universalis*, quo amplitudo jurisdictionis, & Primatus Romani Pontificis explicatur, non modo nullam blasphemiam, sed fidei dogma continet; eoque merito salutati sunt Leo in Chalcedonensi, Agatho in sexta Synodo, Adrianus II. in octava, & ipse ab Eulogio Gregorius; qui non potesta-

(45) Titulus autem, quo Papa dicitur *Catholicæ Ecclesiæ Episcopus*, etiam Episcopis parvarum Ecclesiarũ communis est, nec aliud significat, quam quod sit unus aliquis Episcopus Ecclesiæ Catholicæ, sive universalis, in qua unus Episcopatus à multis Episcopis geritur: *Et si multi pastores sumus, unum tamen gregem pascimus*, inquit Cyprianus epist. *66.*

testatem eo expressam, sed verbi fastum aversatus est.

Porro in designandis beatorum saeculorum finibus parciorem se nobis praebet Anonymus, quam fuerint haeretici ipsi. Nam Adamus Scherzerus in Anti-Bell.disp.4. agnoscit incorruptam Romanam Ecclesiam usque ad aetatem Nazianzeni. Eodem recidit sensus Heideggeri lib.3. de Sacram. cap.1. qui fatetur, usque ad aetatem Ambrosii Romanam Ecclesiam fuisse typum Ecclesiae Christianae, hoc est, usque ad saeculum quintum. Bullingerus adversus Brentium part.1. lib.7. affirmat, sanctam fuisse, & orthodoxam Christi ab ipsis Apostolorum temporibus Ecclesiam *per integra saecula sex*, *&* *multo plura*. Immeritò igitur Anonymus beatitudinem, hoc est, integritatem Ecclesiasticae disciplinae intra angustos trium saeculorum limites contulit; ut proinde exempla Pontificiae jurisdictionis, & Primatus, ultra illos fines edita, videantur ableganda ad usurpationem, & tyrannidem, non sine turpitudinis nota, ut loquitur, commemorandam. Haereticos igitur habemus in Romanam Ecclesiam indulgentiores, quam sit hac in re Anonymus.

(46) Sed quoniam sub insueto vocabulo sensus

(46) Schismaticos etiam, & eorum antesignanos longe superat libellus Anonymi. Nam

Nam Græci infandi ſchiſmatis pertinaces, eo progreſſi ſunt, ut affirmarent, Papam cæteris Patriarchis æqualem habere poteſtatem; neque vero in ea minuenda ulterius proceſſerunt. Unde cum retuliſſet Chriſtianus Lupus in dict. 20. Gregorii VII. in Romana Synodo, quoſdam ex Græcis affirmantes, *omnes Epiſcopos, præſertim Metropolitas, eſſe ex divino jure æquales*, addidit: *Quod figmentum etiam cuncti ſchiſmaticorum meliores deteſtantur*. At longe ulterius prolapſus eſt Anonymus, qui juriſdictionem Summi Pontificis æqualem fecit poteſtati Epiſcopi Lavellenſis; & ſollicitudinem, qua ſalutem, & diſciplinam aliarum Eccleſiarum promovere debet, coæquavit charitati quorumlibet laicorum: Qui curam Neapolitanarum Eccleſiarum negavit pertinere ad officium Summi Pontificis; quo illi non ſolum ademit Primatum totius Eccleſiæ, ſed etiam jura Metropolitica, & Patriarchalia per totam Italiam, & Occidentem. Quæ quidem ipſi Græcorum ſchiſmaticorum ſigniferi conati ſunt, vindicare Romano Pontifici, ut contentus finibus illis, æquo jure cum reliquis Patriarchis uteretur, ut Zonaras, & Theodorus Balſamon ad can. 6. Nicænum.

Ergo Anonymus, ut ab hæretica, & ſchiſmatica labe ſe purget, fateri debet, Roma-

ſus minime parvus contineri poteſt, titulus Epiſcopi univerſalis non eſt tanta aſperitate reprehendendus, ut ſit ab hoſtibus Romani nominis. Senſus autem minime pravus erit, ſi eo titulo non dicatur Epiſcopus omnium particularum Eccleſiarum, ſed tantum Epiſcopus, qui amplitudine ſuæ charitatis excubet pro ſalute totius Eccleſiæ univerſalis, quod eſt neceſſarium officiũ cujuſcunque Epiſcopi, & præcipue primarum Sedium, Si vero Papa omnium Eccleſiarum Epiſcopus, & Clerici Romani omnium Eccleſiarum Clerici dicantur eo, quod Eccleſiæ univerſali, & omnibus particularibus deſerviant, falſum eſt, ſi hoc ad proprium Papæ, & Romanorum Clericorum officium pertinere quis putet. Si autem eo ſenſus pertineat, ut Romanus Pontifiex, ejuſque Clerici, ſalutem omnium Eccleſiarũ pro

pro virili curare debeant, hoc ad omnes spectat Ecclesias, imo ad singulos, Christianos quoniã *mandavit illis unicuique de proximo suo*, eccle. 17.12. itaque eo jure Romani nostra beneficia obtinere poterunt, quo Gallica beneficia Clerici Lavellenses.

manum Pontificem Neapolitanæ Ecclesiæ negotiis curam suam impendere debere ex injuncto sibi munere, tum Metropolitico, & Patriarchali, quo Italiam cum adjacentibus insulis, totumque Occidentem orbem administrat, tum etiam Papali, quo reliquos etiam Patriarchas pascit, & confirmat. Ac propterea Cardinales, jure sui Episcopi, ut ipse disputat, & conditione suæ Ecclesiæ, curam, & operam collocant pro Ecclesiis totius orbis, præsertim vero Occidentalibus, & Neapolitanis; & pro sui clericatus officio invigilant gregibus omnium Episcoporum, pro cunctis Ecclesiis militant, colendisque earum vineis laborant; ut proinde illarum fructu, lacte, ac stipendiis alendi sint, argumento Pauli 1. ad Corinth. cap. 9.

Et quidem sive divino, sive humano jure, sive ab initio, sive à quarto sæculo, Romana Ecclesia dicatur intendere causis, & disciplinæ Neapolitanæ; sive præscriptione, sive canonum auctoritate eam jnrisdictionem in Ecclesias particulares adepta sit, si illa tamen agnoscitur legitima, & jam longo sœculorum curriculo à Sanctissimis Pontificibus jure exercita; legitimo etiam jure Cardinales dicentur Clerici totius orbis. Ac propterea exploratum est ex his, quæ habet Anonymus,

bene-

beneficia extranea Romanis Clericis rite conferri posse, si Romani hactenus Pontifices non fuerunt Tyranni, qui potestatem nullo jure sibi delatam invaserint.

Immeritò igitur in vindiciis opusculi sui queritur Anonymus, Pontificiæ se majestatis postulari, cum de ea non catholicè modo sentiat, sed ita fuerit passim locutus, ut ipsi Romanæ magnitudinis studiosissimi Scriptores. Sed Romanæ magnitudinis studiosum, qui æquata jura inter Romanam, & Lavellensem Ecclesiam, nec non arreptam ab illa, & occupatam, nulla Dei, vel canonum auctoritate, jurisdictionem in alias Ecclesias, affirmaverit, inveniet profecto neminem. Quid autem, quod vis veritatis voces interdum ab eo Apostolica Sede non indignas expresserit? Nunquid hæreticos, & schismaticos, quos sensimus Anonymo sæpe mitiores, studiosissimos Romanæ magnitudinis habebimus? Aut nunquam desipuit, qui non semper deliravit?

Πολλάκι τοι καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπε.

(47) Jam olim Lutherani, cæterique Novatores, ad abolendas Romanas appellationes, eos SS. Patrum locos excerpserant, ex quibus Anonymus consuit appendicem disputationis suæ, hoc est, supremum improvidæ loquacitatis corollarium. Cyprianum ipse, Siricium,

(47) Enimvero Cyprianus epist. 45. ad Cornelium Papam, cum illum laudaret, quod Presbyteros in Africa ejectos non recepisset, illos nec debuisse ait, nec po-

tuisse à Cornelio recipi, eo quod unusquisque Episcopus curam diœcesis suæ gerere debeat, neque se aliarum rebus immiscere: *Cum statutum sit omnibus nobis, & æquum sit pariter, ac justum, ut uniuscujusque causa illic audiatur, ubi est crimen admissum; & singulis pastoribus portio gregis sit adscripta, quam regat unusquisque, & gubernet, rationem sui actus Domino redditurus; oportet utique, eos, quibus præsumus, non circumcursare, nec Episcoporum concordiam cohærentem sua subdola, & fallaci temeritate collidere.*

& Xystum III. ex omnibus selegit, ex quorum testimoniis liquida Romani Primatus jura eliciemus.

Quod attinet ad Cyprianum, constat, cautum fuisse antiqua Africanæ Ecclesiæ consuetudine, & lege, ne Clerici ad transmarina judicia, seu ad Apostolicam Sedem appellarent, quæ lex his postea verbis concepta est Canone 22. Milevitano: *Placuit, ut Presbyteri, Diaconi, vel cæteri inferiores Clerici in causis, quas habuerint, si de judiciis Episcoporum suorum quæsti fuerint, vicini Episcopi eos audiant, & inter eos, quidquid est, definiant, adhibiti ab eis ex consensu Episcoporum suorum. Quod si & ab eis provocandum putaverint, non provocent, nisi ad Africana Concilia, vel ad Primates provinciarum suarum. Ad transmarina autem qui putaverit appellandum, à nullo intra Africam in communionem suscipiatur.* Hoc statutum memorat Cyprianus loco cit. *Cum statutum sit omnibus nobis.* Quo loco ostendit I. Cyprianus illud esse proprium Africanæ Ecclesiæ: *Omnibus nobis.* II. Frequentissimas, & sine more fuisse inferiorum Clericorum appellationes primis temporibus Africanæ Ecclesiæ, qui consueverant circumcursare, & trans mare provocare, ad eludendas suorum Episcoporum sententias; nimi-

nimirum necesse fuit, ut exundans illa appellationum consuetudo objectis aggeribus coërceretur. III. Solis inferioribus Clericis, hoc est, sub Episcopo constitutis, atque ad portionem gregis, singulis Pastoribus attributam pertinentibus, non verò ipsis Pastoribus, esse interdictas Romanas appellationes Africano statuto, & consuetudine; cui tamen in manus Gregorii M. cesserunt jam olim Episcopi Africani, ut refert Lupus ad can. 14. Sardicensem; ut proinde jam ab undecim sęculis etiam Clericorum inferiorum appellationes hoc jure legitimæ sint. IV. Non defuisse Romano Pontifici jurisdictionem, sed consultum oportere dolis, & offuciis eorum, qui illi obrepere, & judicia suorum Episcoporum subvertere moliebantur. *Oportet utique eos, quibus præsumus, non circumcursare, nec Episcoporum concordiam cohærentem sua subdola, & fallaci temeritate collidere*. Si nulla potestate legitima potuisset Pápa retractare Africana judicia, quid profuisset subdola temeritas Clericis ejectis, damnatisque? Aut quid per totam Africam Clerici effugium ad Romanam Sedem sibi patere credidissent? V. Africanum statutum non necessitati, sed æquitati esse subnixum, ac spectare ad módum potius exercendi judicii in loco delicti: *Æquum sit pari-*

ter, ac justum; ut uniuscujusque causam illic audiatur, ubi est crimen admissum. Nisi malimus intelligere Cyprianum agentem de prima criminalis judicii instantia, secundùm eundem Lupum ad dictatum 16. Gregorii VII. in Concilio Romano. VI. Non pulsari jus appellationis ratione proposita verbis illis: *Singulis pastoribus portio gregis sit adscripta, quam regat unusquisque, & gubernet, rationem sui actus Domino redditurus.* Nam certè ea verba non excludunt jurisdictionem Primatis, ad quem ex statuto, & Canone Milevitano poterant Clerici provocare, & cui proinde rationem reddere unusquisque Episcopus debebat; ergo non negat Cyprianus jurisdictionem Romani Pontificis in Africanas Ecclesias, cum ait, Episcopum Domino redditurum actus sui rationem; præsertim cum Africanæ Ecclesiæ non solùm ad Primatum, ut reliquæ omnes, sed etiam ad Patriarchatum Romanum pertinerent.

(48) Idem docet Siricius, qui, rogatus, ut causam cujusdam Episcopi nomine Bonosi, judicaret, ita respondit, epist. inter Ambrosianas 71. *Accepi literas vestras de Bonoso Episcopo, quibus*

(48) Siricius, cujus nomine edita est ab Holstenio epistola ad Illyricianos, quæ ab aliis tribuitur Damaso, causam Bonosi Naissitani in Dacia Episcopi, quam Concilium Capuanum delegaverat Anycio Thessalonicensi, ejusque Coëpiscopis cognoscendam, ab iisdem ad se delatam repudiavit, quod non putaret esse

se retractandum sine gravi causa judicium Capuensis Concilii. Unde Launojo, ex quo hæc promit Anonymus, suboluerit defectus jurisdictionis in his Siricii verbis, ignoramus. Nam I. Illyriciani, ad Siricium deferentes causam Bonosi, eam jurisdictionem agnoscebant. II. Nemo fuerit adeo demens, ut putet Siricium, aut quemvis alium Romanum Pontificem, saltem post Synodum Sardicensem, si ita placet Anonymo, affirmasse, Episcoporum causas ad se deferri non posse; ac Siricium tam demisse de suo Primatu sentire, cum tamen ipsum nominatim Optatus Milevitanus suo tempore sedentem appellaverit, fontem unitatis, qua totus orbis *in una communionis societate concordat.* III. Si responsum Siricii sensum Anonymi redderet, non solùm Siricius Primatum Romanæ Sedis, sed etiam jus metropoliticum abnegasset in Illyricianas Ecclesias, quo solo rite potuisset de Bonosi crimine cognoscere. Siquidem Theodorus Balsamon dux Græcanici schismatis, eam metropoliticam jurisdictionem viguisse testatur, tempore Concilii Nicæni: *Romanæ autem Ecclesiæ ditioni eo tempore omnes fere Occidentis Ecclesiæ subjiciebantur, Macedoniæ nimirum, Thessaliæ, Illyrici, Peloponnesi, & ejus, quæ Epirus dicitur; ut proinde ad illum provocationes*

bus vel pro veritate, vel pro modestia, nostram sententiam sciscitari voluistis. Sed cum ejusmodi fuerit Concilii Capuensis judicium, ut finitimi Bonoso, atque ejus accusatoribus judices tribuerentur, & præcipue Macedones, qui cum Episcopo Thessalonicensi de ejus factis cognoscerent; advertimus, quod nobis judicandi forma competere non posset.

ex

ex his locis referre ſit conſentaneum. Porrò Siricium agnoviſſe metropolitica jura ſua; conſtat ex Innocentio I. Siricii ſucceſſore, qui in epiſt. ad Anycium Theſſalonicenſem teſtatur, Anycium ipſum fuiſſe à Siricio conſtitutum Vicarium Sedis Apoſtolicę per Illyricum, quod Achajam, & Macedoniam tunc complectebatur. Nunquam igitur credidit Siricius, deeſſe ſibi juriſdictionem judicandi de Bonoſo. IV. ut cum Launojo propius agamus, judicium Synodi Capuenſis nihil prorſus derogavit Pontificiæ juriſdictioni, immo videtur ipſe Siricius cauſam Bonoſi delegaſſe in Synodo. Quid enim in Synodo illa poſſet Siricius, hæc verba ejus oſtendunt: *Si integra eſſet hodie Synodus, rectè de iis, quæ comprehendit ſcriptorum veſtrorum ſeries; decerneremus*. In Synodo igitur Siricius decernebat. V. tantum abeſt, ut Siricius, repudians cauſam Bonoſi, derogaverit ſuæ auctoritati, ut potius ipſe fateatur in eadem epiſt. derogatum iri ſuæ auctoritati, ſi cauſa jam à Concilio delegata, ipſe decerneret; videri enim potuiſſet, auctoritatem judicandi à Synodo accepiſſe: *Vos enim totius Synodi vice decernitis; Nos, quaſi ex auctoritate Synodi, judicare non convenit*. VI. Decretales Siricii epiſtolæ liquidum faciunt, quantus ille fuerit in exercendo primatu

matu Sedis suæ. In ea enim, quæ ad Himerium Tarraconensem data est, hæc scribit: *Pro officii nostri consideratione, non est nobis dissimulare, non est tacere libertas, quibus major cunctis Christianæ religionis zelus incumbit. Portamus onera omnium, qui gravantur*. Et rursus cap. 15. *Explicavimus, ut arbitror, Frater charissime, universa, quæ digesta sunt in querelam, & ad singulas causas, de quibus per filium nostrum Bassianum Presbyterum ad Romanam Ecclesiam, utpote ad Caput tui corporis, retulisti*, Quod si Damaso, qui Siricio præcessit, tribuatur ea epistola ad Illyricianos, non ille minus jura sua usurpavit; nam epist. 4. ad Episcopos Numidiæ: *Cuncta*, inquit, *quæ possunt aliquam recipere dubitationem, ad Nos, tanquam ad Caput, UT SEMPER FUIT CONSUETUDO, deferre non desinatis*.

(49) Nihil morandum in explicandis verbis Xysti III. Nam, cum decernat custodiri judicium Procli, apertè indicat, qua polleat auctoritate, & jurisdictione. Quod verò nolit injuriam facere cognitioni illius, confirmat ejus judicium fuisse justissimum, quod proinde non esset retractandum. Neque enim necesse est, ut Papa omnium Episcoporum sententias, ad se perlatas rescindat, ut Primatum tenere intelligatur.

(49) His accedit Xystus; qui Proclo Constantinopolitano testatur, nolle se eas causas attingere, quæ ad illius jurisdictionem pertinerent: *Habes recentissimum, nuper habitæ actionis exemplum fratris nostri Idduæ, circa quam tuæ fraternitatis decrevimus judicium custodiri, cognitioni tuæ facere nolentes injuriam*.

In

(50) Facta quoque antiquitatis ostendunt, tribus illis beatis sæculis nunquam Romanam Curiam alienis negotiis operam adjecisse. Marcioni excommunicato à Patre Episcopo, cum à Romana Ecclesia communionem peteret, responsum est, non posse per Romanam Curiam, quod gestum esset à Patre, retractari. Fortunatum, & Felicissimum in Africa damnatos ita excepit Cornelius ut ex epist. Cypriani didicimus.

(50) In animo jam habueram afferre inter antiqua appellationis exempla Marcionem, & Fortunatum, ac Felicissimum, à suis Ecclesiis ejectos, opem Romani judicii implorantes; sed eosdem ipse obtulit Anonymus, fuetus ingratiis suis servire veritati. Certè pervaserat Orientis Ecclesias sententia de jure Romanarum appellationum, cum Marcion medio sæculo II. à Patre excommunicatus Romam contendit, communionem ab Ecclesiarum Matre exoraturus. Nisi enim id illis penitus insedisset, cur Romam longum iter inirent? aut cur Romanum potius, quam Nolanum, aut Puteolanum Episcopum appellarent? Responsum autem tulit Marcion, teste Epiphanio, non posse illi Romanam Ecclesiam injussu Patris sui communionem dare. Vacabat enim tum per obitum Hygini Romana Sedes; ait enim Epiphanius: *Romam post Hygini Papæ obitum se contulit*. Clerus autem Romanus *ante constitutionem Episcopi nihil innovandum* scripsit epist, 31. inter epist. Cypriani. At ab Hygini successore Eleutherio obtinuit communionem Marcion pœnitentiam pollicitus, ut ex Tertulliano *cap.* 30. *de præscript.* Marcionis igitur appellatio illustre monumentum est Apostolici Primatus, & antiquarum appellationum.

Nihilo

Nihilo minus luculentum est factum Fortunati, & Felicissimi, qui à Cypriano damnati, Romam cum mendaciorum suorum merce navigaverunt, inquit Cyprianus epist. 55. quos tamen à Cornelio de Ecclesia pulsos esse gratulatur. Duo potissimum fuere, quæ Sanctissimum Episcopum Cyprianum impulerunt, ut damnaret illam pervicacium Clericorum appellationem: Primum, quod indignum duceret, homines ob plurima, & gravissima crimina abstentos, ut ipse ait, spe Romanæ communionis sese lactare, nec morari, quin Romanum Clerum, & Pontificem circumvenirent. *Post ista*, inquit, *adhuc insuper pseudoepiscopo sibi ab hæreticis constituto, navigare audent, & ad Petri Cathedram, atque ad Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotalis exorta est, à schismaticis, & profanis literas ferre; nec cogitare eos esse Romanos (quorum fides, Apostolo prædicante, laudata est) ad quos perfidia habere non possit accessum.* Alterum, quod cum Fortunatus pseudoepiscopus esset, trans mare appellasset contra statutum Africanum, quo solis Episcopis appellationes transmarinæ erant permissæ, non verò cæteris Presbyteris, & Clericis; unde ait: *oportet utique eos, quibus præsumus, non circumcursare*; illum videlicet adhuc sibi subje-

ctum affirmans, adeoque Presbyterum suum, non verò Episcopum. Dolebat igitur, eum pro Episcopo haberi velle, cum ad Romana judicia Episcoporum more provocaret. Tanta nimirum per tria illa beata secula Ecclesiæ principalis potestas erat.

(51) Quare inter putida mendacia rejicimus, quæcumque de Sardicensi canone pronunciat. I. Opera Osii novum illum honorem appellationum fuisse Romano Pontifici tributum, & quidem his finibus circumscriptum, ut provocante Episcopo; non quidem retractaret judicium Papa; sed decerneret, si visum fuisset, oportere ex integro institui judicium ab iisdem Episcopis, quibuscum interesse liceret alium judicem, ab eo legatum. II. De solis Episcopis tributam facultatem illam, non verò de Presbyteris, aliisque causis. III. Orientis Ecclesias semper illi canoni obstitisse. IV. Ecclesias occidentales diù obstrepuisse, & inter Patres Africanos, ac Romanos Pontifices vehemens certamen, nec sine turbis, exarsisse sæculo quinto. Quam errorum struem paucis dispergere instituo.

Norunt omnes quotquot Ecclesiasticas literas lustraverunt, Sardicensi canone repressam fuisse Arianam Eusebianorum factionem. Eusebianos autem arietasse jura Summi Pontificis

(51) Quarto primum sæculo animum induxit Osius, ut novum honorem Sedi Petri tribueret, ac statueret, ut si Episcopus damnatus Pontificē appellaret, & hic dignum putaret nova cognitione judiciū, posset, non quidem ipse cognoscere, sed ipsis illis provincialibus Episcopis causā retractandam delegare, ita tamen; ut unum aliquem, qui illorum judicio interesset, legare posset. De causis Presbyterorum, deque aliis controversiis verbū nullum. Novum autem illud esse privilegium docuit, cum in arbitrium Patrum id contulit: *Si videtur dilectioni vestræ, Petri Apostoli memoriā honoremus.* Cæterum Ecclesia Orientalis canonem illum nunquam

tificis iis ipsis calumniis, quas congerit Anonymus, constat ex Sozomeno *lib.3. hist. Eccl. cap.7.* Nam acerbissimè questi sunt, rescissam à Julio I. sententiam, quam ipsi contra Athanasium, & alios in Tyria, & Antiochena Synodo pronunciaverant; idque traducebant, *Tanquam factum iniquum, & à lege Ecclesiastica alienum, quòd inconcussam habeat auctoritatem quælibet Synodus; & contumeliosè agatur cum judice, cujus judicium ab aliis examinatur*. Ex epist.4. Julii. Hunc eundem criminabantur, *quod quæreret Ecclesiæ principatum, quasi aliquod tyrannidis regnum.... ut in Concilio Orientales Episcopi quidquid forte statuissent, ab Episcopis Occidentalibus refricaretur*. Talibus dictis inimicorum divinitatis Christi, hæc subjecit Christianus Lupus ad can.3. Concil. Sardic. *Hi sunt magistri, à quibus Wiclefistæ, Lutherani, Calvinistæ* (aliique nonnulli) *didicerunt Romanam Ecclesiam accusare tyrannidis, atque invasæ potestatis*. Ut hanc calumniam dissiparet, & vindicaret romanas appellationes ex antiquo more, nec non Julii Papæ judicium de Athanasio, cæterisque Episcopis restitutis Synodus Sardicensis tueretur, edixit, ut Romano Episcopo scriberetur, si damnatus Episcopus existimaverit bonam se habere causam. Quo quidem

quam accepit; Occidentalis verò vehementer obluctata est; ac sæculo quinto ingentes turbas Africa dedit, & *fumosum typhum* Cœlestino objecit.

dem antiqua jura confirmata sunt, & explicata potestas Petro tradita à Christo Domino illis verbis, *Confirma fratres tuos*, quæ potissimùm in jure appellationum continetur; ut probat Nicolaus I. Nam si novus ille honor per Sardicensem canonem esset institutus, neque antea viguissent Romanæ provocationes, ineptissimè Julius ad Eusebianos scripsisset: *oportuit secundùm canonem, & non isto modo judicium fieri.... An ignoratis hanc esse consuetudinem, ut primùm nobis scribatur, ut hinc, quod justum est, definiri possit?* At Julium ad se vocantem factiosos judices Theodoretus lib.2. cap.5. ait, secutum esse *Ecclesiæ Canonem*. Illos eosdem graviter fuisse reprehensos, scribit Socrates lib.2. hist.Eccl.cap.15. *Quoniam Ecclesia Romana Privilegium præter cæteras obtinebat*: Sozomenus verò lib.3. cap.8. *Quia propter Sedis Dignitatem cura omnium ad ipsum spectaret*. Hic Canon, hoc Privilegium, hæc Dignitas Romanæ Sedis ante Sardicensem canonem vigebat.

Neque formula illa verborum Osii, *Si vobis videtur*, novitatem ejus Privilegii, ac Dignitatis ullo pacto præseferre cuiquam videri potest. Nam solemnè in Conciliis erat, ut ea ratione decernerentur etiam, quæ ex antiqua lege, vel consuetudine servabantur. Nec

du-

dubium, quin ante Synodum Sardicensem non liceret suscipere Clericum à suo Episcopo ejectum, quod etiam can. 18. Nicæno confirmatum fuerat, nec Episcopo ab una ad aliam Ecclesiam transire, à temporibus usque Apostolicis; tamen in eodem Sardicensi, cum de iis legibus agitur, eadem formula voluntas Patrum exquiritur ab Osio: εἰ τοῦτο πᾶσιν ἀρέσκει can. 1. καὶ τοῦτο πᾶσιν ἀρεσκέτω can. 13. Cum autem præfatur Osius, *B. Petri memoriam honoremus*, insinuat, eo jure niti romanas appellationes, quo debitus Petro honor, & reverentia, hoc est, jure divino, quo Petri Sedes est Caput Ecclesiæ. Ita hæc Osii verba explicantur ab iisdem Patribus Sardicensibus in Synodica ad Julium: *Hoc enim optimum, & valde congruentissimum esse videbitur, si ad Caput, idest, ad Petri Apostoli Sedem, de singulis quibusque provinciis Domini referant Sacerdotes*. Hujus verò epistolæ hoc est initium; *Quod semper credidimus, etiam nunc sentimus*. Quæ hic novitatis suspicio oboritur? Quod recens Osii inventum subolet? Honoratur igitur Petri memoria, cum Sedes Petri agnoscitur Caput Ecclesiarum, quod non Patrum arbitrio, sed divinitus est institutum.

Falsum est rursus quod affirmat Anonymus, Orientalem Ecclesiam Canoni Sardicensi sem-

semper obstitisse. Siquidem sub ipsa tempora Concilii Sardicensis Eustathius Sebastenus, ab Arianis in Concilio Melitinensi depositus, à Liberio, quem appellaverat, restitutus est. Sententia m Theophili Alexandrini contra Chrysostomum rescidit Innocentius I. de quo Palladius in vita Chrysostomi: *Ad hæc rescripsit Innocentius Papa, communioneque utriusque partis admissa, Theophili judicium cassum, atque irritum esse decrevit*; cum versaretur causa meræ disciplinæ. Mitto Eutychen Abbatem, Flavianum, Theodoretum, aliosque orientales Episcopos, qui suis appellationibus ostendunt, nunquam olim Orientis Ecclesias Sardicensi Canoni restitisse.

De occidentalibus autem Ecclesiis dubitare non sinunt perpetua appellationum exempla post Synodum Sardicensem, ut Cœlestii, Chelidonii, Contumeliosi, & Adriani Episcopi Thebani, qui repositus est in Sedem suam à Gregorio M., qui titulum Episcopi universalis tantopere detestabatur. Turbæ autem Africanæ cum Zosimo, Cœlestino, & Bonifacio Romanis Pontificibus, inde ortum habuerunt, quod dicerent Legati Papæ Zosimi, Romanas appellationes Nicænis Canonibus sustineri; cum enim in Nicænis Canonibus nihil ejusmodi legerent Africani, in suspicionem adducti

adducti sunt, appellationes esse caducas, neque ullis fundamentis innixas. Duplici autem facti ignoratione laborabant; tum quod Sardicensem Synodum non aliam agnoscerent, quàm Philippopolitanum Arianorum Conciliabulum, quod illi inierant, facta discessione à Patribus Sardicensibus; tum quod nescirent, Canones Sardicenses Nicænorum nomine censeri pro more Romanæ Ecclesiæ; ut patet multis quidem aliis, sed præcipuè ex antiquo Codice Canonum hujus Ecclesiæ, quem nuper è tenebris eruit, ediditque Paschasius Quesnellus; quo satisfactum est Petro de Marca *lib.7. de Concord. cap.16.* desideranti ad eam conjecturam vetusti codicis auctoritatem. Cum Primùm ex ignoratione illa emerserunt Africani, statim fuerunt in potestate Summi Pontificis, & perpetuas appellationum leges ultro coluerunt; ut causa Antonii Fussalensis docet, quam ipsi detulerunt eidem Cœlestino, teste Augustino epistola 261. Quanquam Patrum Catholicorum mens fuit, siquando de retractatoriis judiciis Romanæ Ecclesiæ, & appellationibus transmarinis questi sunt, ut causarentur non defectum, sed abusum potestatis. Ut Augustinus ibid. *Judicia illis, & publicas potestates, & militares impetus, tanquam executuros Apostolicæ Sedis sententiam,*

sive

five ipse, *five rumores creberrimi comminantur .... Non ſinas iſta fieri*, *obſecro te per Chriſti ſanguinem*, Tum mitius Apoſtolicæ auctoritatis judicium implorans; *Utrique*, inquit, *miſericordiam mereantur tuam*. A quibus ſenſibus non abludit Bernardus *lib.* 3. *de Conſid. cap.* 4. de Exemptionibus promiſcuè non concedendis: *Sic factitando*, *probatis vos habere plenitudinem poteſtatis*, *ſed juſtitiæ fortè non ita. Facitis hoc*, *quia poteſtis*; *ſed utrum*, *&* *debeatis*, *quæſtio eſt*.

(52) Non proprium Romanæ Eccleſiæ munus, ſed omnium commune Eccleſiarum eſt, ut excubent ad totius Eccleſiæ, ſingulorumque ejus membrorum, ſalutem. Unde Cyprianus ep. 66. ad Stephanum, affirmat, non ſolius Stephani eſſe, ſed ipſorum omniũ, ut occurrant malis per Marcianum Arelatenſem Epiſcopum illi Eccleſiæ illatis. *Cui rei noſtrum eſt ſubvenire*, *&* *conſulere*, *Frater chariſſime*, *qui divinam clementiam rogitantes*, *&* *gubernandæ Eccleſiæ libram tenentes*, *&c.* & infra. *Sufficiat mul-*

(52) Amplitudo charitatis, omnibus communis, non tollit amplitudinem juriſdictionis uni Petro, ejuſque ſucceſſoribus peculiaris. Etſi enim in uno corpore pro invicem ſollicita ſint membra, capitis tamen eſt, ut omnia, & ſingula ad vitam, & ſalutem totius corporis regat. Aliter igitur ad unumquemque Epiſcopum, immo verò etiam Chriſtianum, pertinet, charitatem ſuam ad totius Eccleſiæ felicitatem extendere, aliter ad Summum Pontificem pro traditis ſibi Clavibus, & poteſtate juriſdictionis à Chriſto Domino commendatæ. Hujus rei teſtes habemus Cyprianum *epiſt.* 66. *ad Stephanum*, Clerum Romanum *epiſt.* 1. *ad Cyprianum*, & Cœleſtinum I. *epiſt. ad Concil. Epheſin.* hoc eſt, teſtes ipſos, ab Anonymo laudatos iis in locis, quibus ipſe abutitur.

Cypria-

Cyprianus igitur in ea ad Stephanum Romanum Pontificem epistola, sic ait: *Dirigantur in Provinciam, & ad plebem Arelate consistentem à te literæ, quibus abstento Marciano, alius in ejus locum substituatur, & grex Christi, qui in hodiernum ab illo dissipatus, & vulneratus contemnitur, colligatur. Sufficiat multos illic, &c.* Ubi advertat cum Rigaltio suo Anonymus, non direxisse Cyprianum literas in Provinciam, sed Stephanum, uti dirigeret, rogasse; curam igitur plebis Arelatensis aliter ad se pertinere, aliter ad Stephanum credebat; seque charitatis lege adactum, ut Stephanum rogaret; Stephanum verò decernendi, & mandandi jurisdictionem habuisse, Deinde ostendere, & profiteri Cyprianum, etiam per tria illa beata sæcula eam fuisse Romani Pontificis potestatem, ut Episcopos alios dejiceret, alios subrogaret; nec certè solam Cypriani, & aliorum charitatem ad rem illam fuisse satis. Ad hunc epistolæ sanctissimi Martyris locum hæc habet Petrus de Marca lib. 1. Concord. cap. 10. num. 8. qui libello Anonymi nostri est prora, & puppis. *Concedamus ingratas illi* (Cypriano) *fuisse judiciorum in provinciis redditorum retractationes, quamvis Summis Pontificibus non passim, sed aliquo casu essent acceptæ: Summum*

multos illic è fratribus nostris, annis istis superioribus excessisse sine pace; vel cæteris subveniatur, qui supersunt, qui & diebus, & noctibus ingemiscunt, & divinam, ac paternam misericordiam deprecantes, solatium NOSTRÆ (non solius Stephani, ut advertit Rigaltius) *opitulationis exposcunt. Idcirco enim copiosum est corpus Sacerdotum, concordiæ mutuæ glutino, atque unitatis vinculo copulatum, ut si quis ex collegio nostro hæresim facere, & gregem Christi lacerare, ac vastare tentaverit, subveniant cæteri, & quasi pastores utiles, & misericordes, in gregem colligant oves dominicas.*

mum

mum tamen jus Romanæ Sedis in sententia de rebus ad se relatis ferenda disertissimis verbis Cyprianum agnovisse. Quod evidentissimè patet in causa Marciani Arelatensis Episcopi, &c. Sed illustriora sunt verba, quæ sequuntur, quibus decernendi, & pronunciandi de re proposita, juxta sententiam Gallicanorum, & Africanorum Episcoporum, potestas Romanæ Sedi asseritur, eique plenissima executionis cura demandatur: „ Dirigantur in Provin- „ ciam, & ad plebem Arelate consistentem à „ te literæ, quibus, abstento Marciano, alius „ in locum ejus substituatur „ *Nulla Novatores industria hoc testimonium Cypriani elevare possunt*. Videat Anonymus, quibus se adjunxerit, Petro judice; & agnoscat, non sola amplitudine charitatis curam omnibus Ecclesiis impendere Romanum Pontificem.

(53) Clerus item Romanus hoc profitetur in epist. 1. ad Cyprian. *Omnes enim nos decet pro corpore totius Ecclesiæ, cujus per varias quasque provincias membra digesta sunt, excubare.*

(53) Clerus Romanus *loco cit.* apertè innuit, loqui se de mutuo charitatis officio, quo sollicita pro invicem sunt membra; appositè enim memorat Ecclesiæ membra digesta per varias provincias, ut significet eorum regimen ad Caput spectare, & aliam esse membrorum, aliam Capitis sollicitudinem pro toto Ecclesiæ corpore. Præterea, decere, ait, ut omnes pro corpore Ecclesiæ excubent; ut intelligamus ad charitatis tantùm officium, non potestatis spe-

ſpectare verba illa; nam excubare eum, qui Caput ſit, & Primatum teneat, non decet modò, ſed omnino oportet. Denique excubandi partes, non autem accurrendi, & corrigendi, communes omnibus dicuntur; quas quidem excubias obierat S. Cyprianus, nuncians rem ſollicitam de Privato Lambeſitano, ut Clerus ait; quaſque Epiſcopi etiam nunc pro ſe quiſque obire debent, Romam nunciantes, ſi quid turbatum fuerit in rebus Eccleſiaſticis. Cura igitur, quæ communicatur cum omnibus Epiſcopis, diſertè ab ea ſeparatur, quæ propria eſt Pontificis Romani ex teſtimonio Romani Cleri. Ut intelligat autem Anonymus, quæ ſit Romanorum Clericorum ſententia de prærogativa Romanæ Sedis, quoad ſollicitudinem omnium Eccleſiarum, adeat epiſt.3. ejuſdem Cleri ad Clerum Carthaginenſem, ubi longè aliter de cura ſibi commendata loquitur, ac de aliis Eccleſiis; precipuè verbis illis. *Et cum incumbat Nobis, qui videmur præpoſiti eſſe, & vice Paſtoris cuſtodire gregem*. Vacabat enim per obitum Fabiani Sedes Petri; illi verò Clericos ſe totius orbis, quoad ſollicitudinem omnis Eccleſiæ apertiſſimè oſtendunt, non charitate ſolùm poſtulante, ſed officio ſui Clericatus, & primatu, ac prærogativa ſuæ Eccleſiæ,

(54) Quod ex Cœlestino Anonymus extorquere contendit, planè mirandum est; cum enim paulò superius scripserat monitum à Patribus Africanis, ne fumosum typhum sæculi inferret in Ecclesiam Christi, hoc est, ne appellationes transmarinas assereret, & in Africanas Ecclesias jura Sardicensia vindicaret. Quomodo igitur hìc Cœlestinus inducitur affirmans, non aliam sibi esse potestatem in omnes Ecclesias, quàm quæ sit cæteris Episcopis? Quomodo Cœlestini locus ex ea epistolà promitur, in qua ille Primatum Sedis suæ maximè exercuit? Qua legatos ad Synodum Ephesinam misit, ut quæ ab ipso jam antea statuta erant, Synodus exequeretur? Cui epistolæ Firmus, Cæsareæ Cappadociæ Episcopus nomine Synodi subjecit: *Apostolica, & Sancta Sedes Cœlestini Sanctissimi Episcopi etiam ante de præsenti negotio sententiam, regulamque præscripsit.* Quem excepit Philippus Apostolicæ Sedis Legatus: *Gratias agimus Sanctæ, venerandæque Synodo, quòd, literis Sancti, Beatique Papæ nostri vobis recitatis, sancta membra, sanctis vestris vocibus, sancto Capiti sanctis etiam vestris exclamationibus vos adjunxeritis.* Hæc est igitur communis membrorum pro toto corpore sollicitudo, ut sancto Capiti sese, adjungant, ejus-

(54) Cœlestinus denique in ep. ad Concil. Ephesin. hoc munus explicat, omnibus Episcopis commendatum. *Hæc ad omnes in communi Domini Sacerdotes mandatæ prædicationis cura pervenit; hæreditario in hanc sollicitudinem jure constringimur, quicunque per diversa terrarum loca Apostolorum vice nomen Domini prædicamus, dum illis dicitur: Ite, docete omnes gentes. Advertere debet vestra fraternitas, quia accepimus generale mandatum, & OMNES id nos agere voluit, quibus in commune mandavit officium; necesse est, ut competéter nostros sequamur auctores.*

ejusque sollicitudini obsequantur; ac latissimè discreta est in hac ipsa epistola Cœlestini charitas membrorum à jurisdictione Capitis. Proinde sentiat Anonymus se testibus suis convictum, atque rejectum.

(55) Ne videatur Anonymus contra Innocentii III. auctoritatem negare amplitudinem Romani Clericatus, summa religione conatur, se ab illius epistola decretali explicare; & videri cupit rationem habere Innocentii, cum antea parem fecisset Episcopo Lavellensi Romanum Pontificem, eique objecisset usurpationem, & turpitudinem; videlicet, reduviam curat, ubi medendum est capiti. Nihil igitur in his hærendum, nec trahenda mora in eo, quod in epistola quidem Innocentii, non verò in decretali scriptum sit, quòd electus Ecclesiæ Capuanæ Episcopus, quippe qui Clericus Romanus esset, non debuisset censeri Clericus extraneus; nos enim non magis à concisis epistolarum fragmentis, quam à liquida mente, & verbis Pontificis rescribentis earum auctoritatem agnoscimus. Sed repetitis ex tota antiquitate monumentis, quid recentia testimonia desideremus? Quod verò juri naturali, divino, & canonico cedere potuerint Capuani, est prorsus inauditum. Interim intelligat, nunquam se sacrosanctæ religioni factu-

(55) Locus Innocentii III. in epist. ad Capitulum Capuanum, ex qua sumptum est cap. *cum nobis* 19. *de elect.* ubi ait, electum Capuanum Episcopum, quippe qui Romanus Clericus esset, non debuisse exteri censeri, legitur in epistola quidem, sed non in decretali. Præterea valuit illa extranei electio, non quia Clericus Romanus erat, sed quia Capuani, sponte exterum eligentes, cesserant juri, ne exterum Episcopum haberent.

ctorum satis, nisi verso stylo libellum totum, præsertim verò auctarium prorsus inducat, & obliteret; in quo illud cum primis stomachum facit, quod ipse profiteatur, in gratiam jucundissimi amici fuisse compositum. Itane ludus illi videbatur, insultare Apostolicæ Cathedræ, & Christi Vicarium in ordinem redigere? Itane gratificandum animo fuit, & per ludibria Apostolicæ majestatis genio, & amicis litandum? Sed verendum, ne in paranda amicorum gratia, duces habuerit iniquissimos Christi judices, qui in accusanda Summi Pontificis potestate duces habuit Eusebianos, divinitatis Christi hostes acerrimos.

(56) Tertium Romanorum argumentum petitur à diuturna possessione Romanæ Curiæ, quæ tot sæcula pro suo jure, & arbitrio nostra beneficia distribuit. Sed quæ ratio ejus possessionis habēda est, cui divina, & naturalia jura resistunt; & quæ vi obtinetur?

(56) Negat Anonymus Pontificiæ causæ quidquam suffragari possessionem, ut quæ divinis, & naturalibus legibus adversetur, quamque Romana Ecclesia per vim invaserit. Præscriptioni verò obsistere, ait, malam fidem. Magna semper fuit auctoritas, & vis consuetudinis, cùm in publicis, privatisque rebus omnibus, tùm verò maximè in judiciis Ecclesiasticis, quoad causas jurisdictionis. Hoc jure Meletii Lycopolitani audacia repressa est in Concilio Nicæno can. 6. *Antiqua consuetudo servetur, &c.* Eoque Cypriorum causa contra Joannem Antiochenum definita est in Concilio Ephesino: *Si non est vetus mos . . . . . habebunt*

bunt jus suum intactum, & inviolatum. Immo interdum posthabetur consuetudini utilitas, ne mutata consuetudine offendat novitas, teste Augustino cit. epist. ad Januarium: *Ipsa quidem mutatio consuetudinis, etiam quæ adjuvat utilitate, novitate perturbat.* Servetur igitur antiqua consuetudo, ut Summus Pontifex jure suo beneficia conferat, habeatque ex veteri more jus suum intactum, & inviolatum; ne conatus mutandæ ejus consuetudinis novitate perturbent, etiam si in speciem conficta utilitate adjuvare videantur. Utrum autem divina, & naturalia jura eam consuetudinem damnent, ex dictis judicium esto.

(57) Præscriptioni neque titulus abest, nec bona fides. Neque enim ulla esse potest suspicio malæ fidei, ubi cum perspicua canonum sententia omnium Pontificum exempla concurrunt. Titulus verò certissimus, & antiquissimus est, Pastoris, & Episcopi universalis. Neque Gregorius M. (ut eò recurrat oratio, & de mente Sanctissimi Pontificis pressius, & commodius agamus) cum detestaretur arrogantiam Joannis Episcopi Constantinopolitani, damnabat jurisdictionem universalem, sed tumidam appellationem, & titulum ab Ecclesiastica modestia abhorrentem, ut ex ipsius verbis, factisque discimus I., cum objicit

(57) Præscriptionem autem, si fortè obtendant, rejicit mala fides. Nisi enim Curia Romana ignarã se fateri velit principiorum juris naturalis, divini, & canonici, affirmare cogitur, non se ignorasse, possessionem illam abnormem esse, & juri contrariam.

cit Joanni exemplum Petri: *Cunctis*, inquit, *evangelium scientibus liquet, quod voce Dominica, sancto, & omnium Apostolorum Principi Petro Apostolo, totius Ecclesiæ cura commissa est. Cura ei totius Ecclesiæ, & principatus committitur, & tamen universalis Apostolus non vocatur*. Simul igitur affirmat Gregorius, Petrum fuisse Apostolorum Principem, & habuisse curam, & principatum totius Ecclesiæ, & tamen non fuisse appellatum Apostolum universalem. Ergo cum negat, Papam esse appellandum Episcopum universalem, non negat illum esse Episcoporum Principem, eumque totius Ecclesiæ curam habere, præsertim cum se appellet Petri successorem: *Nos*, inquit, *qui, licet immeriti, Sedem Apostolicam vice Petri Apostolorum Principis suscepimus gubernandam, ipso Pontificatus officio cogimur generali hosti, quibus valemus viribus obviare*. II. quia constat ex Anastasio Bibliothecario in præfat. VII. Synodi, Joannem non totius Ecclesiæ, sed totius suæ diœcesis universalem se Episcopum appellasse; Gregorius igitur negabat, illum dici posse Episcopum universalem, etiam illius diœcesis, in qua habebat universalem jurisdictionem. Restitit igitur illi titulo Gregorius, non ad coërcendam jurisdictionem, sed nominis arro-

gan-

gantiam; proindeque amplissimæ suæ jurisdictioni non derogat, quòd se neget Episcopum universalem. III. Professus est Gregorius se totius Ecclesiæ servum, assumpta humilitatis epigraphe: *servus servorum Dei*, qua exprimitur universalis jurisdictio nihilo minus, ac si dicatur Episcopus universalis. Consueverant enim Epscopi se inscribere, & appellare *servos* Ecclesiarum, quibus ministerium impendebant, obsequentes mandato Christi Matth.23. *Qui major est inter vos, sit sicut minister*. Quare nihil interest, sive servus, sive Episcopus totius Ecclesiæ dicatur Papa, quod attinet ad jurisdictionem, licet appellatio servi magis conferat ad modestiæ commendationem. Igitur sicuti stultè quis negaverit Præpositum totius Ordinis Minorum (ut de medio sumamus exemplum) habere universalem jurisdictionem in totam illam familiam, quia noluit S. Franciscus eum nuncupari illustri titulo Magistri, seu Præpositi, sed servi, seu Ministri Generalis; ita perperam Launojus, & cum eo Anonymus plaudit sibi in eo loco Gregorii, qui universalem jurisdictionem explicat modestiori titulo servitutis. IV. Hic ipse Servus servorum Dei, qui blasphemum habuit titulum Episcopi universalis; plusquam Episcopalem in omnes Episcopos, &

Ecclesias jurisdictionem exercuit; veluti in causa Januarii Episcopi Malacitani, & Stephani, apud eundem epist. 52. lib. 11. & in restituendo Adriano, injustè deposito ab Episcopo primæ Justinianæ, ad quem hæc scripsit: *Cassatis prius, atque ad nihilum redactis prædictæ sententiæ tuæ decretis, ex B. Petri Apostolorum Principis auctoritate decernimus, &c.* Ita servitutem, hoc est, sacrum, & summum imperium exercebat Gregorius in universam Ecclesiam, seque probavit Episcopum Episcoporum, quo nomine à primis Ecclesiæ sæculis Papa nuncupatus est, teste Tertulliano lib. de pudicit. cap. 1., & Cypriano in Synod. Carthag. Id velim ex Gregorio audiat Anonymus, & memoriæ penitus mandet, quod scribit epist. 42. lib. 11. *APOSTOLICÆ SEDIS REVERENTIA NULLIUS PRÆSUMPTIONE TURBETUR; TUNC ENIM MEMBRORUM STATUS INTEGER PERSEVERAT, SI CAPUT FIDEI NULLA PULSET INJURIA.*

(58) Ultimum pro Romana Curia argumentum est dominium Regni Neapolitani, quod ipsa in feudum nostris Principibus concesserit. Quod attinet ad dominium Regni, certè solo risu excipiendū esset. Sed quid tum, si ad illam pertineat? Bona Dei sub dominium Principum non cadunt. Itaque si Tupinimbis, aut Sinis hoc Regni dominium suaderi posset, non propterea licere crederent, ut Romana Curia nostris beneficiis pasceret Clericos suos.

(58) Ridet postremo loco Anonymus jura Romanæ Sedis in Regnum Neapolitanum, nec aliter, quàm risu excipiendum ait eum, qui dixerit, Regnum illud esse feudum Romani Pontificis, rem nimirum vix extremis barbaris suadendam. Ridere illum sinamus

mus in tanto flagitio; ac ſervemus potius Hiſpaniarum Reges, præſertim Auſtriacos, jura illa ſtudioſiſſimè colentes, ac tributis, & monumentis omnibus agnoſcentes. Unde Philippus II. in mandatis, pro recta Neapolitani Regni adminiſtratione, in primis Proregi Neapolitano ſanctè, & graviter præcepit: *Anſi miſmo aveis de onrar, acatar, y ſervir à nueſtro muy Sancto Padre, y à la Sancta Sede Apoſtolica, anſi por la obligacion, que en general para ello todos tenemos, por tener el lugar de Dios en la tierra, como en particular por ſer aquel Reyno feudo de la Ygleſia Romana, y à eſta cauſa queremos, y aſſi os lo encargamos, y mandamos, que tengais mucho cuydado de favorecer, y conſervar la dignidad, y autoridad Eccleſiaſtica, nò dando lugar à que ne manera alguna ſea ofendida, ni perjudicada, in tampoco la juriſdicion, y preminencia Real, procurando que cadauno uſe, y goze de lo que debidamente le pertenece: Eſpecialmente tendreis cuydado de cumplir cadauno año lo del Cenſo, y Acanea, que en riconocimiento del feudo ſomos obligados à dar à Su Santidad, y que en eſto à ſuis tiempos no aya falta, teniendo co nueſtro Embaxador, que reſidierè en Roma la correſpondencia que para eſto ſe requiere, manteniendo con las tierras de le Ygleſia*

mucha paz, amistad, y buena vecindad, guardando, y cumpliendo enteramente por nuestra parte lo que por las Capitulaciones pasadas ansi con Su Santidad, como con la Sancta Sede Apostolica debemos, y somos obligados. &c. Bruxellis 10. *Januarii* 1559. Vix hæc certè ignorant Sinæ, aut Tupinimbæ; neque ipsum putamus ignorare Anonymum, nisi videri velit, longius à communi sensu, quàm illi à nostris regionibus, abesse.

Superest ut Anonymum compellemus verbis Augustini lib. 2. contra epist. Petiliani, cap. 51. *Cathedra tibi quid fecit Ecclesiæ Romanæ, in qua Petrus sedit, & in qua hodie* Clemens *sedet*? Quæ te causæ præcipitem egerunt, ut literas, nomenque tuum, patriæque existimationem maculares? An quo Neapolitanis Ecclesiis, & viris Ecclesiasticis opem ferres? At certè spem bonam illorum, quam in sola Sanctissimi Pontificis clementia ponere potuissent, turpiter evertisti, animo, scilicet, & Clementis, & Caroli vehementer abalienato. Nam, nisi contumeliæ illæ, & errores libelli tui illorum animos exulcerassent, magna cum fiducia adjissemus Beatissimum Patrem, & subjicientes oculis ejus Ecclesias Regni hujus, partim terræmotibus, partim turbinibus temporum jactatas, excussas, & inopia con-

fectas

fectas, plurima Pontificiæ benignitatis argumenta ſperare potuiſſemus; cum modò vix rogare illum ſupplices audeamus, ut credere velit, nos acerbo præ cæteris dolore calumniarum illarum eſſe perculſos. Carolus verò, ut velit nobis adeſſe officiis ſuis, quos demum ſententia tua offerre poterit Summo Pontifici beneficiis, & dignitatibus ornandos? Clericos ne agreſtes ex aratro, an patriæ, & Regis proditores è vinculis evocatos, cujuſmodi Neapolitanos Clericos eſſe deſignaſti? At patrono, inquis, fas eſt augere clientis calamitatem, ad ejus cauſæ commendationem. Parronum igitur ſe tibi præberet ſtudioſiſſimum, ſiquis ſtultitiam, & temeritatem tuam exaggeraret in cauſa editi libelli, idque officii loco habere deberes. Sed profectò præſtat, te adverſarium habere, quàm patronum, ſi non aliter clientum cauſas agere potes, quam illos, aut ad opus damnando, aut in ergaſtulum conjiciendo.

An verò animum induxiſti, ut ſcriptum emitteres, ductus inani gloria, ut auram eloquentiæ captares, atque hetruſco ſtylo tuo laudem colligeres, reputans potius hominum opinionem, quam ſcandalum fratrum tuorum? Jam hoc damnaverat in Euſebianis auctoribus errorum tuorum Julius I. in epiſt. recitata ab Athanaſio apolog. contra Arianos: *Quod ſi elo-*

quentiæ ostentandæ causa; qui epistolam dictavit, ita scripserit, hujusmodi studium ad alios spectat. In rebus enim Ecclesiasticis non specimen eloquentiæ quærendum est, sed Canones Apostolici, ac studendum, ne unus quidem ex pusillis, qui in Ecclesia sunt, scandalizetur. Quanquam desint, qui stylo tuo σωφαιζμικόν, & Κακόζηλον occinant; tibique rem non aliter processisse putent, quàm ædificatoribus turris Babel, qui linguarum confusione. *cœptis frustratis non potuerunt ad destinatum impietatis suæ finem pervenire*, inquit Philo *lib. de confus. linguar.* Deo puniente *malum affectum, etiam cui non successit effectus*; ut de illis ait Augustinus *lib. 16. de Civit. Dei, cap. 4.* Sed nobis ex agro venientibus, quæ facultas esse potest, ut de cultissimis artibus, & studiis judicemus? Hieronymo quidem gerere morem semper curavimus monenti, ut *piam potius rusticitatem, quam doctam blasphemiam* eligeremus; quippe qui majorem professi sumus in fidei, quàm in sermonis articulis religionem. Propterea linguam Ecclesiæ in causis ecclesiasticis usurpandam duximus; ac Sanctorum Patrum, & Canonum simplicitatem in rebus canonicis, latinitatemque retinendam; præsertim, ne italicum sermonem frequentioribus, & longioribus latinorum Scriptorum testimoniis obrueremus; quo

argu-

argumento Anonymus Theologus, tuus proculdubio symmystes, Davidium gallicè scribentem latinè excepit. Potissimùm verò, ne, quod maximè cavendum erat, quodque sacris disputationibus nunquam bene vertit, erepentes è medio vulgo judices haberemus. Illud tamen unum tibi etiam, atque etiam ingerendum habemus, quod Favorinus ait adolescenti veterum verborum cupidissimo apud Gellium lib. 1. cap. 10. *Habe semper in corde, quod à C. Cæsare scriptum est; ut tanquam scopulum, sic fugias insolens verbum*; ut ne post hac stylum tuum inficias ulla verborum *INSOLENTIA*.

Quod verò oblatum tibi conviciorum crimen, & violatæ verbis Apostolicæ dignitatis elevare contendas, exemplo Paulini, est hoc enimvero in sanctissimi viri nomen crimen gravissimum. Nusquam Paulinus cum Siricii superbam discretionem, & Clericorum ejus invidiam vellicaret; aut Primatum illius, aut Ecclesiæ Romanæ auctoritatem attentavit. Neque enim qui hominum vitia carpit, illa eadem Cathedræ impingit. *Nunquid Dominus Jesus Christus*, inquit Augustinus contra Donatistas loco cit., *propter Pharisæos, de quibus ait*, „dicunt enim, & non faciunt, *cathedræ, in qua sedebant, ullam fecit injuriam? Nonne illam Cathedram Moysi commendavit, & illos, servato*

vato Cathedræ honore, redarguit? Hæc si cogitaretis, non propter homines, quos infamatis; blasphemaretis Cathedram Apostolicam; cui non communicatis. Sed quid est aliud, quàm nescire dicere, & tamen non posse nisi maledicere? Tu verò cum Clementem commendare videri velis, Cathedræ illius honorem non servas, & jura Ecclesiæ Romanæ pessundas. Quo Paulini, aut sanctorum virorum, ut jactas, exemplo, hoc facinus excuses?

Jam sentis, opinor, quanta firmitate jura Sedis Apostolicæ consistant; iis ipsis argumentis, quibus ab adversariis urgeri solent. Non enim ea versanda suscepimus, quibus sapientissimi viri, Romanæ Ecclesiæ privilegia vindicaverunt, quæ sicut Turris David *ædificata est cum propugnaculis; mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium*; sed hoc nobis negotii sumpsimus, ut errores libelli tui totis ipsius machinis everteremus, nec alia quæreremus præsidia veritatis, quàm malè structa, malèque parata munimenta mendacii. Erit igitur pietatis, & eruditionis tuæ, ut tabernaculum Dei literis tuis ornare studeas, & ad secundum, quod Cyprianus ait ead. ep. 55. felicitatis gradum, errores agnoscendo, festines. Quo cæteris etiam, qui te colunt, & affectantur, exemplo sis, ac doceas, quibus libris, quibus studiis, quibus

literis